

Di'ibü Ja Apóstulüty Tyuun Es Ya'uxpujk

Jesús jyuna'añ ko mínap ja Espíritu Santu

1 ¹Tyófilü, kots mij jayüp nnija'ayü, n'awa'anü di'ibü Jesús tyuun es ya'uxpujk, di'ibü tim jawyiin extü ko jyumbijty jam tsajpótm.

²Kyajnümü naty tsyajpéty ja Jesús, es Espíritu Santukyujxm tmooydyü ja apóstulüty di'ibü wyin'ix ti tyunán kyajxándü. ³Ko oj 'yeeky es jyikpyejky, ta kanak ok wa'ats dya'líxü ko ta jyiky'aty jatugok, es ja Jesús kyaxe'ky ma yu'ujty justyikxxyü, es t'awa'anü es ttuk'ixy wi'ix ja Diosü kyutujkün.

—Tugok ko Jesusü 'yapóstulüty ñaymyujkudu, es t'anmaaydyü:

—Kaj mbudsümdüti miidsüty ya Jerusalén. M'awíxtüp yaa extü ko ja nDeedyüts ttúnati extü tħ twanda'aky, di'ibü tħ ndukmumadya'aktü.

⁵Tuy'ajtün ko Fwank Yajnubajtpü yajnabejty mut ja nuu, per jawaanü 'yaktugoy'aty ma mnubattü mut ja Espíritu Santu.

Jesús tsyajpéty

⁶Ko oj jatugok ñaybyatta'ayüda Jesús mut ja 'yuxpujkpüty, ta dyajtuedü Jesús:

—Windsún, ¿tyamü net xyajkutuka'añ esu israelitu ja'ay ñay'ana'amüda?

⁷Jesús 'yadsooy:

—Kaj miits mbaqadüda es xyñijáwadü na'a ja Dios Teety ti ttuna'añ.

⁸Per ko ja Espíritu Santu mnimínadü, mmo'o'yadüp miidsüty ja mak'ajtün es net miits xypyujta'aktut ja tuy'ajtün ujtskyujxm Jerusalén, nu'unü Judeeuñ ñax, Samaaryuñ ñax es tugekyu naxwiñadü.

⁹Ko Jesús kyajxtaay, ta pyatükü. Netü yoots myiin es yu'tsu, es kyaj oj mbaqat ñaky'íxadü ja 'yuxpujkpüty. ¹⁰Tamü naty tuyü 'yakpat'ixtu, ta ñiguxu'ktü ma ja'ajuty majtsku anklüs, ak poobü wyit, ¹¹di'ibü anmaayüda:

—Galileeü ja'ayüty, ¿ti ko mbat'ixtu tsajpótm? Pyaqadüp ja tiempü ma yu Jesús di'ibü tu pyatükü tsajpótm, yu'ha ku'um kuda'agüp ya naxwiin nandue'un extü tu xy'ixtu pyatükü.

Matius yajwin'íxy

¹²Net oj jyumbijttü ja apóstulüty jam ma ja Oliivüs Kopk es jyajttü Jerusalén, di'ibü je'eyü tuk mil metrun jyagámüty. ¹³Ko jyajttü Jerusalén, ta

pyajttu myumajtsk nik'u'uy ma ja jyajttáknuty. Es ja apóstuluty ja'a txu'attu: Peedru, Fwank, Santya'agu, Andrés, Felipu, Tomás, Bartolomee, Matewu, Santya'agu ja Alfeeu myaank, Simonk ja kananeeu ja'ay, esu Juudus ja Santya'agu myaank. ¹⁴Es ja apóstuluty nidugekyu ijty ñaymyúku'du es kyajxta'aktu mut ja Jesusu myug'aaxuty, mudu Mariuu ja Jesusu tyaak, es mudu wiingátypu toxitytu'.

¹⁵Ko waanu 'yijty, ta ñaybyattaayudu nidugekyu mugo'px ja'i'pxu ja'ay. Ta yu Peedru tyunaqaye'ky, es t'anmaaydyu:

¹⁶—Mugu'uktukuytu, koonum tsyékyuty es yajkuydyúnut di'ibu Dios oj jyuna'añ jékyup. Yu Espíritu Santu dyajky ja Davit es t'anmaaydyu jékyup di'ibu oj jyátyuty mut ja Juudus di'ibu wyinyo'oyu ja ja'ayuty di'ibu pyajtudittu ja Jesús, es tmajtstu. ¹⁷Udsajtumu naty nmajtjuidijtum yu Juudus, es 'yapostulut'aty nandu'un. ¹⁸Juudus yajmooy ja meeñ esu Jesús tkuyákut. Net oj kyubajk ttukka'ay es oj ryu'jwa'xy esu tagekyu tyiints pyudsuumdaay. Es mudu tadu meeñ ttukjuuydyu tu'ugu nax. ¹⁹Nidugekyu ja'ay di'ibu Jerusalén tsunaqaydyup tnija'adu tyaadu. Ta dyajxubejty ja lugaa Aséldumu (di'ibu andijpy Ne'pyñnáx).

²⁰Peedru 'yakjunáñ:

Davit oj jya'ay ma yu Salmu:
Wa'an twe'emy ja tyujk tukwa'ats,
es ni pán kyatsuunut jam.

Es nandu'un jyúnán:

Wa'anu wiinkpu ttu'unxhuty yu tyuunk.

²¹Peedru 'yakjunáñ: "Weenu. Tyaa wiinkpu yedyujk di'ibuts mut njuidijttu ko n'ijttuts mut ja Nindsun'ajtum Jesús, ²²ko oj Jesús yajna'betyuty ja Fwank es extu ko oj ñu'jxnu tsajpótm. Koonum tsyékyuty es tu'uk wyu'umut testiigü mut uudsuty ko Jesús jiyikpyejky jatugok."

²³Net yajwin'ijxy majtsku ja'ay: tu'uk txu'aty Josee Justu, Barsabasu myaank es jatu'uk Matiius. ²⁴Es ta kyajxtáktu du'ün:

—Windsán Dios, mij m'ixy'ajtypu ja ja'ayu jyot wyinma'añ. Tuk'ijxkuts nidu'uk di'ibu tyadu nimajtsku mij tu xywyin'ixy ²⁵es ttúnut ja tuunk di'ibu Juudus tu tnike'eky es ñejxy ma pyaadyuty.

²⁶Net ttuundu rifu es tnijáwut pán nigákup, es ñigaku Matiius. Net tpujtáktu til'igyu mut ja nimajk tu'ukpu apóstuluty.

Espíritu Santu myiñ

2 ¹Ko ja muj xuu tpaty di'ibu xyu'ajtypu Pentukostés xuu, jaa naty ja mubujkputujk ñaymyúku'du tugoty, ²es ti'in tmudoodu ñojkta'aky tsajpótm es tyukwandsuyaay ja tujk éxtum tu'ugu muk poj. ³Ta oj t'lijxpáattu éxtumu junya'ank, es jam oj wye'emy kuiktu'ugu junya'ank ma kyubajkuty. ⁴Ta ja Espíritu Santu myooaydu ja myuk'ajtun nidugekyu ni nu'unu naty jáputy. Ta tkajxtu wiingátypu ayuk wi'ix yu Espíritu Santu myooaydu ja ayuk es tkajxtu.

⁵May myiñ yu israelítuty jap Jerusalén esu Dios t'awdáttut, es may nu'un ja ja'ay naxwiiñ dyajnjxtu jap ja xuu. ⁶Ko yu'ajuty tmudoodu jam tsajwínm ñojkta'aky, ta ñaymyujku'du mayjya'ay. Kyaj tnijawu ti tu jyátyuty

ko nidügekyu oj tmüdowdu ja apóstuluty mat ja myugu'uktujkatty tkajxtu wiingátypu ayuk éxtum ja ja'ay di'ibu jagam tso'omp. ⁷Ta di'ibu miindu xü'ajtpu du'ün wyl'ümüdyaaaydyu, es ñay'anmaaydu nidu'ugáty:

—Galileeü ja'ayu tyaaadu di'ibu kajxtup, ¿kudii? ⁸Pes, ¿wi'ixu tyaaadu nmudo'om kyajxtu éxtum udsajtum n'ayuk'ajtum? ⁹Jüdsajtum nmi'inum ma wiingátypu naxwíñudu! Ta yu ja'ay di'ibu tso'omp Partyu, Meedyu, Elam, Mesopotamyu, Judeeu, Kapadosyu, Pontu, Asyu, ¹⁰Frijyu, Panfilyu, Ejiptu, África di'ibu myuwingtona Sirene, es nandu'ün xü'ajtpu di'ibu tso'omp Romu. Nija'adyu ja'ay di'ibu jajtp israelítuty es nija'ajuty di'ibu tyuktujku ja wyinma'añ ja israelítuty. ¹¹Ta nandu'ün di'ibu tso'omp Kretu es Araabyu. ¡Es udsajtum nidügekyu tyam nmudo'omu tyadu ja'ayuty tnigajxtu ja mui'ajtun di'ibu Dios tyimpy es muk yajjáwu, du'ün kyajxtu éxtum udsajtum ngajxum!

¹²Nidügekyu ja'ay du'ün wyl'ümüdyaaaydyu es kyaj tnijawu ti tyúnup es ñay'anmaaydu nidu'uk nidu'uk:

—¿Ti tyaaadu 'yandijpy?

¹³Esu wiink ja'ay je'eyu oj ttukxi'lktu, es jyuna'andu:

—Ja'a ko mukudup.

Peedru kyama'añ

¹⁴Ta yu Peedru mut ja myu'apóstuluty tyunaayu'ktu, esu Peedru oj kyajxy muk:

—Miits israelitu ja'ayuty es nidügekyu di'ibáty ijttup Jerusalén, müdoo'lítu yajxón di'ibuts ngajxaampy. Tyam n'awanuya'añ di'ibu tu jyátyuty. ¹⁵Ja nmugu'uk'ajtum kyaj myi'iguytu, éxtum miits mjuna'andu. Kyaj myu'ugudu ja'ayuty mut ko je'eyu ja yamu xuu waanu pyétyñum.

¹⁶Tyaadu di'ibu miits yam m'ijxtup es mmüdoodup, yu'u di'ibu jünán ja Diosu kyugajxpu Joel:

¹⁷Dios jyunañañ: “Ko naty ja naxwíñudu tyugoyannu, nmo'oyupts ja nJa'ajun ma nidügekyu ja'ayuty, es miidsuty ja m'l'ungaty, yedyujk toxityujkatty, tkajxtut ja n'ayúkuts. 'Yijxtup ja ijaxma'tun ja m'una'ktujk, es ja mmüjja'aydyujkatty kyuma'aja'añ di'ibu Dios tyunaampy.

¹⁸Es nandu'ün di'ibuts xymyáduump, yedyujk esu toxityujk, nmo'oya'añuts ja nJa'ajunuts, es tkajxudu n'ayúkuts.

¹⁹Ndunaambyuts ja mui'ajtun jam tsajwínm, esu ijaxwü'umun nyajwü'uma'añuts naxwiñ, ja ne'pyñ esu jüun jok.

²⁰Kyaj ja xuu ñaky'ana'añ, du'ün wyingoodsuya'añ, es tyugatsa'añ ja po'o tsáptusum éxtumu ne'pyñ. Tugekyu tyaaadu nduna'añuts kyajnemu naty jya'ty ja Diosu myu' xuu ma yajpayo'oya'añ ja ja'ayuty.

Tadu xuu jantsy muj 'yita'añ es mut ni'igu ja mui'ajtun.

²¹Es nidügekyu di'ibu manu'xtákadup éxtumu Nindsan'ajtum, nitso'oktup.”

Ja'a dʉ'ʉnʉ tyaqadʉ di'ibʉ kyʉxjaay ja Diosʉ kyugajxpʉ Joel.

22 Net ja Peedrʉ 'yakjʉnán:

—Mudowdʉ oy, mʉgu'uktijkʉty israelítuty, di'ibʉ yam n'anʉmʉnyándʉp Jesús nazarenʉkyʉjxm. Extʉm miits xyñijawʉdu ko Dios twin'ijxy ja Jesús, dʉ'ʉn dyajnigʉxe'ky miits mwinduuuytʉ ko Jesuskyʉjxm ttuuñ ja mʉj'ajtʉn, ijxwʉ'ʉmʉn es di'ibʉ ja'ay dʉ'ʉnʉ mʉwt wyʉ'ʉmʉdyā'aydyʉ. **23** Miits xykyʉyajktʉ ja Jesús ma ja romanʉ ja'ay es dyajkruuzpáttʉt es dya'ooktʉt. Dʉ'ʉn xytyuundʉ éxtʉmʉ Dios ttuknibʉjtákʉ es jawyiin tnija'ajʉ. **24** Perʉ Dios dyajjikypyejky ja Jesús es dyajpʉdseemy ma oj ñaxtʉkʉ, mʉt ko kyaj mbaat myumada'agyut� ja o'kʉn. **25** Es ja rey Davit tnimadyaky ja Kristu ko oj jya'ay jékyʉp:

Taayʉmts n'ixy ja Dios nwinduuuytʉs.

Tama'a n'aga'āñdsyoo, kyajts tii ndsa'ʉgʉ.

26 Paaty jyotkujk'át yʉ n'anmʉja'anuts,

es paadyʉts ngajxy ja alabanzʉ ko Dios myújʉt�.

Po'xuptsʉ nnini'x mʉt ja jotkujk'ajtʉn,

27 mʉt ko mij kyaj xyña'líxʉt yʉ n'anmʉja'anuts ma 'ity ja o'kpʉtujkʉty, es nan kyaj xyña'líxʉt wyindʉgóyʉt ja mWə'ats Mʉduumbʉ.

28 Tʉts mij xytyukni"ixʉ ja nʉ'ʉ tu'u di'ibʉts xyajja'tʉp ma ja jiky'ajtʉn, es xymyo'oyaambʉts ja xondakʉn ma mij m'ity.

Dʉ'ʉn jékyʉp tkuxjaay yʉ Davit.

29 Es ja Peedrʉ 'yakjʉnán:

—Mʉgu'uktijkʉty, ndukmʉ'awdajtʉbʉts ko miits n'anʉmʉndʉ ja n'apteety'ajtʉm Davit tʉ 'yeeky es tʉ ñaxtʉkʉ, es tam ja kyupotsy 'ity tyambaat. **30** Davit yʉ'ʉ Diosʉ kyugajxpʉ, es kyaj dʉ'ʉn jyʉnán mʉt yʉ kyʉ'ʉm winma'āñ, Dios yʉ'ʉ wyandak es tpujtɑ'aga'āñ nandʉ'ʉn éxtʉmʉ reyʉn tu'ugʉ tyʉump 'yaats ja Davit. **31** Dʉ'ʉn éxtʉm 'yixy, paaty ja Davit jyʉnán ko jikypyákʉ ja Kristu es ko yʉ ñini'x kyaj wyindʉgóyʉt. **32** Es jantsy tʉy'ajtʉnʉ Dios dyajjikypyejky ja Jesús, es ma taadʉ nidʉgekyʉ ʉudsʉty ndestiigʉ'áttʉ. **33** Dios dyajjikypyejky ja Jesús es tpujtákʉ pyʉ'aay aga'āñdsyoo es tmooy ja Espíritu Santu, dʉ'ʉn éxtʉm tʉ twanda'aky. Es tyam ja Jesús tʉ dyaky ja Espíritu Santu ma ʉudsʉty. Es paaty dʉ'ʉn jyat� di'ibʉ miits m'ijxtʉp es mmudoodʉp. **34** Yʉ Davit kyaj tsyajpejty, dʉ'ʉn éxtʉm ja Davit jyʉnán:

Yʉ Dios t'anmʉqay ʉjtsʉ nWindsán:

"U'uññp nbʉ'aa'yʉts aga'āñdsyoo

35 extʉ kots uj nyajtʉgóyʉt tugekyʉ mijʉ mmudisip."

36 Esʉ Peedrʉ 'yakjʉnán:

Jaygyúkʉdʉ miidsʉty nidʉgekyʉ israelítuty. Jesús di'ibʉ miits myajkruuzpajtʉ, Dios oj tpujtɑ'aky éxtʉmʉ Windsán esʉ Kristu.

37 Ko oj ja ja'ayut� tmudowdʉ di'ibʉ kyajx ja Peedrʉ, net jyotmay'o'ktʉ es dyajtʉndʉ ja Peedrʉ es ni nʉ'ʉnʉ apóstuluty:

—Mʉgu'uktijkʉty, es ʉudsʉty, ¿tits ndúndʉp?

38 Esʉ Peedrʉ 'yadsooy:

—Ja'aydyʉgóydyʉ mgʉ'ʉm winma'āñut� es xy'axájʉdʉt ja Diosʉ wyinma'āñ. Net mnʉbattʉt Jesukristu xyʉgyʉjxm, es ja Dios tma'xʉt

miidsuty ja mbeky, es du'un xy'axájutdut ja Espíritu Santu. ³⁹Miidsuty yu Dios tu mdukmuwandaagudu mut yu m'u'unk m'unaq'kuty, es nidugekyu ja ja'ayuty di'ibu jagam tsunaaydyu; nidugekyu di'ibáty ja Nindsun'ajtum Dios wyinwitsaampy.

⁴⁰Du'una Peedru oj kyajxy jeky, es wyinma'añmyoooyu:

—Mubuktu ko ja Jesúu yu'u du'un ja Kristu, kudiibu Dios mdukkumudówdut mut ja pekyjya'ayuty.

⁴¹Pánuty myubujktu wi'ixu Peedru jyuñáñ, ja'a oj ñubattu. Janituguk milun ja ja'ay di'ibu myubujktu ja Jesúu ja xuu. ⁴²Es ja mubujkrutijk jyotmooydyu tugekyu di'ibu ja apóstuluty tuk'uxpujkudup, ñayyajti'ligyadu mudu myumubujkru, kyajxtáktu es ñaymyujkudu, es ttujkwa'xtu ja tsajkaaky éxtuñu Jesúu ttuuñ ko jatim okru tkaay mudu 'uyuxpujkru

Wi'ix jyiky'attu ja jawyiimbu mubujkru

⁴³Esu apóstuluty ttuundu mayu muj'ajtun esu ijxwu'umun di'ibu du'uñu yajwu'umudyaaaydyu ja ja'ayuty. ⁴⁴Nidugekyu di'ibu myubujktu ti'igyu 'yittu es dyajwa'xtu di'ibu naty myudajttu. ⁴⁵Pánuty ti myudajttu, tyo'ktu ja'a, es ja nimeen dyajwa'xtu wi'ix pán tyugoy'ajtxu, ⁴⁶es ñaymyujkudu muj tsajptu

ñabotsoty bom bom. Es majatyu tyujkuty kyaay 'yuktu ti'igyu

mut ja xondakun es mut ja oyjyot es t'awdajttu ja Dios. ⁴⁷Es nidugekyu ja'ayuty jyuñandu ko jyiky'attu tuy'ajtun muut. Es bom bom wyimbejty yu'ujuty di'ibu kyupujktu ja Jesukristu.

Tekypyuma'ay yo'oye'eky

3 ¹Tu'ugu xuu ja Peedru es ja Fwank pyatujkudu ma ja muj tsajptu

éxtuñ tuguk yaxp xuu, di'ibu israelítu myudajttu ja ooru es

kyajxta'aktu. ²Es jap tu'ugu yedyu

jk tu'udsu tyeky, kyaj mbaat yo'oy. Du'una

dunu tyaqk tyim'yajmiin tyim'yajjatu naxwiñ. Es bom bom ja myugu'uktu

myuñejxyu

mut ma muj tsajptu

aq di'ibu xyu'ajtypy Ja Tsujru, es t'amdoowdu

limosnu yu ja'ayuty di'ibáty tujkudu

muj tsajptu

ñabotsoty. ³Ko oj t'ixy ja tekypyuma'ay ja Peedru es ja Fwank, net t'amdooodu ja limosnu. ⁴Net ja

Peedru es ja Fwank 'yijxu, esu Peedru t'anmaay ja tekypyuma'ay:

—Win'ijxtuguts.

⁵Es ja tekypyuma'ay twin'ijxy, es t'awijxy ja limosnu. ⁶Net ja Peedru 'yanmaayu:

—Kyajtsu nmeen nmudaty, per tyam nmo'oyut di'ibuts nmudajtypy. Ja Jesukristu, nazarenu ja'ay, ja'a xyuñgyu

xm uj mij n'anmaapy: Pudu'uk es yo'oyu'uk.

⁷Net ja Peedru twijtse'ky ja tekypyuma'ay ma 'yaga'añgyu'u es tpudujku dyajtunaaygyujku, es netyu ja tyeky oj wye'emy muk es yajxón. ⁸Es ja tekypyuma'ay pyujte'ky es tyuñaaye'ky es yo'oydsyo'oñ. Net tyujku mudu Peedru es mudu Fwank muj tsajptu

ñabotsoty, ye'epy es pyuty ñepy es t'awdaty ja Dios.

⁹Nidugekyu ja'ay t'ijxtu ko yo'oy es t'awdaty ja Dios, ¹⁰es t'uxkajptu ko jya'adyu di'ibu naty limosnu 'yamdeepy ja ja'ayuty ma ja muj tsajptu

aq di'ibu xyu'ajtypy Ja Tsujru. Ta du'uñu jyantsywyu'umudyaaaydyu.

Peedru tmadya'aky wi'ix ja tekypyuma'ay tsye'eky

11 Ja tekypyuma'ay di'ibü natyü tyeky tü 'yakuda'aky, kyaj tnasmatsü ja Peedru es ja Fwank. Es nidügekyü ja'ay jyantsywü'umüdyaaaydyü dü'ün, es püyü'kn ñüjxtaqaydyü mä mäj tsajptüjk pälä di'ibü xyü'ajtypy Salomongü Tyüjk Wiin. **12** Ko Peedru t'ijxy ja mayjya'ay, ta t'anmaay:

—Miits israelítut, ¿ti ko dü'ün mwü'umüdyä'aydyü ko xy'ixy yo'oy di'ibü naty tekypyuma'ay? ¿Es ti ko miits xy'íxtuts nandü'ün uadsuty? ¿Tii miits mjünändüp ko ngü'umgutujkunuts tü ndüñuts es yo'oye'együ tadü yedyujk? ¿Ti mjunaamp miidsuty ko ni'ligu wa'ats ja'ay es paaty uadsuty nmüdátyuts ja kutujkun es ndúnudüts ja mäj'ajtün? **13** ¡Kyaj dyü'ünatü! Kyajts tü ndüñ mut ja ngü'umgutujkunuts. Ja Dios di'ibü awdajtudü ja n'apteeetylajtüm, ja Abraan, Isäa esü Jakoob, tpüjtäkyü tyadü mäj'ajtün es nmüj'ijxü ja 'yU'unk Jesú. N'anmaapy yü'ü ja Jesú di'ibü miits mgüyajktü mut ja romanastujk. Ko ja Pilatu tjanasmatsüyáñ, miidsuty kyaj xykyupüjktü. **14** Jesú, wa'ats ja'ay es jiky'ajty tuy'ajtün määt, per miidsuty kyaj xykyupüjktü. Es miits m'amoodudu ja Pilatu tnasmátsut tulugü yajja'ay'o'kpu. **15** Dü'ün miits xya'o'ktü ja Jesú di'ibü yajkypy ja jiky'ajtün. Perü Dios dyajjikypyejky mä ñaxtäjkü. Es uadsuty n'ijxtuts es n'awa'länudüp ko tü jyikypyeky ja Jesú. **16** Ja'a ko ja Jesú yajmubéky, ja'agyu'ijxm yü yedyüjk di'ibü m'ijxtüp es xy'ixy'attü, tü Jesú tpüjta'aky mut ja tyeky es oy tü dyaj'yö'oye'eky.

17 'Mügu'uktujkü, tüts nnijawü ko miidsuty esü mwindsúnuty oj xya'ooktu ja Jesú, kyaj xyñijawüdu ko yü'ü Diosü 'yU'unk di'ibü mya'o'ktü. **18** Per dü'ün ja Dios ttuuñ éxtüm jákyüp t'anmaay ja kyugajxpütkü ko yü Kristü koonum 'yayowü. **19** Paäty yajtugátstu mwinma'än es yajjümbítü mjot mut ja Dios esü mbojpu yajma'xüt, **20** net ja Dios tkáxtü ja oy'ajtün ko mduknigáxudü jatugok ja Jesú di'ibü pyüjták Kristü. **21** Per koonum tsyékyüty esü Jesú wyü'umü jam tsajpótm extü ko Dios dya'óyü tugekyü, dü'ün éxtüm twändaky jákyüp mut ja kyugajxpü.

22 Moisés dü'ün t'anmaay ja n'aptejk'ajtüm: "Miidsüdyü mWindsán Dios kyaxaampy mut miidsuty nidü'uk ja mdüump m'aädsuty éxtümü kyugajxpü, éxtümts üj tü xykyexy. Koonum tsyékyüty es xümyüdówdü miidsuty tugekyü di'ibü tadü Diosü kyugajxpü kyajxtüp. **23** Ja'a ko ja ja'ay di'ibü kyaj tmüdowa'än di'ibü tadü kyugajxpü kyajxypy, kyaj 'yítüt mädü Diosü jya'ay."

24 Nandü'ün ja Diosü kyugajxpü Samwel es nidügekyüdyü Diosü kyugajxpütkü di'ibü óknüm kyajxtü ja Diosü 'yayuk, t'awa'länudü di'ibü jatánüp tyam dü'ün. **25** Miits mbátudüp ja wändakün di'ibü Dios myajwü'umxüdu mut ja kyugajxpüty, nandü'ün mbátudüp ja kajxy'atypyü di'ibü Dios tyuun määt ja n'aptejk'ajtüm. Dü'ün éxtümü Abraan t'anmaay: "Üjts ngunu'xaampy nidügekyü naxwíñüdu ja'ay mut tu'ugü mdüump m'aäts."

26 Ko Dios dyajjikypyejky ja Jesú di'ibü oy mäduunü, net tkejxy jawyiin mut miidsuty es mgunu'xädat es nidügekyü miits xümyastu'uttü tadü mbékyüty.

Peedru esu Fwank, wyinduuuyuṭty di'ibu ana'amduṛ muij tsajptugóty

4 ¹Tambaaṭnūmū naty ja Peedru es ja Fwank kyajxy ko myiindu ja teetytyujkūty esu saduseeūty es yu windsán di'ibu kywentu'ajtypy ja muij tsajptujk. ²Ta jyot'ambujktu ko yu Peedru es ja Fwank t'anmaay ja ja'ay ko tu Jesúz jyikypyeky es paaty ja o'kṛptujk jyikypyukal'andu nandu'hn.

³Net tmajtstu ja Peedru esu Fwank, es tpujtaktu pujxndugóty es jat 'yítut jakumbombaat, ja'a ko tu naty tsyu'ujnu. ⁴Es mayjya'ay tmubujktu di'ibu kyajxtu ja Peedru esu Fwank. Es du'hn nimugoxk miluñ ñaybyatuh ja yedyujkūty di'ibu mubujktup, abeky ja toxtyujk es u'unk una'kuty.

⁵Jakumbom ñaymyujkudu jap Jerusalén ja israelitu ja'yayu dyu wyindsán, ja muijja'aydyujkūty es ja di'ibu tsajptugóty ya'uxruijktup. ⁶Es tamu naty Anás di'ibu ijtp teedywyindsungópk, ja Kaifás, Fwank, Alejandrū es nidugékyuṭty ja teedywyindsungópk myugu'uguṭty.

⁷Net oj yajwóy ja Peedru esu Fwank. Ta tpujtaktu kujkjóty, es dyajtuudu:
—¿Pún ja muk'ajtun tummo'oyuđu, o pún xuyuguyujxm tu xya'aguda'aktu tadu tekypyuma'ay?

⁸Net yu Espíritu Santu wyinma'añmyooyu ja Peedru, es t'adsooy:

—Kugajpn justisuh es muijja'aydyujkūty, ⁹miidsuty tyam xyajtawdu wi'ix tu 'yaguda'agyu tadtu ja'ay di'ibu ijty tekypyuma'ay. ¹⁰Pes tyámts nnigajxut mut miidsuty es tnijáwudut nidugekyu israelítuty ko tyadu yedyujk di'ibu tyam miits mwinduuuyuṭty, yu' 'yagudaky ja Jesúz nazarenu xuyuguyujxm, yu Kristu di'ibu miits myajkruuzpajtu esu Dios yajjikypyujk jatugok.

¹¹Es yu Diosu jyaaybyajtu tkajxy ja Jesúz ma jyuna'añ: “Yu tsaa di'ibu miidsuty pojtspratiujk xy'uxtijtu, yu tyadu tsaa tyamu net ñuixal'añ ma ja tujk t'ujx'átut.” ¹²Kyaj ni pún mbaadu wiinkpu xyajnitsóku, mut ko ma tugekyu naxwíñudu je'eyu ja Jesúz til'igyu mbaat xyajnitsóku.

¹³Ko di'ibu ana'amdu muij tsajptugóty t'ijxtu ko amek jotmak yu Peedru esu Fwank 'yadsoodu, esu Peedru esu Fwank du'hn yu'ujnu ex̄tum otyim pán yedyujkūty, kyaj tmudattu ja uxrijku, net du'uhn wyu'umudyaydyu, es tmuwimma'ñbyattu ko yu'ujnu muut jyudijttu Jesúz. ¹⁴Es ja'a ko tamu naty tyanu ja'a muut ja di'ibu naty tekypyuma'ay, paaty di'ibu ana'amdu muij tsajptugóty kyaj mbaat wi'ix 'yokjünannu. ¹⁵Net tkajxpudsuhmdu tujap' yu Peedru esu Fwank. ¹⁶Net ñay'anmaayuđu:

—¿Ti net ndu'unum mādu tyadu ja'ay? Pes nidugekyu di'ibu tsunaaydyuđp Jerusalén tu tnijáwudu ko yu' 'yayuundu ja ijkwu'umnu esu muijajtun. Kyaj mbaat n'anma'ayu ko kyaj. ¹⁷Es kudiibu wya'xut yu ayuk, wa'lan n'ok'anma'ayu ko kyaj ni pún tnakyñigajxtu ja Jesúz.

¹⁸Net tmuijwoodu jatugok ja Peedru esu Fwank es t'anmaaydyu ko ni na'a jatugok tkakajxtu es ni tkatuk'íxtu ja Jesusu jya'a. ¹⁹Es ja Peedru es ja Fwank 'yadsoodu:

—Junal'andu miidsuty ko pátup yajkuydyúnut di'ibu miits mgajxtup, o pátup yajkuydyúnut di'ibu Dios 'yane'empu. ²⁰Kyaj mbaat nmastu'udyuts es n'awánuduts di'ibuts tu n'ixy es tu nmudóyuts.

²¹Net yu di'ibu ana'amdu muij tsajptugóty mak tmugajxtu ja Peedru esu Fwank es kudi'ibu du'hn ñaky'adu'utstut. Ta net tnasmajtsudu. Kyaj tpattu

ja winma'āñ wi'ix mbaat ttukkumudoy, mut ko nidugekyu ja'ay t'awdattu Dios mut ja myu'ajtun. ²²Ko ja tekypyuma'ay 'yagudaky, ja'a naty tmudaty ja jyamujt justyikxy.

Mabujkpuituk t'amadowdu jotmuk'ajtun

²³Ko yajnasmajtsudu yu Peedru esu Fwank, net oj nüjxtu ma naty yu myugu'uktuukuty es t'awa'anudu nidugekyu w'iix yu muja'aydyukuty es ja teedywyindsanuty 'yanmaayudu. ²⁴Ko t'awa'anudyaaay nidugekyu tukmuktu, net kyajxtaktu:

—Windsán, di'ibu tugekyu muk'ajtun myudajtypy, mij tu xypyujta'aky yu tsajp, naxwíñudu, jikymyejyñ es tugekyu di'ibáty ijtp ma yu'un. ²⁵Mij oj mgajxy Espíritu Santukyujxm esu n'apteety Davitkyuxm ko mjünáñ:

¿Ti ko yu wiinkpu naxwíñudu jyot'ambuktu
es yu israelitu ja'ayuty nügoobu d'u'un wyinma'āñbyaaty?

²⁶Ja naxwíñudu réyuty pyudu'ktu
esu israelítuty ja jyustisutukuty ñaymyujkudu
es tmadsiptso'ondu ja Nindsun'ajtam Dios es ja Kristu.

Du'un jyünáñ ja Davit.

²⁷Tuy'ajtun yu'ko ya Jerusalén ñaymyujkudu Eroodus, Ponsyu Pilatu mudu israelítuty es pánuty kyaj 'yisraelítuty, es tmadsip'ajttu miju m'U'unk Jesús, di'ibu mij mbajták éxtumu Kristu. ²⁸Du'un yu'tuundu tugekyu di'ibu miju naty tu xytyuknibujtaaqgu jyátudut. ²⁹Tyam, Windsán Dios, ok'ix wi'ix jyot'ambuktu, es meegyuts ja muk'ajtun es kudiibu uadsuty ndsu'ugudu esuts ngajxwa'xtut miju m'ayuk. ³⁰Es mut miju mmuk'ajtan ndúñuts nya'aguda'agyuts yu puma'ayuty es ndúnduts yu ijaxwuh'umun esu muj'ajtun mut ja mwa'ats mduumbu Jesús xuyuagyujxm.

³¹Ko kyajxtaktaaydyu, ta ja tuk oj yi'xy ma naty jap tu ñaymyúkudu. Net ja Espíritu Santu myooya muk'ajtun, es tkajxtaaydyu mut ja mujaayu yu Diosu 'yayuk.

Wi'ix ja jawyiimbu mabujkpu ñaybyudáku du nixim niyam

³²Ja ja'ay di'ibuty 'y'axájedu Jesús myudajttu nidugekyu ti'igyu ja winma'āñ es oy ñaydsyojkudu nido'uk nido'uk. Ni pán kyajünáñ "ujsu nja'a" di'ibu naty myudajttup. Nidugekyu twinmaaydyu ko tugekyu di'ibu naty myudajttup, yu'un nandu'un dyajtündut nidugekyu. ³³Es ja apóstuluty tnikajxpajt'adu'utstu mut ja muk'ajtun ko Jesús tuy'ajtun jyikypyejky, es ja Dios tjantskyuni'xy nidugekyu di'ibu myubujktu. ³⁴Kyaj ni pán naty ma yu'ajuty di'ibu tugoy'ajtxup. Ja'a ko pánuty myudajttup ja ñáxuty o tyijk, tyo'ktu, ³⁵net dyajmiindu ja meeñ es tkuyajktu ma ja apóstuluty. Net oj dyajwa'xtu nido'ugátyuty nu'un pán dyajtugoy'áty. ³⁶Du'un ttuuñ yu Josee, ja di'ibu apóstuluty yajxubajttu Bernabee, di'ibu tyijpy Yajjotkujk'ajtpu. Bernabee, ja'a yu'ko Leví tuyuamp 'yaqats es jap jyajty naxwiñ ma txu'aty Tsyipre. ³⁷Yu'ko tte'ky tu'ugu kyam nax di'ibu myudajtypy, es dyajmiiñ ja meeñ es tkuyajky ma ja apóstuluty.

Ananiius esu Safiiru

5 ¹Peru wiinkpu yedyijk di'ibu xyu'ajtypy Ananiius, yu'ko mut ja ñudo'oxy Safiiru tto'ktu nandu'un tu'ugu ñax, ²es tpuktu'ktu waanu

ja meeñ. Es ja meeñ di'ibü nadükü, Ananiius oj dyajnejxy ma ja apóstulutu éxtum jyawü ka'pxy ja nax tsoo. Es ja ñudo'oxy ñija'ap tugekyü.

³Netü Peedru 'yanmaaqayü:

—Ananiius, ¿ti ko tu xytyu'umo'oy es tyáku ja mäjku'ugópk Satanás ma mwinma'läñ es xyjawin'üuna'läñ ja Espíritu Santu, es xyawu'üma'läñ oyuñ'üun ja meeñ di'ibü tu yajkujúy ja mnax? ⁴Ja nax mijtsü mja'a ijty. Es ko xyte'ky, ja meeñ nandu'un mijts mja'a. ¿Ti ko tu xywyinmay xytyuna'läñ yu tyaqadu? Tu xyjawin'üuna'läñ yu Dios, kyaj jya'ajuty ja naxwíñudu ja'ay.

⁵Ko tmudooy yu'ü Ananiius, ta oj kya'ay eeky. Es tsyu'küdyaaydyü púnutu myudoodu di'ibü jaatu. ⁶Net myiindu una'ktukuty, es t'abijttu Ananiius ja nini'x es oj dyajnaxtüküdu.

⁷Ko 'yijty tugek oorü, tyükü Ananiiusü ñudo'oxy, ni tkanijawü ko tu 'yeeky ja ña'ay. ⁸Ta Peedru yajtusuju:

—Anmaagyüs, ¿tu xytyooktu ja mnax éxtum tu dyajmín ja meeñ?

Esü Safiirü jyupnán:

—Dü'ünuts tu ndeeky.

⁹Netü Peedru 'yanmaaqayü:

—¿Ti ko miidsüty tiligüü mwinma'läñ tu xypyüjtä'aktu? ¿Ti ko tu xyjawin'üuna'ländü ja Nindsun'ajtumü Jya'ajun? Jap tuja'p myindü di'ibü oj tu dyajnaxtüküdu ja mña'ay, es tyam mijts nandu'un myajnaxtüküya'qanüdu.

¹⁰Netyü ja Safiirü kyüdaay es 'ye'ky jam tyeky'üjxmü Peedru. Ko tyüküdu ja üna'kuty, net tpattu eeky. Ta dyajpudsuumdu es dyajnaxtüküdu ña'aybyü'äm. ¹¹Jyantsytsyu'küdyaaydyü púnutu myubükü Jesús es nidügekyü ja'ay di'ibáty myudoodu tadü di'ibü jajtüdu yu Ananiius esü Safiirü.

May ja müj'ajtun yajtúñ

¹²Es ja apóstulutu ttuundü may ja ijaxwü'ümü esü müj'ajtun. Es nidügekyü mübükprütükj ñaymyujktäaydü ma txü'aty Salomongü Tuyük Wiin. ¹³Tsu'kendüp ja ja'ay di'ibü kyamübükü ja Jesús es ñaymyüküdat müüt ja mübükprütükj, oy tmüjja'adü. ¹⁴Net tmübükü ja Nindsun'ajtum Jesús mayjya'ay, yedyükj toxtyüjkuty. ¹⁵Es extü dyajpudsuumdu ja puma'ayüty myabajngüjxy jat tu'ajp, es ko ñáxüt ja Peedru, oyjye'eyü 'yawax kya'at ma ja puma'ay. ¹⁶Es ja ja'ayüty di'ibü Jerusalén kajpn myüwingón, nandu'un dyajmiindü ja pyuma'ayüty es di'ibü müjku'u ya"ayoojüdüp, es nidügekyü 'yagüdaktaaydyü.

Apóstulutu yajtsúmdü

¹⁷Net ja teedywyindsungópk es ja saduseeu ja'ay di'ibátyü naty jat tjantsyñaywyinnaxüjáwüdu, ¹⁸tmajtstu ja apóstulutu es tpüjtákstu puixndügöty. ¹⁹Per tu'ugü Nindsun'ajtumü 'yanklus myiiñ es dya"awatsy ja puixndüjk koots es dyajpudsuumdu, es t'anmaaqay:

²⁰—Nüjxtü müj tsajptükj ñabotsoty, es awáñüdu ja'ay ja ayuk di'ibü yu jembyü jiky'ajtun.

²¹Ko oj xyüünü, net tyüküdu tsejkyü müj tsajptükj ñabotsoty. Ta ya'üxpüktsondáktu.

Es ja teedywyindsangópk es di'ibáty jap dyajnaymyujkudu nidaqekyu israelítuty ja myu{jja'aydyijk di'ibáty naymyujkudu mä di'ibu ana'amdu muij tsajptugóty, net t'anmaaydyu ja polusiiuty es dyajmíndut ja apóstulaty di'ibu jap pujxndugóty.

22 Per ko oj jya'ttu ja polusiiuty mä pujxndujk, kyaj jap pán tpattu ja apóstulaty. Ta jyumbijttu jatugok, **23** es t'anmaaydyu:

—Adiky tu nbaadyuts ja pujxndujk jantsy yajxón es mut ja soldaduty jap mä tujk aq tkwentu'attu, per kots tu nya"awa'atstu, ni púnuts jap tu ngapaattu pujxndugóty.

24 Ko tmudoodu ja teedywyindsánuty esu muij tsajptujk kwentu'ajtpu wyindsán, net ñayyajtuejudu ak yu'cjuhy wi'ixu tyaadu kyuguxhuya'añ. **25** Es ko waanu 'yijty, ta jyajty tu'ugu yedyijk di'ibu anmaayayu:

—Tadu yedyijkuty di'ibu uxu'ay mbaqtáktu pujxndugóty, tap dya'uxrúktu ja ja'ay muij tsajptujk ñabotsoty.

26 Net ja muij tsajptujk kwentu'ajtpu wyindsán oj ñejxy mut ja tyuumbutujkuty, es dyajmiindu yajxón ja apóstulaty, ja'aguyxim ko tsyu'ugudu ko tsyaaga'ladsudut ja ja'ay. **27** Ko dyajmiindu, ta dyajnujxtu ma di'ibu ana'amdu muij tsajptugóty, es ja teedywyindsangópk 'yanmaayayu:

28—Tuuts miits nyajkubóktu es kyaj xyñakyya'uxpáktut ja ja'ayuty mut ja Jesusu 'uxrújkun. ¿Es ti tu xftyundu? Tu ja'ay xya'uxrújkta'aydyu miidsuty ya Jerusalén, es uudsuty xtyuknikujxm'ata'andu ko 'ye'kyu tadu ja'ay.

29 Net ja Peedru mut ja apóstulaty 'yadsoodu:

—Koonum tsyékyuty es nmumudo'om ja Dios es kudiinum ja ja'ayuty. **30** Dios di'ibu 'yawdajt ja n'aptujk'ajtum, yu'u yajjikupyijk ja Jesús di'ibu miits mya'o'ktu es xkykudueydyu kruuzkujxm. **31** Es ja Dios dyajtsajpejty es tpujtaky mä 'yaga'añgyu'ü, es dya'ity Yajnitsókpu es Ana'ambu, es ja israelitu ja'ayuty jyodambíttut es yajma'xut ja pyojo. **32** Es uudsuty n'ijxtuts es n'awánuts di'ibuts n'ijx nmudoo, es nandu'un yu tuy'ajtun t'awanu ja Espíritu Santo di'ibu Dios tu dyaky di'ibu myumadeepy.

33 Ko tmudoodu tyadu ayuk, ta jyot'ambujktu es tyim'ya'oogándu. **34** Per mä di'ibu ana'amdu muij tsajptugótyu naty, jap tu'ugu fariseeu txu'aty Gamalyel, di'ibu yajxón ñija'ap ja tsajptujku 'uxrújkun es di'ibu ja'ay wyindsu'kup muij. Ta tyunaaye'ky es tni'anamuu es dyajpudsámdut ja apóstulu. **35** Net t'anmaay di'ibu ana'amdu muij tsajptugóty:

—Miits israelítuty, naygwentu'átudu oy di'ibu mdunaampy mädu tyadu ja'ayuty. **36** Jamyatstu miidsuty ko kyaj jyékyubuty pyude'ky yu Teudas di'ibu junán: "Ujts yaa ijtp muij." Es tpanujxtu taxk mägo'pxu yedyijk. Per dya'o'ktu Teudas, es nidaqekyu di'ibu panujxudu tyugooodyaay. Es jap oj kyujxta'ay. **37** Ko waanu 'yijty ko yajkuja'ayu sensu, net pyude'ky ja Juudas, Galileeun ja'ay, es mayjya'ay nandu'un pyanujxudu. Es nandu'un dya'o'ktu Juudas, es nidaqekyu di'ibu panujxudu naty ñaywya'xtaayu. **38** Paatty n'anumuu, mastu'uttu tyadu yedyijkuty. Wa'an t'ixtu. Ja'a ko tyadu uxrújkun, pñu yu'u ja'ayu jya'a, naxaambu'ü, **39** per pñu ja Diosu 'uxrújkun, kyaj mbaat miits xyajtugódyu. Mnaygwentu'átudu, mut ko tsojk nñjx mdsiptundu mut ja Dios.

40 Nidugekyu tmudoodaaydyu. Net dyajmiindu ja apóstulaty. Ta twojtu kanak ok es jatugok dyajkubojktu muk ko Jesusu 'yuxrujkun tpaduunnu. Net tasmajtsudu. **41** Net ja apóstulaty tsyo'ondu jap es jyotkujkudyaydyu ko 'yayoodu es tsoyodyuundu Jesuskyujxm. **42** Es kyaj tmastuttu esu ja'ay dya'uxrúkut, es tkajxwa'xtu ja oybyu ayuk ko Jesús ja'a du'un ja Kristu. Du'un ttuundu bom bom muij tsajptujk nabotsoty es nandu'un dya'uxpejky tujkm tujkm.

Nijuxtujujku yajje'xywya'xp

6 **1** Ja tiempu nimayu'adutstu ja ja'ay di'ibuty myubujktup ja Jesukristu. Net di'ibáty kyajxtup ja grieegu dyajtsondáktu ja u'unun wi'ix dyajwa'xy ja je'xy bom bom. Du'un jyunandu ko kyaj yajxón yajkáydyu ja ku'ekytyo'oxy di'ibáty kyajxtup ja grieegu. **2** Net ja nimajmajtskpu apóstulu dyajnaymyujktaaydu nidugekyu di'ibu myubujktu, es t'anmaaydyu:

— Kyaj 'yóuhy kots uudsuty nmastu'uttu ja Diosu 'yayuk ngajxwa'xtu es nyajwa'xuduts ja je'xy. **3** Paaty miits mugu'uktujkuty, uxta'aydyu nijuxtujujku yedyujk di'ibu myudajtypy ja oyjyot es di'ibu jyaygyujkyp, di'ibu tu myo'oyuty ja Espíritu Santu myuk'ajtu es ttun tkajxtu di'ibu Dios tsyejpy, es tuknipuku tyadu tuunk. **4** Es uudsuty, apóstulaty, nyajnejxypyuts ja Diosu 'yuxrujkun esu kajxtákun.

5 Nidugekyu ja ja'ayuty t'oyjya'adu éxtum ja apóstulaty oj twinma'añmyo'oydyu. Es net twin'ijxtu Esteebu, di'ibu ni'igu ja Dios tmubejky es ja Espíritu Santu mooyu muk'ajtu es winma'añ es ttúnut di'ibu Dios tsyejpy. Es nandu'un twin'ijxtu Felipu, Prókoru, Nikanoor, Timón, Parmenias esu Nikolás, Antyokiia ja'ay di'ibu taaupyup kyupujk ja israelítudyu myubujkun. **6** Net dyajmiindu ma ja apóstulaty, di'ibu kajxtáktu es tku'unikoondu.

7 Es ja Diosu 'yayuk myujtujkuy'adátsy es nimayu'adátsy ja mubujkputujk jam Jerusalén, es extu nimay ja teetytyujkuty tmubujktu ja Jesús.

Esteebu yajmátsyu

8 Esu Esteebu myoooyu Dios ja kunu'xun esu muk'ajtu es ttúnut ja muij ijxwu'umun esu muij'ajtu ma ja ja'ayuty. **9** Nan tamu naty ja ja'ay naaguty di'ibu yo'oydyup ma yajtijy Awa'atstuuuyudu Ja'ayu Tsyajptujk. Tamu naty di'ibu tso'ondu Sirene ñaxóty, Alejandriiu, Silisyu esu Asyu, es dyajpudu'ktu tsip es t'anmaaydyu wi'ixáty ja Esteebu. **10** Per kyaj mbaat tmumada'aktu, mut ko yu Espíritu Santu mooyup ja winma'añ ja Esteebu.

11 Net ja Esteebu myudsip tmujjuuydyu andákpuyt di'ibu juña'andup ko tu tmudoy ja Esteebu myugajxtugóyty ja Moisés es ja Dios. **12** Mudi tyadu anuu dyajpudu'ktu ja mayjya'ay esu muijja'aydyujkuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxrujktp. Es nidugekyu tmajtstu ja Esteebu es dyajnajxtu ma di'ibu anal'amdup muij tsajptugóty. **13** Es dyajmiindu ja andákpuyt di'ibu juñan:

— Tyadu ja'ay du'uñam tmugajxtugóytya wa'ats lugaar es nandu'unu Moisesu 'yana'amun. **14** Tuus nmudoy ko jyuna'añ ko yu Jesús nazarenu,

yu'up yajkutugoyaambyu tyadu muij tsajptujk es kyaj n'okpadu'unanu di'ibu
Moisés xytyukmünikákum.

¹⁵ Netnidagekyu di'ibu naty jap anal'amdu p muij tsajptugóty, t'ijxtu tuyu
Esteebu wiyiin jyup éxtum tu'ugu anklu.

Esteebu, wyinduuyat di'ibu ana'amdu p muij tsajptugóty

7 ¹ Net ja teedywyindsungópk dyajtuy ja Esteebu:

—¿Tii tuyajtun tugekyu tyadu?

² Net 'yadsooy ja Esteebu:

—Miits muguluktujkuty, mujjaydyujkuty, mudoo'ittu. Ja Dios di'ibu
mujajtun myudajtypy, kuxul'k ma ja n'apteety'ajtum Abraan ko naty jap
tsuunus Mesopotamyu, ma kyajnumu naty tsyooñ es tsuunut jap ma kajpn
txul'aty Arán. ³ Es ja Dios t'anmaay ja Abraan: "Pudsuum yaq mgajpnóty es
mastu'ut ja mmuguluktujkuty. Nuix mats mij ngexy wiink nax di'ibuts mij
ndukni"ixuyaampy." ⁴ Netu Abraan tsyo'oñ ma ja Kaldeeu ñax es nejxy
tsunaabyu jap Arán. Netu tyeety 'ye'ky, es ja Dios dyajmiiñ yu Abraan
ma tyadu nax, ma tyam ndsuna'ayum. ⁵ Per kyaj yajmooy ja ñax, ni kujm
metru. Per Dios tyukmuwändaku: "Nmeebuuts mij tyadu nax esu m'u'unk
m'ok." Peru Abraan kyajnumu naty ja 'yu'unk, ⁶ es ja Dios 'yanmaayu: "Yu
mdüump m'aats jap tsuunut ma wiink nax, es jap tyúnut muk éxtumu
muduumbu, es axuuq jyátut taxk mugop'px juumjt. ⁷ Per ujts nandu'un
ndukkumudowaambyuts yu tadu naxwíñudu, es óknüm pyudsúmdut jap
miidsu mdüump m'aats es myindut yaq es xy'awdáthudu." ⁸ Dios kyajxy'ajt
mut ja Abraan es tpejtakyé éxtumu ijxwu'umun es ja 'yu'unk yajtsükut
waanu ma ja yedyujk'ajtun^a. Paaty ko jyajty naxwiiñ yu 'yu'unk Isaa, ko
tyuktujkxubejty Abraan tsijsky yu Isaa waanu ma ja yedyujk'ajtun. Es ja
Isaa nandu'un ttuuñ mut ja myaank Jakoob, esu Jakoob nandu'un ttuuñ
mut majmajtsk ja myaanguty, di'ibu tyüump 'yaats ja majmajtsku israelitu
ñaxwíñudu.

⁹ Tyadu Jakoobu myaanguty di'ibu udsajtum n'apteety'ajtum, kyaj
ttukmu'ijxu ja myuga'ax Josee es ttukmu'de'ky éxtumu muduumbu
ma yu Ejiptu ñax. Peru Dios yu'up kywentu'ajtypy naty ja Josee, ¹⁰ es
dyajpudseemy ma naty 'ity ayo'onóty. Esu Dios tyuun esu Josee
'yagupákuudut ja faraón, Ejiptu ryey. Es ja rey pyuíták yu Josee éxtumu
gobernadoor Ejiptu es nandu'un ma ja reyu tyujk.

¹¹ Net myiñ ja muk yuu, esu muk ayo'on 'yijty ma tugekyu Ejiptu
ñax es Kanán, esu n'aptujk'ajtum kyaj tpattu ti jyu'xtup. ¹² Es ko
Jakoob tmádoy'ajty ko japo triigu ma Ejiptu, ta tkejxy ja myaanguty,
udsajtum n'aptujk'ajtum, es tjuyut ja triigu. Net tim jawyiin oj ñuixtu ja
n'aptujk'ajtum. ¹³ Es ko myumajtsk ok ñuixtu, netu Josee t'anmaaydyu
ja myuga'axuty. "Uj Josee, miits xymyuga'ax'ajttup." Net ja Ejiptu ryey
tnija'aju ko yu Josee yu'up israelitu. ¹⁴ Net ja Josee tnigajxu tyeety Jakoob
es nidugekyu myugu'uktujk, di'ibu nidugu'px majmókx ja ja'ay wyinuty.
¹⁵ Du'un jyajty ja Jakoob es tsuunaaydyaknbejty jap Ejiptu. Oknum 'ye'ky,
es nandu'un 'yo'ktaaydyu myaanguty. ¹⁶ Es da'un oj yajmunejxy ja Jakoobu

a 7:8 Ix Lukas 1:59.

ñini'x yap Sikem, es dyajnaxtujku ma ja aank di'ibu Abraan jyuuy ma yu Amooru myaank.

17 Es kumjékyñum jyata'añuty di'ibu Dios tyukmhwandaku Abraan, yu israelitu ja'ayutu tu myayu yap Ejiptu. **18** Net yap Ejiptu oj ryey'aty di'ibu naty kyaj t'ixy'aty ja Josee. **19** Tadu rey yajtuun ja axuk winma'añ es muuk dyajmáduuuñnidugekyu ja n'aptujk'ajtum. Es t'anmaay yu u'unktaqk u'unkteedyutu ko agwanu ja myaank di'ibu maxu'unk'ajtp, tnika'aktut es 'yooktut. **20** Net ja Moisés jyajty naxwiiñ. Es jantsy tsuj ijty ja u'unk, es ja teyety tyaaq pyujku'ku tugekyu po'o. **21** Net ko tnikaktu, ja reyu ñuuñ dyajpuude'ky es dyaj'ye'ky éxtamu 'yu'ungun. **22** Paaty ja Moisés ya'uxpujkudu tugekyu di'ibu ñija'ap Ejiptu. Ja'a ijty muj di'ibu myadyakypy es di'ibu tyiimp.

23 Ko tmádajty justyikxy jumujt yu Moisés, ta jyunáñ tku'ixa'añ ja israelitu myugu'ugutu. **24** Ko jyajty ja Moisés, ta t'ijxy tu'ugu Ejiptu ja'ay ko axuuk ttuñ tu'ugu israelitu. Net ja Moisés tniwqandútu yu myugu'uk es dya'e'ky ja Ejiptu ja'ay. **25** Es yu Moisés tmáwinma'añbyáty ko yu israelitu myugu'uktujk tu tjaygyúkudu ko yu Dios dyajts'o'oga'añ ja israelítuty es tpujta'aga'añ yu Moisés éxtamu yajnitsókru. Per yu'cijuty kyaj tjaygyujkudu.

26 Jakumbom ja Moisés tpaty nimajtsk ja israelítuty di'ibu naty yap naydsyi'kup, es ja Moisés dyajkuxáñ ja tsip. Ta t'anmaay: "Miits mnaymyugu'uk'ajtudup. ¿Ti ko mnaydsyiigudu?" **27** Net di'ibu naty jyantsytsyi'kypy tnas'yokudu ja Moisés, es t'anmaay: "¿Pún tu mbuuta'agyutu éxtamu windsunun o justisun mut uudsuty? **28** ¿Ti xya'oogaambuts, éxtamu uxu'uy xya'e'ky ja Ejiptu ja'ay?" **29** Ko tmádooyu tyaadu, netu Moisés kyeky es ñejxy ma Madyanu ñax. Jap tsyunaay éxtamu jagam ja'ay es pyejky. Net tpatu majtsku myaank.

30 Ko ñajxy justyikxy jumujt, yapu naty muj ittum myuwiningonu Sina'ii Kopk, net kyaxe'ky tu'ugu anklus ma tyoy tu'ugu apyñgyepu. **31** Ko Moisés t'ijxy, ta du'ññu oj wyu'umtu. Es ko tmáwingooñ es t'ijx'oyñyáñ, net tmádooy ko Dios 'yanmaayu: **32** "Újts Dios di'ibu Wyindsun'ajtypu ja m'aptujk Abraan, Isaa esu Jakoob." Net ja Moisés tyujku tsuyiibyu mudu tsu'ugu, kyaj ñaydyuk'al'ijxu es t'íxut. **33** Es ja Dios 'yanmaayu: "Yajjuñak ja mgul'uk mdekykyujxy, mut ko wa'ats ja it lughaar ma mdanu. **34** Tuuts n'ixy wi'ix 'yayowdu ja nja'ayutu yap Ejiptu, es tuuts nmádoy jyu'uy ya'axtu. Es paadyuts tu njunaky es nyajts'o'oga'añuts. Pes min es ngáxut Ejiptu."

35 'Oyjya'líxmá'tuñ Moisés es 'yanmaayu: "¿Pún tu mbuuta'agyutu éxtamu windsán o justisun?", óknun Dios kyajku tyadu Moisés éxtamu windsán es dyajpuudsúmut yap Ejiptu, ja anklus di'ibu kuxu'k ma ja apyñgyepu tpudujku ja Moisés. **36** Moisés dyajpuudseemy yap Ejiptu n'aptujk'ajtum es ttuuñ yu muj'ajtu esu ijkwu'umun yap Ejiptu es ma Tsapts Jikymyejyñ, es nandu'un ko justyikxy jumujtu naty 'itytuy muj ittum. **37** Tyadu Moisés t'anmaay ja israelítuty: "Dios kyaxaampu tu'uk miidsu mmugu'uk éxtamu kyugajxpu, éxtamts uj tu xykyexy. Es xymyubáktut yu'u."

38 Esu Esteebu 'yak'anmaayu:

—Nan ja'a ja Moisés, jamu naty muut ma ja muj it, ma ja anklus myugajxu ma ja Sina'ii Kopk. Ja'a yajmooy ja ayuk di'ibu tuknija'ap

wi'ix ja jiky'ajtun es dyajnáxut mä udsajtum. ³⁹ Peru n'aptujk'ajtum kyaj tmumudowandu ja Moisés, es t'uxtijtu es jyajumbitandu jatugok jap Ejiptu. ⁴⁰ Net t'anmaaydyu ja Arón: "Ndsojktupts es xyajkójut ja ndiósuts di'ibu uadsuty xywyinyo'oyudup. Kyajts nnijáwedu ti jajtu tadu Moisés di'ibu tu xyajpudsu'umum mä Ejiptu ñax." ⁴¹ Net ja Arón oj dya"agojwinnáxy tu'ugu tooru'unak ak oorù. Es net dya'o'ktu ja byorreeguty es ttukwindsu'kudu ja tooru'ungu 'yagojwinnáx. Net tmüjtundu ja xuu es xyondaktu mut di'ibu tu dyajkojtu. ⁴² Net ja Dios ñikákudu yu'ujuty es tmastuttu es t'awdáttut ja madsa'a di'ibu jam tsajpótm. Pes du'un éxtum jap 'yity kuxja'ay ma yu Diosu kyugajxpu ñeky:

Miits israelítuty, ¿ti ojts xya'oooktu ja mborreegu,
es ojts xtyukwindsu'kudu
ko m'ijty justyikxy jumajt mä ja muj it?

⁴³ Kyaj dyu'unnuty, mbagusuydyu ja tujk mä 'yity ja Molok di'ibu miits m'awdajttup,
es nandu'un mbagusuydyu mä 'yity ja Renfanu myadsa'a, di'ibu nandu'un m'awdajttup.

Es ja Molok es ja Renfán,
ku'um miits xya"awingojnajxtu es xy'awdata'andu.
Paadyuts uj miits nyajpudsuna'ma'andu mä mgajpnuty es mä mnáxuty,
es ngaxa'añuts éxtumu mudeumbu waanu jagam mä Babiloñu ñax.

⁴⁴ Esu Esteebu 'yakjunañ:

—Ma ja muj it, jam ja n'aptujk'ajtum tmudajttu tu'ugu wit tsajptujk mä ja Dios t'awdajttu. Dios ja Moisés tyuk'ijxu wi'ix tkójut. ⁴⁵ Es ja n'aptujk'ajtum t'axájudu yu tyadu wit tsajptujk éxtumu kuma'añ. Esu tyadu Joswee es di'ibu muut myiñ, dyajmiiñ ja wit tsajptujk ko Dios dyajpudsseemy yaa ja jekyjya'ay es tmooy ja ñax ja israelítuty. Es du'un 'yijttu mä ja Davitu tiempo. ⁴⁶ Es yu Davit pyat ja may'ajtun Dios wyindum, es 'yamdooy es dyajkójut tu'ugu tujk mä tsyuunut ja Dios di'ibu Jakoob 'yawdajt. ⁴⁷ Per ja Salomonk, Davitu myaank, yu'u kyoj ja Diosu tuyjk. ⁴⁸ Per kyaj ja Dios Tsajpótmudu tsyuunu mä ja tsajptujk di'ibu ja'ay kyejpy. Extum jyunáñ ja Diosu kyugajxpu:

⁴⁹ Du'un ja Dios jyuna'añ:
"Yu tsajp yu'uts n'uñaaydyakn'ajtypy,
es ja naxwíñudu yu'u madsu ndeky nbujita'aky.
¿Di'ibu dñnu tujk mgojándup esuts uj jap ndsuunut,
o ja lugaar mats uj nbo'xut?"

⁵⁰ Pes ujts ku'um tu nbujita'aky tugekyu yu'u."

⁵¹ Es ja Esteebu ni'ligu t'ak'anmaaydyu:

—Miidsuty kyaj 'yóuuty ja mwinma'añuty, paaty kyaj xymyudowa'andu. Tuk nax ti'iguty miidsuty mut ja m'aptujkuty, taayum miidsuty nandu'un xymyudsip'attu ja Espíritu Santo. ⁵² Ja'ko yu'ujuty 'yaxhktuundu nidugekyu Diosu kyugajxpu es extu dya'o'ktu di'ibu jékyup kyajx ko myina'añ ja di'ibu jiky'ajt tħu'ajtun muut. Es ko oj myiñ, miits mguyajktu es 'yoogut. ⁵³ Miidsuty di'ibu tu t'axájudu ja Diosu 'yana'amun di'ibu ja'aguyjxmu anklas myajmooydyu, kyaj tu xymyudowdu!

Esteebu 'yeeky

54 Ko yu di'ibu ana'amduq muj tsajptugóty tmudoodu yu tyadu ayuk, ta jyot'ambujktu es ñaydyutska'tudu ja'aguyxim ja Esteebu. **55** Peru Esteebu, mooyu ja Espíritu Santu ja muk'ajtun esu winma'añ es ttun tkajxut di'ibu Dios tsyejpy, es pyat'ijxy jam tsajprótum es t'ijxy ja Diosu myu'ajtun, es ja Jesú斯 tyanu aga'añdsyoo ma Diosu. **56** Net 'yanmaayudu ja Esteebu:

—Ixtu! N'ijxypyuts ja tsajp awa'ats, ets ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu pyu'aay aga'añdsyoo ja Dios.

57 Es di'ibu ana'amduq muj tsajptugóty t'amajtstu tyatsk kudiibu tnakymyudowdut. Ta yaxkaktu jantsy muk es tmudsiptso'ondu ni'ligu ja Esteebu es dya'ooga'añdu. **58** Net dyajpudsuumdu jap Jerusalén es tkuka'tstu. Es di'ibu tyuundu, ja di'ibu ni'p'uñudu, tkuyajktu ja ñikujxuyudu wit es ttukkuñdajkudu tu'ugu una'k di'ibu xyu'ajtypy Saulu. **59** Es ko jam ttsaaga'tstu ja Esteebu, net ja Esteebu kyajxta'aky:

—Windsún Jesú斯, axájuts ja n'anmujala'an.

60 Net ñaygyoxtunaaydyáku ja Esteebu es yaxkeky muk:

—Windsún Jesú斯, katu xypyajta'aky ñikujxm yu tyadu peky.
Es ko du'ün jyunañ, net oj 'yo'knu.

Saulu tpajudity ja mu'bujkruñtujk

8

1 Es ja Saulu yu'ü muñut ñaybyujkudu di'ibu ya'o'kü Esteebu.

Nan ja xuu ogalan tpajudijttáktu mukta'aky ja mu'bujkruñtujkuty di'ibu jap Jerusalén. Es nidugekyu ja mu'bujkruñtujkuty Judeeu esu Samaaryu. Yu'chuy apóstulatty oj wyu'umdu jap Jerusalén. **2** Es nija'ajuty di'ibu Dios 'yawdajttu, dyajnaxtujkudu ja Esteebu es tnijuyu tniyaxtu. **3** Per ja Saulu tpadu'udujku ja ja'ayuty nidugekyu di'ibáty ja Jesú斯 pyanuñxtu, tujkm tujkm tju'ttu yedyujk toxityujk, tpawijts tpajudojtu es ttsuumdu.

Kristu yajnimadya'aky ma Samaaryu

4 Es di'ibáty pudsuumdu jap Jerusalén tkajxwa'xtu ja Diosu 'yayuk es ja ñitsokun oymyaaty ñujxtu. **5** Du'ün Felipu ttuuñ es ñejxy ma tu'ugu Samaaryu kajpn. Es net dyajtsondáky tkajxwa'xy ko Jesú斯 yu'ü Kyrístuty di'ibu Dios tu tkexy. **6** Es ja ja'ay ñaymyujkudu nidugekyu, es tmudoo'ijttu yajxón di'ibu ja Felipu kyajxypy, es t'ijxtu nandu'ün ja iixwu'umun di'ibu myuñdajtypy ja muj'ajtun di'ibu Felipu tyuun. **7** Es may ja ka'oybyu t'uxkejxy ja Felipu, es ya'axtu ja ka'oybyu ko pyuñdemy. Es mayu xux ja'aydyujk es ja tekymya'atpu 'yagudaktu. **8** Paaty nidugekyu ja'ay ma ja kajpn wyu'umdaaydyu jotkujk.

9 Jap tsyunaay tu'ugu yedyujk di'ibu xu'ajtypy Simonk. Es ja'a ijty bruju es twin'üñ ja ja'ay jap ma tugekyu Samaaryu ñax es t'anuñumudu ko yu'ü muj 'yity. **10** Nidugekyu ja'ay muj mutsk tmubujktu es t'anmaaydyu:

—Tyadu Simonk tuy'ajtun ko Diosu myu'ajtun tmudaty.

11 Paaty tmubejky ja ja'ayuty ko jeky tu twin'üñ mat ko byrújuty. **12** Es ko Felipu tyuk'uxruijku ja oybyu ayuk di'ibu ñigajxypy ja Diosu kyutujkun,

es tu tkexy ja Jess éxtum ja Kristu, net tmubujktu ja ja'ayut es ñubajttu, yedyujk toxytujkty. ¹³Nandu'un Simonk tmabejky es ñubejty. Net dyajtsondáky es tjamyudajt ja Felipu. Es ko t'ijxya tyadu ijxwu'um di'ibu myudajtyp ja mujajtun di'ibu tyuun ja Felipu, net du'un wyu'um ja Simonk.

¹⁴Ko ja apóstulutu japh naty Jerusalén tmdoodu ko yu Samaaryu ja'ayut tu tkupuktu ja Diosu 'yayuk, net tkajxtu Peedru es ja Fwank. ¹⁵Ko jyajtu japh Samaaryu, net kyajxtáktu es t'amoodooa ja Dios es tmo'oyut yu Espíritu Santu di'ibáty myubujktu, ¹⁶ja'a ko kyajnum naty jya'ty ja Espíritu Santu ma yu'ujuty, je'eyu naty tu ñubattu mut ja Nindsun'ajtum Jesusu xyu. ¹⁷Es ko kyajxtaktaaydyu, net ja Peedru esu Fwank tku'unikoondu ja ja'ayut, es du'u oj t'axájudu ja Espíritu Santu.

¹⁸Ko ja Simonk t'ijxy ko ja Espíritu Santu tu myiñ ko ja apóstulutu tku'unikoondu ja ja'ayut, net t'awa'anu meeñ, ¹⁹es t'anmaay:

—Meegyuts uj nandu'un tadtu muk'ajtun, es kots uj ngu'unikónuduts ja ja'ayut optyim pánut, 'yaxájudu ja Espíritu Santu.

²⁰Net ja Peedru 'yanmaayu:

—Oyu tadtu mmeeñ tyimtugoyu mut mij. ¿Tii mjunaamp xytyiji ko di'ibu Dios ñayajkupy, mbaat xytyiji yajjúy mut ja meeñ? ²¹Kyaj mbaat xytyuu mut uadsut ja Diosu tyuunk, ja'a ko mwinma'lan kyaj wya'adsut mudu Dios. ²²Mastu'udu tadtu m'axu winma'lan. Munu'xta'agu Dios es mbojpuma'xudu. ²³Nnija'abut ko naywyinnaxu xyjawu es ja peky mya'ijtup éxtumxyup tsimy m'ity.

²⁴Net ja Simonk 'yadsooy:

—Munu'xta'aktu miidsuyu Nindsun'ajtum Jesusu es kyajts uj du'un njátut éxtum tu mjuna'lan.

²⁵Ko Peedru es ja Fwank t'awa'anudu yu Nindsun'ajtum Jesusu 'uxhrupjku, net tkajxwaxtu ja oybyu ayuk ma mayu samaritanu kajpn. Oknum jyumbijttu Jerusalén jatugok.

Felipu esu Etyopiuu ja'ay

²⁶Es ko 'yijtyu tyadu, tu'ugu Diosu 'yanklus myiñ ma Felipu es 'yanmaayu:

—Pudsum yaa. Nujx ma maj tu'u kujunak di'ibu nujxp Jerusalén extu ma Gazu kajpn es ñaxy ma ja muj it.

²⁷Felipu tsys'on es ñejxy. Es jap tpaty tu'ugu yedyujk, Etyopiuu ja'ay. Ja'a ijtp tesoreeru ma ja toxytujk Kandasu, Etyopiuu reynu. Tu 'yotsy jap Jerusalén es t'awdaty ja Dios. ²⁸Jumbijnubu naty ma ja kyajpn, ttuk'u'un ja kyarru es t'ixy ja Diosu kyugajxp Isaiiu ñeky. ²⁹Net ja Espíritu Santu 'yanmaayu ja Felipu:

—Muwingón es naybyaadudu mudu tadtu karru.

³⁰Es ko tmwingoo ja Felipu, net tmodooy ko tkajxy ja tesoreeru ja Isaiiu ñeky. Esu Felipu dyajtuhy:

—¿Ti mnija'ap di'ibu jam mgajxypyu?

³¹Es ja tesoreeru 'yadsooy:

—¿Wi'ixut nnijáwutu pun kyajts pun xy'awau?

Es t'amdooy ja Felipu es pyátt ma jam 'yu'uñu. ³²Ma jamu jaaybyajtu di'ibu naty kyajxypy, ja ijty yu tyaadu:

Oj tmunejxy ma 'ye'ky éxtum ja borreegun.

Es du'un éxtum ja borreegun ko ja'ay tnikeepy wye'emy uum, nan kyaj oj ja 'yaq dyajwa'xy.

³³ Es ma 'yayo'on'ajty,

kyaj yajtuuñ ja ja'ay tuy'ajtu muut.

¿Es pán mbaqat jyuna'añ ko yu'u ttuuump t'aadsuty?, ja'a ko ja jyiky'ajtu oj yajpujku ya naxwiiñ.

³⁴ Net ja tesoreeru dyajtuuy ja Felipu:

—Anmaagyus, tunu may'ajtu, ¿pánun du'un ñimadyakypy yu Diosu kyugajxpun? ¿Yu'u ku'um nayñimadyákup, o wiink ja'ayu?

³⁵ Net ja Felipu tmadyaage'ky ja jaaybyajtu di'ibu tu tkajxy, es t'awa'au ja oybyu ayuk di'ibu Jesús ñigajxypy. ³⁶ Es ko ñajxtu ma tu'ugu nuu, ta ja tesoreeru jyuuñán:

—Yaq ta ja nuu. ¿Kyajts mbaqat xyajnubétyu?

³⁷ Es ja Felipu 'yadsooy:

—Pun mmubejkypy mut winu mjot, mbaqat.

Es ja tesoreeru 'yadsooy:

—Nmubejkypyus ko yu Jesukristu yu'ujuty ja Diosu 'yU'unu.

³⁸ Net t'anmaay es dyajwa'k'láwu ja kyarru. Ta jyuuñajktu nimajtsk ma ja nuu. Ta ja Felipu dyajnubepty ja tesoreeru. ³⁹ Ko pyudsumdu ma ja nuu, yu Nindsun'ajtum Jya'aju yu'u myuñujx ja Felipu, es ja tesoreeru kyaj ñaky'ijxun. Ta ja tuy'u dyaj'yo'o yu'u jantsy xondakp. ⁴⁰ Es ja Felipu jyajty ma Azotu kajpn, es ñajxy kajpngajpn es tkajxwa'xy ja oybyu ayuk, ja nitsokun di'ibu Jesús yajmiimpu, extu ko jyajty Sesareeu kajpn.

Saulu jyodumbity

9 ¹Ja Saulu kyaj tmastu'uty es tkajxykyopk'átt ma ja ja'ay di'ibáty 'yaxájudu ja Jesús éxtum ja Kristu. Paaty oj ñejxy ma ja teedywyindsungópk, ²es t'amdooy yu ñekey es ñujxa'añ ma ja tsajptujk jap Damasku, es t'uxta'ayaañ ja ja'ay, yedyujk toxtyujkuty, di'ibu pyanujxtu ja Jesús éxtum ja Kristu, es ttsumuañ es dyajmina'añ Jerusalén. ³Es ko ñejxyu naty tu'am, timja'tánubu naty Damasku kajpnóty, net oj ñimíñuuty muk tu'ugu jajun di'ibu tso'omp tsajpótum es jya'ty ma yu'u. ⁴Net ja Saulu kyudaay naxkujxy, es tmudooy ko yajmugajxy:

—Saulu, Saulu, ¿ti kots xypyajudity?

⁵ Net ja Saulu dyajtuuy:

—¿Mbán mijts, Windsuñ?

Es 'yadsoojun:

—Ujtsuts Jesús di'ibu mij mbajudijtypy. Ku'um mnayyajtsayútyuty éxtum yuubu ko tnepy yu kepyjujptsétsy. ⁶Pudu'uk. Nujx kajpnóty. Jap mya''anuumuti mdúñup.

⁷ Es ja yedyujkuty di'ibu mudu naty jyudity ja Saulu, du'uñun wyu'umedaaydyu ko tmudoodu tu'uk kyajxy es kyaj pán t'ijxy. ⁸ Net ja Saulu pyude'ky naxkujxy, per ko oj 'yijxwa'xy, kyaj mbaqat 'yok'ijxun. Es

da'apñu oj myunajxadu witsy yap Damasku. ⁹Es yap 'yijty taguk xuu wiints, es kyaj kyay 'yiiky.

¹⁰Jap Damasku tsyunaay tu'ugu ja'ay di'ibu xyu'ajt Ananius, di'ibu pyaduun ja Jesús. Ta ja Jesús 'yanmaayu ijxma'tungyujxm:

—¡Ananius!

Ta 'yadsooy ja Ananius:

—Nindsun'ajtum, tyaajuts.

¹¹Net ja Jesús 'yanmaayu:

—Nuix mä tu'u di'ibu xyu'ajtypy Tuydyu'u. Ma Juudusu tyajk xyajtawut tu'ugu yedyujk, Tarsu ja'ay di'ibu xyu'ajtypy Saulu. Kajxtákp yu'u. ¹²Tuts nduk'ixy ijxma'tungyujxm ko mij mdükü ma 'yity es xykyu'unikón. Ta 'yijxpejky jatugok.

¹³Es ko tmudooyu tyaadu, net ja Ananius 'yadsooy:

—Per Windsán, may ja ja'ay tu xy'anuumuts wi'ix tu ttuñ axuuk di'ibu mij mja'ay'ajttup Jerusalén. ¹⁴Es tyam myiñ yaq nandu'un mut ja ñeky di'ibu tu myo'oyuhy yu teedwyiindsánuty, es ttsuma'añ tmatsa'añ yu ja'ay nidugekyu di'ibu yaq m'awdajttup.

¹⁵Jesús 'yanmaayu:

—Nuix, ja'a ko tu's nwin'ixy yu ja'ay es yu'uts ngaxaampy es tkajxwa'xut ujtsu nja'a ma wiinkpu naxwíñudu, ma ryéyuty, es nandu'un ma israelitu ja'ayuhy. ¹⁶Es nduk'ixupts wi'ix muk 'yayowut ujtskyujxm.

¹⁷Net ñejxy ja Ananius es tyajku tugoty ma 'yity ja Saulu, es tku'unikooñ es t'anmaay:

—Muqu'uk Saulu, yu'uts xykyajxp ja Nindsun'ajtum Jesús di'ibu kuxu'k yap tu'ajp ma naty mmiñ. Xykyéxyuts es m'ijxwa'xut jatugok es ja Espíritu Santu mmo'oyudut ja muk'ajtu es winma'añ es xytyun xykyajxut di'ibu Dios tsyejpy.

¹⁸Netyu oj kya'ay Saulu wiinóty éxtumu ajkx nimeeñ, es 'yijxpejky jatugok. Net ja Saulu oj ñubety. ¹⁹Ta kyaay 'yiky es tpejky ja myuqaa jatugok, es oj 'yakwu'unmu waanu mudi Jesusu 'yuxprijkp di'ibu tsunaaydyup Damasku.

Saulu tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk yap Damasku

²⁰Net ja Saulu dyajtsondáky tkajxwa'xy ma ja israelítu dyu tsyajptujk ko Jesús yu'u Dios ja 'yu'unk, ja Kristu. ²¹Nidugekyu ja'ay di'ibu myuhoodou, net du'apñu wyu'unmudaaydyu, es ñay'anmaayudu:

—¿Tii kyaj tyaadu yu'ujuty ja ja'ay di'ibu pyajudijt es tmajtsy ja ja'ay di'ibu myuqja'ap ja Jesús yap Jerusalén? ¿Tii kyaj tyaadu yu'udyu di'ibu yaa tu jya'ty es tmátstut pénuty kyupuejktup ja Jesusu 'yuxprijku es dyajnujxtut ma ja teedwyiindsánuty?

²²Ese Saulu tkajxwa'xy mut waanu ni'igu ja muk'ajtu es dya'íxyuty ko Jesús yu'u Kristu. Es kyaj tmawinma'añbyaaattu wi'ix 'yadsoojumbítut ja israelítu dyu tsunaaydyup Damasku.

Saulu kye'eky

²³Es ko jeky 'yijty, net ja israelítu ñaygyajxadu es dya'ooga'andu Saulu, ²⁴per ja Saulu ya'awa'qanu. Xuuñ koots ja israelítu 'yadunaayu ma

kyajpndáku es dya'ooga'andu, ²⁵per ja mabujkpratujk tpujtáktu ma tu'ugu mui katsy es dyajjunaajktu mut ja tejxyñ, tkutuayñajxtu koots ma ja kajpn nabots. Es du'un dyajkáktu Saulu.

Saulu jya'ty Jerusalén

²⁶Ko Saulu jyajty Jerusalén, net ñaybyuwa'ku mut ja di'ibu Jesús 'yawdajttup. Per ja ja'ay di'ibu jap ijttup, tsu'ku'du es wyinmaaydyu ko Saulu nügoo 'yanda'aky ko tu tmubeky ja Jesús. ²⁷Per ja Bernabee yu'u oj dyajnejxy es tkuyajky ma ja apóstulu'ty es tmadyaky wi'ix yu Saulu tu t'ixy ja Jesús tu'aay es wi'ixu 'yanmaayu. Nandu'un tmadyaky wi'ix ja Saulu tkajxwa'xy muk aña muk jot jap Damasku ko Jesús yu'u Kyrístuty. ²⁸Net ja Saulu oj wye'emy mut yu'ujuty, es ja'a muut ñaxy tyuku Jerusalén, ²⁹es myadya'laktu es ñaygyajxysyigudu mut ja israelítuty di'ibu kajxp greegu. Per tadu ja'ayuty ya'oogándup ja Saulu. ³⁰Es ko ja Saulu ja myugu'uktuk tnija'adu, net tmunajxtu ma Sesareeu kajpn. Ko jap tsoy'oñ, ta ñajxnu ma kyugajpnuty jap Tarsu.

³¹Agujk jotkujk tsyunaaydyu ja mabujkpratujk jam Judeeu ñaaxóty, Galilee es Samaaryu, es myujiinudu ja myubujku. Du'uenam ja Nindsun'ajtum twindsu'ugudu, es mut ja Espíritu Santu pyudujku ñimayu'adu'utstu.

Eneeu's 'yagudu'aky

³²Es ko Peedru tku'ijxy ja myu'mubujkpratujk, nandu'un oj ñejxy ma Liidu kajpn tku'ixa'añ di'ibu Dios jya'ay'ajttup jap. ³³Es tpaty tu'ugu yedyujk di'ibu xyu'ajtypy Eneeu's, di'ibu naty tu kyo'knayñu tuktujk ju'mujt es tu 'yijnu xux. ³⁴Esu Peedru 'yanmaayu:

—Eneeu's, Jesukristu mya"agudákup. Pudu'uk. Winya'abu mmabajn.

Net ja Eneeu's pyude'ky ko ya'anmaay. ³⁵Es nidugekyu ja'ayuty di'ibu tsyunaaydyu Liidu es Sarón t'ijxtaaydyu ko 'yagudu'aky ja Eneeu's. Ta tmastuttu ja jyeky winma'añuty, es tpanajxtu ja Jesusu 'yu'xpujku.

Dorkus jyikypyeky

³⁶Ma ja Jope kajpn, jaa tu'ugu toxytyujk tsyunaay di'ibu Jesús 'yawdajtypy. Ja'a xyu'ajtypy Tabitu, di'ibu ayuk wimbudsuump greegu Dorkus. Tyadu toxytyujk tim tuump yajxón es tpu'duku ja ja'ay di'ibu ayoodup. ³⁷Net pya'ambejty ja Dorkus es 'ye'ky. Net yajpuju ja ñini'x es tpujtáku ma tu'ugu kwartu tuk nikus'uybyu. ³⁸Jope yu'u myuwingón ja Liidu. Es ja'a ko di'ibu 'yawdajttup ja Jesús tnijáwudu ko Peedru naty 'yity Liidu, net tkajxtu majtsku myugu'uk es t'anu'mudut ja Peedru:

—Jottugoy, jo'om Jope.

³⁹Net ja Peedru oj ñejxy mut ja ja'ayuty. Es ko jyajty, ta yajmunejxy ma ja kwartu ma 'yity ja o'kpri Dorkus. Es nidugekyu ku'ekytyo'oxyuty jyu'uy ya'axtu, es ttuk'ijxtu Peedru ja witu jembyu esu wiingátypy u wit di'ibu Dorkus yajkojy ko jyikylajty. ⁴⁰Net ja Peedru t'anmaay yu ja'ay es pyudsuumda'ayut nidugekyu. Net ja Peedru ñaygyoxtunaaydyaku es kyajxtáky, tnaxmu'ijxu ja o'kpri Dorkus es t'anmaay:

—Tabitu, pudu'uk.

Net ja Dorkus dyajwa'xy ja wyiin. Es ko t'ijxy ja Peedru, ta wya'tskujku.
41 Net ja Peedru tmajtsy kyu'ugujxy es dyajpude'ky. Net tmugajxy ja
 Dórkusu myugu'uk esu ku'ekytyo'oxyutu, es ttukkudujku jiiky. **42** Es
 niðugekyu ja'ay tnija'adayaaydyu jap Jope ko Dorkus tu jyikypyeky, es may
 tmubujktu ja Jesus éxtumu Wyindsán. **43** Peedru oj wye'emy kanak xuu Jope
 ma ja po'o'go'tspu Simongu tyujk.

Peedru esu Kornelyu

10 **1**Jap Sesareeu kajpnóty tsyunaay tu'ugu yedyujk di'ibu xyu'ajt
 Kornelyu. Ja'a ijty soldaqadu windsán ma ja Batayonk Italyanu. **2**Pes
 ja Kornelyu es pánatu muut tsuqaydyup ma jyuqun tyujk, ti'igup t'awdattu
 Dios es twindsu'ugudu. Nandu'un tmooy ni'ligu limosnu es tpuduku ja
 israelítutu, es du'upnum t'awdaty ja Dios. **3**Tu'ugu xuu, éxtum tuguk yaxpun,
 net t'ijxy jantsy wa'ats ijkma'tunguyjxm tu'ugu Diosu 'yanklus tyuku ma
 yu'u naty es 'yanmaayu:

—Kornelyu!

4Es ja Kornelyu t'ixy ja anklus mut ja tsu'ugu. Net dyajtuuy:

—Anmaagyuts, Windsán. ¿Ti mdsejpy?

Net ja anklus 'yanmaayu:

—Dios tu tmudooy ko mgajxta'aky es ñija'ap wi'ix xypyuduku ja ja'ay
 di'ibu tugoy'ajtxup. **5**Kax ja ja'ay jap Jope es yajwówtu ja ja'ay di'ibu
 xyu'ajtypy Simonk, di'ibu nandu'un xyu'ajtp Peedru. **6**Jap tsyuqunu ja
 myaxuu Simonk, po'o'go'tspu di'ibu tsunaapy meyñbyu'aay.

7Ko ja anklus oj ñuixnu, net ja Kornelyu tmugajxy majtsku tyuumbu es
 tu'ugu syoldaqadu di'ibu tyukmujotkujk'ajtypy oytyiity es y'awdajtypy ja
 Dios. **8**Ko ttukmumadyaktaqay, net tnigajxu Peedru jap Jope.

9Jakumbom niðagekup tyu'uyo'oydyu. Ko kyijkxyu'ajnu, tmuwingoonnu
 Jope kajpn, net ja Peedru pyejty tujk nikujxy es kyajxta'aga'ñ. **10**Es nugoo
 naty 'yok'yu'o'kunu, abátuqpnum naty ja kyaaky tyojx es kyaya'añ, net ja
 Dios ttuk'ijxy ja Peedru **11**ko ja tsajp 'yawa'atsy es ko kyuda'aky naxwiñ
 di'ibu kuxu'kp éxtum tu'ugu muj wit 'yamajts'ity taxk eskinu. **12**Japu natyu
 may jyuujk di'ibu taxku tyeky, di'ibu kaagudijtp esu tsq'añ. **13**Netu Peedru
 tmudooy kyajxy tsajwínm, es 'yanmaayu:

—Pudu'uk, Peedru. Ya'ook es xytsyu'udsu.

14Esu Peedru 'yadsooy:

—Kyaj Windsán. Kyajts nje'xyñum di'ibu ja'ay ya"axu'kup o
 yajpekykyu'ap.

15Net jatugok tmudooy tsajwínm kyajxy, es 'yanmaayu:

—Di'ibu Dios tu dyajwa'atsy, katu mij xy'andiijy di'ibu ya"axu'kup o
 yajpekykyu'ap.

16Ja'a jyajtu tuguk ok, es net jatugok jyuqumbijty di'ibu kuxu'k éxtum
 ja muj wit tsajwínm. **17**Ta ja Peedru jyotmay'e'ky ti myadyakypyu tyadu
 ijkma'tun. Net jyajtu ja Kornelyu ja jya'ayup ma ja Simongu tyujk aa, es
 dyajtuqadu pun yu'u tyujk. **18**Net dyajtuqadu:

—¿Japu Simonk, di'ibu nandu'un xyu'ajtp Peedru, ma tyadu tujk?

19 Es ja Peedru tamu naty tuijkkujxm jyotmay'eky ko ti 'yandijpy di'ibu tū t'ixyū naty. Es ja Espíritu Santu 'yanmaayu:

—Ta ja'ay niduguuuk m'uxta'ayut. **20** Pudu'uk, junak es nūjx mādu tadau ja'ayut. Kyaj xyujpjáwut. Ujts tū ngexy.

21 Net ja Peedru jyūnajky mā naty jap 'yawíxyut ja Kornelyu ja jya'ayut, es t'anmaay:

—Ujts dū'un di'ibu m'uxtaaydyup. ¿Ti mnimiindup?

22 Ta 'yadsoodu:

—Yu'uts xykyajxp ja soldaqdū windsún Kornelyu, tu'ugū yedyijk di'ibu jiky'ajtp tuy'ajtun muut es di'ibu wyindsu'kup ja Dios, es tsojkudup nidugekyu ja israelítuty. Es tu'ugū Diosu 'yanklus 'yanmaayu es mij myajwówut es mnūjxut mā ja Kornelyu tyūjk. Es ja Kornelyu tmudowa'añ di'ibu mij mgajxypy.

23 Net ja Peedru dyajtujku, es wye'emy mat yu'ut tuk tsuu. Ta jakumbom ja Peedru jyamyudajtudu ja Jope ja'ayut di'ibu 'yawdajttup ja Jesús.

24 Ta jakumbom jyajtta jap Sesareeu mā ja Kornelyu 'yawíxyut mat ja myugul'uktujk esu myutnaymyaayubuty di'ibu tu twoy. **25** Ko Peedru jyajty mā ja Kornelyu tyūjk, net pyudseemy ja Kornelyu. Ta ñaygyoxtuñaaydyáku Peedru wyinduuuy es twindsu'uguya'añ. **26** Ta Peedru wyijtsu'ku, es 'yanmaayu:

—Tanu. Uj nandu'unnuts nja'ayut éxtum mijun.

27 Es tmugajxy tyūjkudu tūgaty. Jap tpaty ja Peedru mayjya'ay tu ñaymyíkyut. **28** Net ja Peedru jyūnáñ:

—Miits mnija'adup ko yu israelítuty jyuna'andu ko pyekykyat ja israelitu ja'ayut ko ñaymyúkudut mat ja wiink ja'ayut o tyákut mā wiink ja'ayut tyūjk. Peru Dios tu tsytyuknijawu kyajts njuña'anuut ko 'yaxukja'ayut pún. **29** Paaty kots oj xywyowdu, nétyuts mbadso'oñ, ni wi'ixuts nga'anmaay. Tyam awa'anuguts tits ko oj tu xywyoy.

30 Net ja Kornelyu 'yadsooy:

—Tyam myajtaxkxuup, éxtum tyadu ooru, tyadsu naty uj ndugótyuts n'ayu'aty es ngajxta'agyuts. Net kyu xe'ky tu'ugū yedyijk es ja wyit jantsy tu'xp. **31** Nétuts xy'anmaay: "Kornelyu, Dios tu tmudoy ko mgajxta'aky es nija'ap wi'ix tu xypyuduku di'ibáty tūgoy'ajtxudup. **32** Nigaxu jap Jope tadau ja'ay di'ibu xy'ajtypy Simonk, di'ibu nandu'un xy'ajtp Peedru. Jap 'yity mā po'ogo'tspu Simonk di'ibu tsunaapy meyjñbyu'aay." **33** Nétyuts mij nnigajxu es mya'uxta'ayut, es tu xytyuñu may'ajtun es tu mmiñ. Paaty nidugekyu n'lijtum tyam mā ja Dios, es nmudowa'añuts di'ibu Nindsun'ajtum tu tkexy es xy'awánuðuts.

34 Net ja Peedru t'anmaay:

—Tyámuts njaygyuku ko tuy'ajtun ja Dios nidugekyu ja'ay ttosjktal'ay, **35** es tkupujktal'ay oytyim pún ja'ayut di'ibu windsu'kudup es tmudúñ. **36** Dios t'anmaay ja israelitu ja'ay es t'awa'anu ja ayuk di'ibu yajjotkujk'átudup Jesukristu kyujxm, di'ibu tūgelyu ñiwindsu'ajttaapy.

37 Miits mnija'adup nandu'un di'ibu tu tuyuñ tu jyátyutu mā ja israelítuty ñax, tsyondaky Galileeu ko tu Fwank tkajxwa'xy es ñubátut ja ja'ayut.

38 Mnija'adup nandu'un ko Dios yu'ut myoooy ja Jesús nazarenu ja myuk'ajtun

es ja Espíritu Santu. Es ja Jesús ttuuñ yajxón es dya"agudaky nidugekyu di'ibü mat ja myjku'ugópk ja myuk'ajtun 'yayoodüp. Tyaađu Jesús tyuun mat ko Dios muut 'ity. ³⁹ Es uadsuty, apóstulaty, testiiguts nidugekyu di'ibü Jesús tyuun ma ja Judeeu ñax es nandu'un ma ja Jerusalén kajpn. Oknum dya'o'ktu, tkuduwydu kruuzkujxy. ⁴⁰ Perü Dios yu'u yajjikypyujk ko tyugukxubejty, es dyajkuxe'ky ma uadsuty. ⁴¹ Kyaj kuyxe'ky ja Jesús ma ja'ay nidugekyu, je'eyu kuyxe'ky ma uadsuty di'ibü Dios xywyin'ijxtuts jayuyp extamu testiigü. Uadsuty kqay úktupts mat ja Jesús ko Dios tu dyajjikypyéky. ⁴² Esu Dios tu xkyéxyuts esuts ngajxwa'xut mat ja ja'ayupty es n'awánuduts ko Dios tuy'ajtun tu tpujta'aky ja Jesús extamu fwezan mat ja jiikypyu es mat ja eekypyu. ⁴³ Nandu'un jékyüp nidugekyu Diosu kyugajxpu tmugajxtu ja Jesús, es t'anmaaydyu ko nidugekyu di'ibü myubujktu es t'axájudu Jesús, yu'u yajma'xtüp ja pyojorü.

Espíritu Santu myiñ ma di'ibü kyaj 'yisraelítuty

⁴⁴ Peedru tambaqadu naty kyajxxy ko ja Espíritu Santu myiñ ma nidugekyu di'ibü myudoo'ijttüp extamu Peedru jyuna'añ. ⁴⁵ Net ja israelítuty di'ibü myubujktu Jesús es mat ja Peedru myiindu, du'unü wyu'umudaaydyu ko Dios tkejxy ja Espíritu Santu nandu'un ma ja'ay di'ibü kyaj 'yisraelítuty, ⁴⁶ ja'a ko tmudooy ja ja'ay kyajxtu wiingáty ja ayuk es t'awdaty ja Dios. ⁴⁷ Net ja Peedru jyunañ:

—Mugu'uktujk, ¿pán nidu'ugüty miidsuty kyaj ttseky esu tyadu ja'ay ñubáttut?, ja'a ko Dios tu tkexy ja Espíritu Santu ma yu'ujuty extam nandu'un uadsajtam.

⁴⁸ Net ja Peedru 'yanmaayu es ñubáttut mat ja Jesukristu xuyuguyxim. Ko ñubejty, net ja Peedru t'anmaaydyu es 'yakwü'umat majtsk tugek xuu mat yu'ujuty.

Peedru t'awanu ti ko ñejxy ma kyaj 'yisraelítuty

11 ¹ Es ja apóstulaty es ja myugulugüty di'ibü jap Judeeu myubujktu Jesús, tmudooodu ko nandu'un yu Sesareeu ja'ayupty di'ibü kyaj 'yisraelítuty tkupujktu Diosu 'yayuk. ² Es ko Peedru jyumbijty jap Jerusalén, ja israelítuty di'ibü pyaduundüp ja tsiky'ajtun es tmubuktu Jesús, net oj t'oodu Peedru du'un:

³ —¿Ti ko oj tu xkyu'ixy di'ibü kyaj 'yisraelítuty, es tu xymyutkay?

⁴ Net ja Peedru tmadyaky extu ma tsyondaky tugekyu di'ibü naty tu jyátyuty, es t'anmaay:

⁵ —Uj tápuðsu naty ma Jope kajpn. Es kodsu naty ngajxta'aky, nétuñ n'ijxy tu'ugü ijxma'itun. Es du'unüts n'ijxy extam tu'ugü muij wit kyuda'aky tsajwínm, yajmajts'ity taxk eskinu es jyajty madsu naty ngajxta'aky. ⁶ Es kots n'ijxy yajxón ti naty jap ma witun, nétuñ n'ijxy ja juyujk di'ibü taxku tyeky, tsal'añ es di'ibü kaagudijtp. ⁷ Es nmudooyuts kyajxy tsajwínm, es xy'anuumuts: "Pudu'uk, Peedru. Ya'ook es xytsyu'udsut." ⁸ Es njunáñuts: "Kyaj Windsún. Kyajts nje'xyñum di'ibü ya"axu'kup o ja'ay yajpekykyap." ⁹ Nétuñ xymugajxy tsajwínm, es xy'anuumuts jatugok: "Di'ibü Dios tu dyajwa'atsy, katu mij xy'andíjut di'ibü ya"axu'kup o yajpekykyap."

10 Tuguk ókuts oj xymyugajxy, es jyumbijty pyatujku tsajwínm ja mui wit. **11** Madsu taadu n'ijxy, net jyajty nidugusugu kugajxuty madsu naty njajta'aky. Ja ja'ay yap tsyo'oñ Sesareeu es xyñimiiñuts. **12** Nétuts ja Espíritu Santu xkyejxy mut ja ja'ayuty esuts xy'anmaay ko ni wi'ixuts ngawinmáyut kots nganujxut. Es nandu'un oj ñejxy mut uj nidudujk yu nmugu'uguts. Nidugékyuts ndujkudyaaydyu ma ja ja'ayu tyujk. **13** Net ja Kornelyu xtyukmumadyákuts ko kyuxe'ky tu'ugu anklus ko ta naty tyanu es 'yanmaayu: "Kax ja ja'ay yap Jope es xywyowut ja Simonk, di'ibu nandu'un xuh'ajtp Peedru, **14** es yu'u m'anpuumudap wil'ix mnitso'ogut, mij mut nidugekyu di'ibáty tsyunaaydyu ma ja mjaaun mdujk."

15 Kots nyajtsondáky nmugajxyuts, ja Espíritu Santu net myiiñ ma naty jam 'yity ja ja'ayuty. Extu udsajtum oj n'axajum jawyiin, nandu'un yu'u oj t'axajudu. **16** Nétuts njamyejtsy éxtumdsu naty yu Nindsun'ajtum Jesúsu tu xy'anuam: "Tuy'ajtan ko Fwank yu'u mut ja nuu yajnubejty, per miits mnubáttut mut ja Espíritu Santu." **17** Es pñu yajk ja Dios nandu'un yu Espíritu Santu mut yu'ujuty, éxtum udsajtum ko nmubujkum ja Nindsun'ajtum Jesukristu, ¿pénuts uj esuts ndsiptánut mudu Dios?

18 Es ko ja myugu'uktujk jam Jerusalén tmoodoodu tyadu ayuk, net 'yamoondaaydyu es t'awdajtu ja Dios, es jyuñandu:

—Tuy'ajtan ko Dios tu dyaky nandu'un mut di'ibu kyaj 'yisraelítuty es dyajtagátstut ja wyinma'añ es yajpojrñma'xut es jyiky'áttut winu xuu winu tiempu.

Kristu yajmubéky yap Antyokiiu

19 Net di'ibu ya'o'ktu Esteebu tpajudijttu nandu'un nidugekyu di'ibu 'yaxajudu ja Jesúsu éxtum Kristu. Es nija'ajuty di'ibu kaktu jyajttu Fenisyu, Tsipre es Antyokiiu. Jap oj tkajxwa'xy ja Diosu kyajxy mut ja israelítuty je'eyu es kyaj mut ja wiink ja'ayuty. **20** Per nija'ajuty di'ibu myubujk es di'ibu tso'ondu Tsipre es Sirene, jyajttu ma Antyokiiu kajpn es tmugajxtu nandu'un di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es dyajky ja ayuk ko yu Nindsun'ajtum Jesúsu yajnitso'ogadap. **21** Es ja Jesusu myuk'ajtan pyudujku yu'ujuty. Es may ja ja'ay tmastuttu ja jyekywyinma'añuty es tmubujktu Jesúsu.

22 Ko tyadu ayuk tmoodoodu di'ibu yap Jerusalén myubujktu, net tkajxtu Bernabee jam Antyokiiu. **23** Ko jyajty ja Bernabee, net t'ijxy éxtum ja Dios tu kyuni'xyuty, es jyantsxyondaky es myooyu kajxwíju es mut ja 'yoyjyot tpanujxtut ja Jesúsu. **24** Ja Bernabee oyjya'ay es muñdu Espíritu Santu, tpanejxy ja Jesúsu. Es du'un ja Bernabee ttukpanejxy ja Jesúsu ja mayjya'ay.

25 Ko tiempu ñaxy, net ja Bernabee oj ñejxy t'uxta'aya'añ ja Saulu yap Tarsu. **26** Es ko tpaty, ta tmuejxy Antyokiiu. Jap oj wuh'umdu Bernabee es ja Saulu tuk juñajt, dya'uxrñjktu mayjya'ay es t'axajut ja Jesúsu. Jap Antyokiiu tim jayujp tmooy ja xuu kristyanu púnuty myubujktu ja Kristu.

27 Ma tada tiempu tsyo'ondu nija'ajuty ja Diosu kyugajxpu yap Jerusalén es jyujptáktu Antyokiiu. **28** Nidu'uk txu'aty Agaabu. Es ko ja muñjkrñtujk ñaymyujkudu Antyokiiu, net jyujnáñ yu Agaabu, éxtum yu Espíritu Santu tu 'yanu'umxuty, ko myina'añ ja muñ yuu ma tugekyu naxwíñudu. Es tuy'ajtan jyajtu ko Klaudyu tnigopk'ajty ja kutujkun. **29** Net ja muñjkrñtujk

di'ibü Antyokiia ttuknibükjtákdu es ttuknigaxa'ändü ja naybyudükü ja myügu'uktijk di'ibü jap Judeeu tsunaqaydyüp, es tkáxtü nü'un mbäät nidü'uk nidü'uk ti tmüdaty. ³⁰ Es du'un ttuundü, ja Bernabee müdü Saulu tmünpüjxtü ja pudüjkün, es tmooydyü ja mühja'aydyük jam Judeeu.

Santya'agu 'yeeky esü Peedru yajtsímy

12 ¹Es ma tada tiempü yü Eroodüs di'ibü rey'ajt Judeeu, tpadso'oñ es tmatsáñ pünaty myübüjküp ja Jesú exümu Kristü, ²es dyale'ky müt ja espäadü yü Santya'agu, Fwangü myüga'ax. ³Ko t'ijxy es ttsojktü ja israelítüty, net t'anely es yajtsümut ja Peedru nandü'un. Tyaadü jyajtu ma ja paskü xüü, ma ja tsajkaaky yajkáy di'ibü kyaj tmüdaty ja levaduuru. ⁴Ko yajmajtsy ja Peedru, net yajprüjtäky pujxndügöty es kywentü'atyüty taxk peky ja soldaadüty. Ja wyinüty nidügekyü nimajmókx tu'uk di'ibü kwentü'ajtudüp majtaxkáty. Eroodüs yü'ü jyuudaampy ja Peedru ko ja paskü xüü náxüt. ⁵Es du'un ja Peedru 'yijty pujxndügöty jantsykywentü'aty, per ja mühbüjkpüjtük jyantsykyajxtäktü es ja Dios dyajtso'ogut ja Peedru.

Peedru pyüdseemy pujxndügöty

⁶Es ja ux ko kyajnumü naty xüünuñü ma ja Eroodüs dyajpüdsüma'añ ja Peedru mayjya'ay wyinduuuy es dyal'ogga'añ, tap 'yity ja Peedru kühümüñ müt ja kadenü ma nimajtsku soldaadü, es jamajtsk yap pujxndüjk agü'p tkwentü'aty. ⁷Net ti'in tu'ugü Diosü 'yanklüs kyüdaky ma ja pujxndüjk, es jyantsytyukjajütyaay. Net ja anklüs oj ttij'y'l'xy ja Peedru ma kyejky es oj dyajjotwiyy. Net ja anklas 'yanmaayü:

—Püda'ük pojün!

Netyü ja kadenü kya'adaay ma Peedru kyü'ü, ⁸es ja anklüs 'yanmaayü:
—Naywyüunüdu es tuktükü mgü'ük.

Ko Peedru du'un ttuuñ, net ja anklüs 'yanmaayü:

—Püjta'ak ja mgapü es pamiiingüts.

⁹Net ja Peedru tpanejxy ja anklüs, ni tkanijawü püñ tuy'ajtün di'ibü anklüs tyiimpy, du'un wyinmaay ko ijxmä'tp. ¹⁰Net nüajxtü ma jawyiimbü soldaadü. Ta ja myümajtskü. Ko jyajttü ma pujxndüjk aa, net ja mühj pujxndüjk aa 'yawatsy kühüm. Ta pyüdsüümdu tu'ajp ja Peedru müt ja anklüs es yo'oydyü tuk adüjy. Net myastutü ja anklüs es wyü'umnu Peedru naydyu'uk. ¹¹Net ja Peedru wyinma'añbyáty, es nüayjuunamu:

—Jantsy tuy'ajtün ko Dios tu tkexy ja 'yanklüs küdiibüts xya'oogut ja Eroodüs esüts kyaj njátü exümu tugekyü di'ibü ja israelítüty tsyojktüp es xütyünüduts.

¹²Peedru twinmaay yü tyaaadü, es oj nüejxy ma ja Mariü tuyjk, yü tyaaagü Fwank di'ibü nandü'un xyü'ajtypy Marküs. Mayjya'ay nüaymyujkü es kyajxta'aktü jap. ¹³Es ko tmüdooodü yajkóxy ja tük agaj, net pyüdseemy tu'ugü kixyüdo'oxy di'ibü xyü'ajtypy Roode, es t'ixa'añ püñ yü'ü. ¹⁴Es ko tmüdooy kyajxy ja Peedru, xondaküngüçjxm kyaj ja tük dya"awatsy. Net oj nüejxy püye'együ jap tügoty es t'awa'qanüdu ko Peedru tap tyanü tuja'p. ¹⁵Net 'yadsooju yü myügu'uk:

—Tu mlokü.

Es ja kixyudo'oxy jyūnāñ ko jantsy tay'ajtun. Per yu'ujuty je'eyu
jyūnandu:

—Kyaj yu'udyu Peedru. Yu'u da 'yanklus.

¹⁶ Esu Peedru t'akkoxy yu' tijk agaj. Net dya"awatstu. Es ko t'iijxtu
Peedru, net du'upñu wyu'umudaaydyu. ¹⁷ Esu Peedru tyuk'ljxu kyu'u
kudiibñ ñakymyadya'agut. Net ttukmumadyaktu wi'ix ja Nindsun'ajtum tu
jyuudyuty pujxndugóty. Es 'yanmaayudu:

—Tukmumadya'ak yu' Santya'agü esu nmugu'uk'ajtum.

Net pyudseemy ja Peedru es oj ñejxy wiink tsoo.

¹⁸ Es ko oj xyuuñu, net jyantsyjyotmay'o'ktu ja soldaadutujk ko ti tu
jyatyuty ja Peedru. ¹⁹ Netu Eroodus tkejxy ja soldaadu es t'uxta'ayut yu'
Peedru. Es ko kyaj ma yajpáty, ta yajwoodu ja pujxndujk kywentu'ajtpu es
tnigajxut wi'ixu Peedru naty tu pyudseemy. Net oj tni'ane'emy es 'yooktat
ja pujxndujk kwentu'ajtpaty. Netu Eroodus tsyo'oñ Judeeu es oj ñejxy
tsunaabyu Sesareeu.

Eroodus 'yeeky

²⁰ Eroodus ttukjot'ambejky ja ja'ayuty di'ibu tsunaaydyu'ap jap Tiru es
Sidón. Es yu'u ñaygyajxudu mut ja Eroodusu 'yofisyal di'ibu xyu'ajtypy
Blastu, es tmooy ja meeñ es t'amdooy ja jotkujk'ajtun es ñaxut ja tsip. Es
du'un tuuندu mut ko yu'ujuty t'axajudu ja jye'xy ma ja rey Eroodusu ñax.
²¹ Ko tpaty ja xuu di'ibu Eroodus tyuknibujtáku, net tpuitáky ja rey wyit,
es ñaxwe'tsy ma ja uñaaybyajn, es oj kyajxy. ²² Ko kyajxtaay, net ja ja'ay
yaxkaktu:

—¡Tyaaadu di'ibu ja yam kajxp, kyaj jya'ayuty! ¡Dios yu'u! ²³ Netyu tu'ugu
Diosu 'yanklus myiñ ma Eroodus es dyajpa'ambnejty mut ko kyaj yu'u Dios
tmooy ja mu'ajtun. Net ja tenu'k jyu'xu es taanum 'ye'ky. ²⁴ Es ja Diosu
'yayuk oj yajkajxwa'xy oymyaay.

²⁵ Ko Bernabee esu Saulu dyajkujxtu tyuunk, net tsyo'ondu Jerusalén mut
ja Fwank di'ibu nandu'un xyu'ajtypy Markus.

Bernabee esu Saulu tsyoondu Diosu 'yayuk kajxwa'xpü

13 ¹ Ma ja mubujkprutujk ñaymyúkudu Antyokiiu, tam ja Diosu
kyugajxpüty esu ya'uxruijkprutu. Yü'u xyu'ajttup: Bernabee, Simonk
(di'ibu yajtijp Nijejer), Lusyu (di'ibu Sirene kugajpn'ajtp), Saulu esu Manaén
(di'ibu muut ya'ktu Eroodus, ja Galilee esu gobernadoor).

² Tu'ugu xuu ko naty yu'ujuty t'awdattu Nindsun'ajtum Dios es
'yayu'ajttu, net ja Espíritu Santu 'yanmaayu:

—Abeky puja'aktu yu' Bernabee esu Saulu es ttúndut di'ibuts uj tu
ndukniowóudu.

³ Es ko kyajxtaktaaydyu es 'yayu'ajttu, net tku'unikoondu ja Bernabee
esu Saulu es ñayjyugajxudu. Ta oj tsyo'onnudu nimajtsk.

Bernabee esu Saulu jap Tsyipre

⁴ Ko ja Espíritu Santu kyajxudu Bernabee esu Saulu, ta ñujxtu Seleusyu.
Net tyujkudu barkoty es ñujxtu ma Tsyipre islü. ⁵ Ko jyajttu jikymyejyñ

agu'uy ma ja Salamina kajpn, net dyajtsondáktu tkajxwa'xu ja Diosu 'yayuk ma ja israelítudyu tsyajptujk. Es mt ñejxy ja Fwank éxtumu pyudujkuu. ⁶Net jyudijttu ma tugekyu kajpn es jyajttu ma ja Pafus kajpn. Es jap tpattu tu'ugu israelitu di'ibu xyu'ajtypy Barjesús. Ja'a ijty xumaabyu es 'yanda'aky ko yu'u Diosu kyugajxpu. ⁷Tyadu xumaabyu jarp naty mt ja gobernadoor Serjuu Paqablu, di'ibu wijs yedyijk. Net ja gobernadoor tnigajxu Bernabee es ja Saulu es tmudowa'añ ja Diosu 'yayuk. ⁸Per ja xumaabyu di'ibu greeegu ayuk xyu'ajtypy Elimus myudsiptso'on ja Bernabee esu Paqablu, es t'agajxu ja gobernadoor kudiibu tmubuku yuu Diosu 'yayuk. ⁹Net ja Saulu, di'ibu nandu'un xyu'ajtypy Paqablu, ja Espíritu Santu mooyu winma'lu esu muk'ajtu es ttúnat di'ibu Dios tsyejpy, es twin'ijxy muk ja xumaabyu, ¹⁰es t'anmaaq:

—Win'u'ambu, mujku'ugópku 'yu'unk, mij du'uñam xymyudsip'aty tugekyu di'ibu oy! ¿Ti ko je'eyu xyajma'ada'añ ja Diosu tyu'u? ¹¹Paaty tyamu Nindsun'ajtum Dios mdukkumadowa'añnaty es myajwu'uma'añnaty wiints, jeky kyaj xy'ixu ja xuu jyajy.

Netyu oj wye'emy wiints es wyingoodsudaay. Net myajtsy xyajy es t'uxtaqay di'ibu witsadup. ¹²Es ko ja gobernadoor t'ijxy yu tyadu, net tmubejky es du'uñam wyu'umu mt ja Nindsun'ajtum 'uuxphijkun.

Paqablu esu Bernabee jap Antyokiiu, Pisiidyu ñaqaxóty

¹³Net ja Paqablu esu jyamuyadu tyujkudu barkoty jap Pafus es jyajttu Perju, ma ja Panfilyu ñax. Esu Fwank tnikaknu ja jyamuyadu es jyumbijnu Jerusalén. ¹⁴Netu Paqablu mudu Bernabee tsyo'ondu Perju es jyajttu Antyokiiu, jap ma ja Pisiidyu ñax. Es saqbuu xuu tyujkudu tsajptuqóty es jap 'yu'uñadu. ¹⁵Ko ja tsajptujku ñiwindsúnu tyujkudu di'ibu Moisés kyuxjaay es ja Diosu kyugajxputuijku, net tkajxyñigajxuu du'uñam Paqablu esu Bernabee:

—Mugu'uktujkuu, pun mmudajttu oynu'uñanu kajxwíjan mt uadsuty, awa'anuguts.

¹⁶Net ja Paqablu tyuñaaye'ky es ja kyu'u ttuk'ijxy es 'yamónat. Net t'anmaaq:

—Mudodowdu, miits israelítu es di'ibu Dios wyindsu'kuudi'ibu. ¹⁷Dios yu'u wyin'ijx udsajtum u n'aptujk'ajtum es dyajmu ja Israelu ñaxwíñadu ko 'yijttu éxtumu jagam ja'ay ma ja Ejiptu ñax. Es ok dyajpudseemy mt ja myul'ajtu ja Ejiptu. ¹⁸Esu Dios tmuma'xtijky ja mayjya'ay justyikxy jumujt ma ja muj itu, ¹⁹es ja Dios dyajtugooij juxtujku naxwíñadu di'ibu tsunaaydyu ma Kananu ñaxy, es tmooy ja ñax ja n'aptujk'ajtum. ²⁰Net ja Dios dyajky ja kyutujku taxk mugo'px jakujm jumujt mt ja fwézuty extu ko jyiky'ajty ja Diosu kyugajxpu Samwel. ²¹Net ja Israel ja'ay t'amdoodu tu'ugu rey di'ibu yajkutuku. Es ja Dios myooyu ja Kisu myaank Saúl es trey'átu justyikxy jumujt. Yu'u Benjamingu tyuamp 'yaats. ²²Es óknum ja Dios dyajjugék yu'u ja Saúl es dyajrey'ajty ja Davit, es jyuñán: "Tuts nbuaty ja Davit, ja Isa'ii 'yu'unk, tu'ugu yedyijk di'ibu ndsejpyuu. Yu'u tyúnug tugekyu di'ibuts uj ndsejpy."

²³Esu nidu'uk ja Davit u tyuamp 'yaats yu'u da'un ja Jesús, di'ibu Dios pyujták es dyajnitso'ogu ja israelitu ja'aynaty éxtum twundaky. ²⁴Es ko

kyajnūm ya'uxpeky ja Jesús, net ja Fwank Yajnubajtpu tkajxwa'xy mat nidugekyu israelitu ja'ayu es t'anmaqay dyajtugátstut yu jyot wyinma'añ, ñubáttut. ²⁵ Es ko wyingón ja tiempu ma Fwank dyajkujxtaay ja tyuunk, net t'anmaqay: "Uj kyajpats nGrístuty. Yu'u miimp óknūm. Es uj kyajts xyñituku, ni je'eyu yu kyu'uk nga"agájudut éxtumxyupts uj n'ityuts tyuumbun."

²⁶ Esu Paablù 'yakjúnán:

—Mugu'uktujkuty, miidsuty ja Abraanu tyuump 'yaats es miidsuty di'ibu kyaj 'israelítuty es nandu'uñu Dios xywyindsu'ugudu, ja Dios tu tkexy yu 'yayuk es nnija'am wi'ix mbaat nnitsókum. ²⁷ Es di'ibu tsuñaqaydyup jap Jerusalén es ja wyindsúnuty, kyaj oy tnija'adu púnu du'un Kristu, es ni tkajaygyujku wi'ix jyuñán ja Diosu kyugajxpuy di'ibu 'yuxrpkjtup ma ja tsajptujk saabudu saabudu. Es ja mujja'aydyujk yu'u oj ttuknibujtaagudu esu Jesúus 'yoogut, es du'un tkuyduundu di'ibu ja Diosu kyugajxpuy jyaaydyu. ²⁸ Es oy tkapattu Jesúus ni ti pyeky, yu'u 'yanmaaydyu Pilatu es dya'oogut. ²⁹ Es ko du'un ttuundu tugekyu éxtum jyuñán di'ibu Diosu kyugajxpuy yajwuh'umdu jaaybyéty, net dyajjunajkut kruuzkujxy es dyajnaxtujkudu. ³⁰ Peru Dios dyajjikupyejky jatugok, ³¹ es kanak ok kyaxe'ky ja Jesúus ma ja myagu'uktujk di'ibu muut jyudijttu ko tsyo'ondu Galileeñ es ñuñxtu Jerusalén, es yu'ujuty 'yawa'ñuñdup ja ja'ayu ko Jesúus yu'u du'un ja Kristu.

³² Paaty uudsuty tyam n'awáñudu tadu oybyu ayuk di'ibu Dios jékyup wyandak mat ja n'aptujk'ajtum. ³³ Es tyam ja Dios tkuydyúñ ma udsajtum, ja'a tyuump 'yaats, éxtum jyuñán mat ko tu dyajjikupyéky ja Jesúus, éxtum 'ityi kuxja'ay ma ja myumajtskpu Salmu ma Dios jyuñán: "Ujts mij xyTyeetyl'ajtp. Tyámuts nguxu'ugut kots mij n'U'unk'aty." ³⁴ Es ko Dios dyajjikupyejky ja Jesúus es kudiibu ñini'x mya'adut, du'un tkuyduuñ éxtum jyuña'añ ja Diosu jyaaybyajtun: "Mij nmo'oyup yu kunu'xen di'ibuts nwandak ja Davit." ³⁵ Paaty jyuña'añ nandu'uñ mat jatu'ugu Salmu: "Katu xyña'ixy ja mduumbu ñini'x mya'adut ko 'yoogut." ³⁶ Tuy'ajtun ko ja Davit jyiky'ajty, kyuydyuun di'ibu Dios tsyejpy, net 'ye'ky es nandu'uñ ñaxtujku, du'un éxtum ñaxtujku 'yaptujk, es ja Davit ñini'x mya'ttaay. ³⁷ Per ko Jesúus 'ye'ky, netu Dios yajjikupyujku, es kyaj mya'ty ja ñini'x. ³⁸ Mugu'uktujkuty, nijáñudu ko Jesúus mye'xypy ja pojpu. ³⁹ Es pún 'yaxájup ja Jesúus éxtumu Yajnitsókpu, yajtuknima'xp tugekyu di'ibu kyaj mbaat yajme'xy ja'a di'ibu pyanpujxudup ja Moisesu 'yana'amun. ⁴⁰ Naygywentu'átudu kudiibu jyátudut mat miidsuty di'ibu jyaaydyu ja Diosu kyugajxpuy:

⁴¹ Miidsuty di'ibáty tukxíktup,

du'un wu'umudu es mgutugóydyut,

ja'a ko uj Dios, ndunaambyuts di'ibuty jantsy muj,

di'ibu kyaj xymuybuktu oy ja ja'ay mјatukmumadya'agudu.

Es du'un myadyaktaay yu Paablù.

⁴² Ko ñaywya'xtaaayudu ja ja'ay ma ja tsajptujk, netu Paablù esu Bernabee tsyo'ondu. Es ja ja'ay di'ibu kyaj 'israelítuty t'amoododu ko jatu'ugu saabudu 'yawáñudu nandu'uñ yu kajxwíjan. ⁴³ Es ko pyudsuumdu tsajptugóy, may ja israelítuty es ja wiink ja'ayu di'ibu kyupujku ja israelítudyu wyinma'añ, tpanujxtu Paablù es ja Bernabee. Es yu'ujuty kajxwíjdu es ñayaya'ítudu Diosu kyunu'xen muut.

44 Es ko jatu'ugu saabudu ñaymyujku jawaanu kyaj nidugékyudy ja'ay
jap kajpnóty es tmudowa'andu ja Diosu 'yayuk. **45** Per ko ja israelítuty
t'ijxtu ja mayjya'ay, net axuuk ñayjya'adu es t'anmaaydyu Paablù ko kyaj
tyuy'ajtunaty éxtum jyuna'añ, es wyingajxpajtudu. **46** Net ja Paablù es ja
Bernabee tmugajxtu muk aña muk jot:

—Dios tu xykyéxyuts es n'anumunduts jawyiin miits israelítuty, ko Dios
myajnitso'oga'añuty mut ja Jesukristu. Per miits kyaj xymyubuka'andu es
kyaj xy'axajuya'andu Jesúz éxtumu mYajnitsókpu, paaty tyam ngajxwa'xyuts
ja Diosu 'yayuk mut di'ibu kyaj 'yisraelítuty. **47** Duh'un tu xytyuk'ane'emyuts
ja Nindsun'ajtum ko jyunañ:

Tuts nbujta'aky éxtumu jaj tu'xun ma nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty,
es dyajnitso'ogut.

48 Ko tmudoodu ja ja'ay di'ibu kyaj 'yisraelítuty, net xyondaktu es
jyunañdu ko ja Diosu 'yayuk 'yóyuty. Es tmubujktaaydyu nidugekyu di'ibu
yajmiin ja Espíritu Santu es jiyiky'átut winu xuu winu tiempu. **49** Es du'un oj
tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk tugekyu kajpn. **50** Per yu israelítuty ñaygyajxudu
mut ja myuña'aydyujk di'ibu jam kugajpnuty, es nandu'un mut ja
toxytyujkuty di'ibu Dios 'yawdajttup es windsu'ugu 'yittu, ta tmudsiptso'ondu
Paablù esu Bernabee. **51** Netu Paablù esu Silus twinxijttu ja kyuh'uk es
dyajjuñajktu naxjok éxtumu ijxwu'umun ko kya'óyuty ko tkakupuktu ja Diosu
'yayuk. Es net oj ñujxtu ma Ikoñu kajpn. **52** Es di'ibu myubujktu jap Antyokiia,
net wyu'umdu jyantsyxyondaktu mut ja Espíritu Santu.

Paablù esu Bernabee jap Ikoñu

14 **1** Ma ja Ikoñu kajpn ja Paablù es ja Bernabee tyujkudu israelitù
tsyajptugoty, esu Diosu 'yayuk tkajxwa'xudu. Es may tmubujktu,
israelítuty es nandu'un di'ibu kyaj 'yisraelítuty. **2** Per ja israelítuty di'ibu kyaj
tmubujktu, ttukjot'ambujktu di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es tmudsiptso'ondu
ja di'ibáty 'yaxájudu ja Jesúz. **3** Oy du'un jyajty, ja Paablù es ja Bernabee
ijtu jeky es tkajxtu mut ja muk'ajtun ja Diosu 'yayuk; es ja Nindsun'ajtum
mooyu ja muk'ajtun es ttúnut yu mui'ajtun esu ijxwu'umun di'ibu tyuk'ijxtu
ja ja'ay ko tyuy'ajtunaty ja namay'ajtun di'ibu Dios tyimpy ma ja'ayun. **4** Es
ja ja'ayuty ñaywyu'xudu majtsk peky: tuk peky di'ibu mut ja israelítuty kyaj
t'axájudu ja Jesúz, es jatuk peky di'ibu mut ja nimajtsku apóstulu. **5** Net ja
israelítuty es jatuk pekypyu di'ibu kyaj 'yisraelítuty, ñaybyuñtakudu ti'igyu
mut ja justisutujk es tni'u'unnudu ja Paablù esu Bernabee es tkuka'adsandu.
6 Per ko Paablù esu Bernabee tnija'adu, ta kyaktu es ñujxtu ma Listru kajpn
esu Derbe kajpn, Likaoñu ñaqaxóty, es ma tadu kajpnuty ja naxwíñudu. **7** Es
jap nandu'un tkajxwa'xy ja oybyu ayuk.

Paablù yajkukä'atsy jap Listru

8 Jap Listru 'yijty tu'ugu yedyujk di'ibu jajt naxwiiñ tekymya'at es ni
na'anum kyaj yo'oy. Jap yajpáty 'yu'uñu. **9** Tyadu yedyujk tmudoo'ity éxtum
ja Paablù jyuna'añ. Es ko ja Paablù t'ijxy ja tekymya'at, ñija'ap ko yu'u
myubejkypy ja Dios es yu'ugyujxm myubaadut es 'yaguda'agut. **10** Net ja
Paablù t'anmaay muk ja tekymya'at:

—¡Tunaayu'uk!

Net ja tekymya'at pyajte'ky, es yo'oydsyo'oñ. ¹¹Ko ja mayjya'ayupty t'ijxtu ko ja tekymya'at yo'oydsyo'oñ, net yaxkaktu mut ja Likaoñu 'yayuk, jyunandu:

—¡Yu diósuty mut ja ja'ayu ñini'x tu jyunaktu ma uidsajtum!

¹²Nayjuñanadu ko Bernabee yu'u dios Júpiter, esu Paablù yu'u dios Merkuuryu, ja'a ko Paablù yu'u kyajxwa'xypy. ¹³Jap ma tu'u kyajpndáku, jap 'ity ja Júpiter tsyajptujk. Di'ibù jap teety'ajtp dyajmiiñ ja tsajkaajuty nioxo yupty mut ja mayjya'ayupty tja"awdatandu ja Paablù esu Bernabee, es ta tjaya'oogándu ja tsajkaajuty es tjatukwindsu'uguyándu.

¹⁴Per ko ja apóstuluty Bernabee esu Paablù tmudoodu ko d'u'un ttuna'andu, net ñayníku'tsudu. Ja'a d'u'un ya'líxup ko kyaj 'yóyuty di'ibù tyunándup. Es tninuñjxtu ma ja mayjya'ay, es yaxkaktu:

¹⁵—Mugu'uguty, kátuts d'u'un xytyundu. Uudsuty nandu'unnuts nja'ayupty éxtum miidsuty, es tu nmíñuts es n'anuñmuya'añ ja oybyu ayuk es xymyastu'uttat yu tyaqadu di'ibù ni nu'un mgatu'unxupty, es xypyadúndut ja Dios, ja'a ko yu'u pyajták yu tsajp, naxwíñadu, jikymyejyñ es tugekyu di'ibù ijtp naxwiñ es ma jikymyejyñ. ¹⁶Jékyup nidugekyu naxwíñadu ja'ay tnikaktu Dios es jyiky'ajttu éxtumu kyu'ñm wyinma'añ. ¹⁷Peru Dios oj dya'íxyupty ja 'yoy'ajtuñ, ja'a ko yu'u tkexy ja tuu es dyaky ja püpta'aky oy, es d'u'un ja ja'ay jyotukujk'áttut es xyondal'aktut.

¹⁸D'u'un jyunandu Paablù esu Bernabee, es apenu ja'ayupty tkupuñktu es kyaj d'u'un ttukwindsu'ugudut.

¹⁹Net jyajttu israelítuty di'ibù tso'ondu Antyokiu es Ikoñu, es t'anmaaydyu ja ja'ay es tkuka'atstut yu Paablù. Es ko twinmaaydyu ko tu 'yeeky, ta tpajdojttu tmuñuñjxtu kajpnbu'ajp. ²⁰Es ko ñaymyujkudu di'ibáty myubujktu Jesús jam Paablù pyu'aay, net tyunaaye'ky yu Paablù jatugok es tyujku kajpnóty. Es jakumbom tsyo'oñ mut ja Bernabee, ñuñjxtu Derbe. ²¹Es jap tkajxwa'xtu ja oybyu ayuk, es may ja ja'ay tmubujktu. Net ñuñjxtu jatugok kajpngajpn, Listru, Ikoñu es Antyokiu. ²²Es dyajmujwiñadu myubujkuñ pánuty 'yaxájudu Jesús éxtumu Kristu, es tjotmuñkmooydu es ni'ligu yajxón tpadúndut ja Dios. Ta t'anmaaydyu: "Pun njo'oma'ñanum ma Dios, jawyiñ nyajnañjxum kanak pekyu ayo'on."

²³Es ko kyajxtaktaqy es 'yayu'ajittaaydyu, net twin'ijxtu di'ibuty muñja'ay'ajttuñ ma muñbujkpuñtjk ñaymyúkudu. Net ja Paablù esu Bernabee ttukkuduñkudu ja Nindshuñajtum ja ja'ayupty di'ibù myubujktu.

Paablù esu Bernabee jyunmbittu yap Antyokiu ma Siryu ñax

²⁴Oknuñ ñajxtu Paablù esu Bernabee ma Pisiidyu ñax, es jyajty ma Panfilyu ñax. ²⁵Ta tkajxwa'xtu ja Dios 'yayuk ma ja Perju kajpn. Net oj ñuñjxtu ma ja Ataliiu kajpn. ²⁶Ja'a ko tyam ja tuunk tu kyexy, ta tyujkuñ barkoty es ñuñjxtu ma Antyokiu kajpn, ma ja Dios myay'ajtungyujxm tu yajtukkuduñkudu ja tuunk di'ibù naty tu ttuunda'aydyu. ²⁷Es ko jyajttu Antyokiu, net ñaymyujkudu ja muñbujkpuñtjk es ñaydyukmuñadyákudu tugekyu di'ibù Dios tu ttuñ es tpajta'aky mut yu'uñjaty, es wi'ix nandu'unnus Nindshuñajtum Dios t'axaju di'ibù kyaj 'yisraelítuty ko tmubujktu. ²⁸Esu

Paablù esù Bernabee jeky 'yijttù jam mèut ja ja'ayutì di'ibù myubujktù Jesús.

Mubujkprutijk ñaymyukudu jap Jerusalén

15 ¹Mà tadù tiempù, jam 'yijttù ja'ayutì di'ibù tso'onduò Judeeu es jyajttù Antyokii. Net yu'ujuty dyajtsondáktu ya'uxrukta di'ibù tu tmubeky ja Jesús, es t'anmaay:

—Pùn mdsojktùp es ja Dios myajnitso'ogudut, yu'ù mdúnùp éxtumù Moisés jyùnáñ, ja yedyujk yajtsúkùp waanù mä ja yedyujk'ajtùn.

²Es ja Paablù esù Bernabee muk ñaygyajxytsyi'kudu mut di'ibù naty dñ'ùn ya'uxruktp. Net ja mubujkprutijk di'ibù 'yawdajttù Jesús tpujtáktu es yu Paablù esù Bernabee es wiingátypu ja'ay ñuixtut Jerusalén, es tkajxmukà'andu tyadù uxrukun mut ja apóstulutì es ja muija'aydyujkutù.

³Es ja mubujkprutijk jap Antyokii oj yajkajxtsoondù ja Paablù esù Bernabee es di'ibù mèut ñuixtù. Ko ñajxtù kajpnajpn mä Fenisyù ñax esù Samaaryù ñax, net tmumadyaktu ko tu ja ja'ay di'ibù kyaj 'yisraelítutì tja'aydyugooynù ja jyekwyinma'ñ es tpanuixtu ja Dios. Es nidugekyu ja myugu'uktuòk jyotkujkuduaydyu muda tyadù ayuk.

⁴Ko Paablù esù Bernabee jyajttù Jerusalén, net ñaymyujkudu ja mubujkprutijkutù mut ja apóstulutì esù muija'aydyujkutù. Ta ja Paablù esù Bernabee ttukmumadyaktaaydyu tugekyu di'ibù Dios tu ttuñ mut yu'uguyjxumùt. ⁵Es japo natuù di'ibù tħuayuò ijtì fariseeutì es t'axaju ja Jesusu 'yayuk, es net naagutì tyħnaayu'ktu es jyùnandu:

—Nidugekyu di'ibù kyaj 'yisraelítutì es tmubeky ja Jesús, jujp'ám mbaat yajtsíky mä ja yedyujk'ajtùn éxtumù Moisés xytyuk'ana'amum, es nandu'ùn yajpanuixtu tugekyu Moisesu 'yana'amun.

⁶Net ñaymyujkudu ja apóstulutì mut ja muija'aydyujkutù es t'uxrukà'andu yu tyadù winma'ñ. ⁷Ko jeky ñaygyajxudu, netu Peedru pyude'ky, es t'anmaaydyu:

—Mugu'uktuòk, miits mnija'aduò ko tħuayuòts ja Dios xypuajták y esuts ngajxwa'l-xuduts ja oybyu ayuk mut di'ibù kyaj 'yisraelítutì, es tmubáktut yu'ujuty. ⁸Dios ñija'ap pùn wi'ixu ja'ay jyot wyinma'ñ tu'uk tu'uk. Pes nandu'ùn ja Dios tyuknigajx ja Espíritu Santu mut yu'ujuty, éxtum udsajtum oj xytyuknigajxum. ⁹Dios dñ'ùn ttuñ mut yu'ujuty éxtum udsajtum, es dyajwátsu nandu'ùn ja jyot ko tu t'axaju Jesús. ¹⁰¿Miidsutì ti ko kyaj xy'axaju di'ibù Dios tu tħajta'aky? ¿Ti ko miits xytyukkuwanu'ya'andu tyadùtì di'ibù myubujktu Kristu es ttsumu'uktu tu'ugu tsemy jantsy jemtsy, di'ibù ni udsajtum es ni n'aptuòk'ajtum tkamumadakta ttsumu'ugut? ¹¹Ja'a ko udsajtum nmubujkum ko Dios tu xymyo'oym ja namay'ajtùn nitsokun mut yu'uguyjxum Nindsun'ajtum Jesús, nandu'ùn éxtum mut yu'ujuty.

¹²Net nidugekyu 'yamoondaaydyu es tmudoo'ijttu ko yu Bernabee esù Paablù ttukmumadya'aky yu ijxwuh'umun esu mui'ajtùn di'ibù Dios tu ttuñ mut yu'uguyjxumùt mä di'ibù kyaj 'yisraelítutì. ¹³Es ko kyajxtaaydyu, net ja Santu'agu jyùnáñ:

—Mugu'ugutì, mħadoudu. ¹⁴Simonk Peedru tu xytyukmumadyákum wi'ix ja Dios tim jawyiin may'ajtùn tyu'unxudu di'ibù kyaj 'yisraelítutì,

es twin'ijxy mä yu'un di'ibü ja'ay'átudüp. **15**Tyaadü du'un jyajtu éxtüm ja Diosü kyugajxprüty tkuxjaay mä Diosü jyaaybyajtun, ko Dios jyhnáñ:

16Dü'un ja Davit tyuump 'yaats

éxtüm tu'ugü tükü di'ibü tu jyity,

per jumbítubuts es ngójadüts jatugok,

17es ja israelitu ja'ay t'uxta'aydyut ja Nindsün'ajtum,

nandü'un nidugekyü ajtsü nja'ay di'ibü kyaj 'yisraelítuty.

18Dü'un jyhnáñ ja Nindsün'ajtum,

di'ibü tugekyü tyaadü yajnija'ajü extu jékyüp.

19Esu Santyalagü 'yakjünáñ:

—Paadyüts njuna'añ ko kyaj nyajkujo'püm ja di'ibü kyaj 'yisraelítuty ko tmastu'udü ja jyeky winma'añ es tpanüjxtü ja Dios. **20**Nguxja'ayüm je'eyü ko kyaj ttsu'utstu yu juyuk di'ibü tu ttukwindsü'ugü yu agojwinnáxüty, es kyaj tju'xtü ja ne'pyñ esü tsu'utsy di'ibü kyaj wa'ats tu wyindajxta'ay, es nandü'un n'anma'ayüm ko kyaj myü'indündü. **21**Ja'a ko extu jékyüp tsyondaky yajkajxwa'xy ja Moisesü 'yana'amüñ mä tugekyü kajpn, es nandü'un yajkajxy majaty ja tsajptük saabüdu saabüdu.

Neky yajkajxp mä di'ibü kyaj 'yisraelítuty

22Net ja apostuluty esü muijja'aydyüküty es nidugekyü mubükprütyük twin'ixtu ja'ayüty es tkaxa'andü Antyokiiü mut ja Paablü esü Bernabee. Es tkajxtü Juudüs di'ibü nandü'un xyü'ajtypy Barsabás, esü Silüs, nimajtsk di'ibü ijttüp mäj mä mubükprütyük. **23**Es mut yu'ajüty oj nüjxtü neky di'ibü junaamp: "Uudsuty, apóstuluty, muijja'aydyüküty esü nmugu'uk'ajtum, ngajxpo'xta'ayüts miidsüty, mugu'uktük di'ibü kyaj 'yisraelítuty, di'ibü tsunaaydyüp Antyokiiü, Siryu ñäaxóty, nandü'un ja wiinkrüty di'ibü tsunaaydyüp Siryu ñäaxóty es Silisyü ñäaxóty. **24**Tüts nmüdoy ko tu tsyooñ yaa ja ja'ayüty di'ibü kyaj ngáxtüts, es tu jap jya'ty dyajtugóy miidsü mjotkujk'ajtun, ya'uxrükjüküp es di'ibü myubükjük ja Jesúz nandü'un tpanüjxtü ja Moisesü 'yana'amüñ es yajtsüküt waanü mä ja yedyujk'ajtun. **25**Paadyüts mnay'uw ñaygyajxüdu es oy ko yajnikajxpátü nidü'ugüty di'ibü mä uudsüty es nujx mgü'íxüdu miidsüty ti'igü mut ja nmugu'uk'ajtum Bernabee esü Paablü, di'ibü njantsytsyojküm **26**es di'ibü tu tpujtä'aky ja jyiky'ajtun es tyúnüt mut ja Nindsün'ajtum Jesukristu. **27**Dü'un ngajxüm yu Juudüs mut ja Silüs es yu'ajüty kyajxtü küm mut miidsüty es m'awánudü tugekyü tyaadü. **28**Ja Espíritu Santü es nandü'un uudsüty n'oyjya'adüpts es kyajts nmo'oydyut wiinkrü uxrukjün, **29**yu'ayü tyaadü: Kyaj xyju'xtü ja juyuk di'ibü tu yajtukwindsü'ugü agojwinnáx, kyaj xyju'xtü ja ne'pyñ es ja tsu'utsy di'ibü kyaj wa'ats tu wyindajxta'ay, es nandü'un kyaj mmü'indündü. Es ko tyaadü du'un xytyündü, oyü du'un naty xytyundi. Wu'umdu mädu Dios."

30Net tsyo'ondu yu Juudüs mädu Silüs, Bernabee esü Paablü, es nüjxtü Antyokiiü. Ko jyajtta, net ñaymyujküdu ja mubükprüty es tkuyajktü ja neky. **31**Es ko ja'ay yajtukwingugajxüdu ja neky, net jyantsyxyondaktu ko tmüdoodü jotkujk'ajtun. **32**Esu Juudas mut ja Silüs, yu Diosü kyugajxy, ni'igü tjotmükmooydyü es dyajmujwiinüdu myubükjün ja mubükprütyük.

³³Es ko 'yijty jeky, net ja m̄agu'uktujk jyugajxud̄ m̄udu jotkujk'ajtāngyajxy, es jyāmbijnūt jap Jerusalén. ³⁴Peru Silus oj wye'emy. ³⁵Paablu esu Bernabee wyu'umdu nandu'un Antyokiiu. Jam mut nimaya wiingātypu ya'uxpūjktu es tkajxwa'xtu ja Nindsun'ajtām Diosu 'yayuk.

Paablu tsysooñ myāmajtsk ok Dios ayuk kajxwa'xp̄u

³⁶Es ko waanu 'yijty, net ja Paablu t'anmaay ja Bernabee:

—Jo'om n'okku'ijxum ja nm̄ugu'uk'ajtām m̄a tugekyu kajpn m̄a oj ngajxwa'xum ja Jesusu 'yayuk, es n'ijxum wi'ix jam 'yittu.

³⁷Bernabee jyawowán yu Fwank d'ilbu xyu'ajtypy Markus. ³⁸Peru Paablu kyaj twowáñ yu Fwank, ja'a ko tu naty ñike'egyaty jam Panfilyu es kyaj 'yokpudujkun m̄a ya'uxpūjktu. ³⁹Kyaj tkajx'o'oyudu, paq̄ty yo'oywyu'xtu. Bernabee mut ja Markus tyujkudu barkoty es ñajxtu Tsyipre, ⁴⁰per Paablu twin'ijxy ja Silus es muut ñajxtu. Es ko ja mȳugu'uk ñinu'xtákudu esu Dios may'ajtān tuy'unxudat, net tsyso'ondu, ⁴¹es ñajxtu Siryu es Silisyu, es dyajm̄ujwiinudu myubujkun ja muubujkruhku majaty ñaymyúkudu.

Timotee tjamyudaty ja Paablu esu Silus

16 ¹Esu Paablu m̄udu Silus jyajttu m̄a Derbe kajpn esu Listru kajpn. Jap tpattu tu'ugu muubujkruhku d'ilbu 'yawdajtypy yu Jesú. Ja'a txu'aty Timotee. Yu'u tyak'ajtypy ja israelitā es nan 'yawdajtypy ja Jesú. Esu tyeety yu'u grieegu. ²Es ja ja'ay d'ilbu 'yawdajttu ja Jesú m̄a ja Listru kajpn esu Ikoñu kajpn jyunaq'andu ko Timotee jyiky'aty tuy'ajtān muut. ³Paablu wyowaampy yu Timotee es tjamyu'at'ata'añ. Net dyajtsujku waanu m̄a ja yedyujk'ajtān kudiibu tyuk'ak'atudat yu israelítuty d'ilbu tsunaaydyu m̄a tadu nax, ja'a ko nidugekyu tnija'adyaydyu ko Timotee teety'aty ja grieegu ja'ay.

⁴Tugekyu kajpn m̄a ñajxtu, jam t'awa'qanudu mȳugu'uktujk ja uxprūjkuun d'ilbu tu dyaky ja apóstulutu esu muija'aydyujkutu d'ilbu ijttu Jerusalén. ⁵Es du'un yu muubujkruhku myubujwiinudu myubujkun es bom bom tm̄ubujktu waanu may ja ja'ayu.

Paablu yajtuk'íxy ja Masedoñu yedyujk

⁶Esu Paablu m̄udu jyamyuudaty jyakajxwa'xandu ja Diosu 'yayuk m̄a ñaxwíñudu Asyu, per ja Espíritu Santu kyaj tkupejky. Net ñajxtu m̄a ñaxwíñudu Frijyu esu Galasyu, ⁷es jyajttu m̄a tsyiba'an ja Misyu. Esu Paablu twinmaay es tuyukuya'añ m̄a ñaxwíñudu Bitiñu, per ja Jesusu Jya'ajun kyaj tkupejky. ⁸Net ñajxtu kajaa Misyu ñaaxóty, es jyunaqktu m̄a Trous kajpn d'ilbu mejyñbyu'aay. ⁹Es ja koots ja Paablu 'yijxma'ty, es t'ijxy tu'ugu Masedoñu yedyujk tyanu es myunu'xta'agyaty:

—Tunu may'ajtān, min Masedoñu es xypyudékuduts.

¹⁰Ko Paablu t'ijxyu tadu ijxma'tān, net uudsuty ndso'oñuts es oj nnejxyuts Masedoñu, ja'a ko nnijáwuts es ja Dios xymyugajxyuts es ngajxwa'xuduts ja oybyu ayuk jam Masedoñu.

Paablu esu Silus jap Filipus

¹¹Nétuts ndajkudu barkoty m̄a Trous, es oj nnajxtuts tuyu m̄a ja Samotrasyu islu, es jakumbom njajttuts mejyñbyu'aay m̄a Neápolus kajpn.

12 Japts ndso'ondt esuts nnajxtu mä Filipus, di'ibü ni'igü myájutu jap Masedoñu. Ja yajkutujkpu kopk tni'an'a'mamü ko ja ja'ay di'ibü tsunaaydyüp Filipus nandtu'un tmudattu tuy'ajtun éxtamu ja'ayutu di'ibü tsunaaydyüp Romu. Es jap n'ijttuts majtsk tuguk xuu.

13 Es mä tu'ugü saabudu, net nnajxtuts kajpnbu'ajp tajpnubu'aay. Jap tu'ugü lugaar mä yu ja'ay ñajxtu kajxtakpu. Es jåpts n'uñaaydyuts ngajxwa'xtuts mut ja toxytyijk di'ibü oj ñaymyükdu. **14** Es nidu'ugü toxytyijk txu'aty Lidyü, di'ibü kugajpn'ajtp Tyatiru. Lidyü tye'kypy ja oybyü tsu'unk wit es 'yawdajtypy ja Dios. Ko tmudoo'ity di'ibü Paablü kyajxpy, Dios tyukmubujku. **15** Net ja Lidyü ñubejty mut nidugekyü di'ibaty tsunaaydyüp mä juyun tyujk, es óknamts xy'anmaaydyuts:

—Pun miits mjünändüp kots uj tuy'ajtun nmubeky ja Jesú, tunu may'ajtun es mmíndut madsu ndujk. —Mukta'aky jyuñáñ es nwü'umdu:

16 Es ma tu'ugü xuu nnajxtuts mä ja'ay kyajxta'aktu, néttuts oj nbaattu tu'ugü kiixy di'ibü juybyü mudduumbu. Ja'a myudajt ja tajku'u wyinma'añ es yu'u mut xuyamay. Es ko xuyamay, net may ja meeñ tganaraty ja wyindsán. **17** Tyadu kiixy xypyaujxtupts mudu Paablü, yu'u yaxkeky:

—Tyadu yedyujkutu myuduundüp ja Dios Tsajpótmudu, es tkajxwa'xy ja nitsoktu mut miidsutu.

18 Es du'ün 'yadutsy tadu kiixy kanak xuu. Netu Paablü jyotmay'e'ky, es wya'lkümbijty es t'anmaaq ja ka'oybyü:

—Mut ja Jesukristu xyyü n'anemy es mbudsümü mä tadu kiixyü jyot. Ta ja ka'oybyü myastutu pojün.

19 Ko ja kiixyü wyindsán t'ijxtu ko kyaj mbaat 'yokxumaayñü es kyaj mbaat 'yokganarajnu ja xumaabyü, net ja Paablü es ja Silüs tmajtstu es dyajnajxtu mä justisutujk mä muj maay. **20** Es dyajmiindu mä fwezun, es 'yanmaayudu:

—Tyadu israelitu ja'ayutu ni'igü tnibudu'aktu ja ngajpn'ajtum, **21** es ya'uxrukutu mudu wyinma'añ di'ibü udsajtum kyaj n'axájuñ es nyajtu'unum, ja'a ko udsajtum nromanuja'ay'ajtum.

22 Net ja ja'ay mut ja fwézutu jyot'ambujktu, es jyuñandu esu wyit jyuñakut ja Paablü esu Silüs es twóptut mut ja pejkyeyp. **23** Es ko twojptaay, ta tmunajxtu pujxndugóty, es ttuk'an'a'mamdu ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu es muk t'ixy'it tkwenti'attu. **24** Es ko oj t'axaju kyutujku ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu, net ja Paablü esu Silüs oj yajmunejxy pujxndujk ogam es yu tyeky yajnima'tpejty mä moriyü di'ibü tukpa'adu'uty es kudiibü kya'agü.

25 Es ko oj tsyu'pu, net ja Paablü mut ja Silüs kyajxtáktu es t'usudu Diosu 'yalabanzu, es ja tsimyjya'ayutu tmudoo'ijtu. **26** Net myiñ ja muk ujx, es tmuxijtuyaay ja potsy ux'ajp paat. Es net 'yawatstaay tugekyü pujxndujk aa, es jyuñajktaay ja kadenu tugekyü mä pujxndujk ja'ay tyeky esu kyu'u. **27** Es ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu oj jyotwijy. Es ko t'ijxy ja pujxndujk aa tu 'yawatsta'ay, netu 'yespaadu tju'ty es ñayya'oogánu. Tu ttiju ja tsimyjya'ay kyakta'ay. **28** Net ja Paablü yaxkeky:

—Katü wi'ix mnaydyúñutu! Tyáputus uudsutu nidugekyutu.

29 Net ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu t'amdooy ja juun, es tyujku puye'együ jyantsytsyuiipy mut ja tsu'ugü. Net ñaygyoxtunaaydyákü mä

Paablu esu Silusū tyeky. ³⁰Net dyajpudsuumdu Paablu mut ja Silus, es dyajtuey:

—Tits ndúnup esuts nnitso'ogut?

³¹Esu Paablu mut ja Silus 'yadsoodu:

—Mmubúkup ja Nindsan'ajtum Jesukristu, es mnitso'ogut. Es pánuty tsunaaydyup mā mjueun mdijk, pūn nandu'un myubujktup, nitso'oktup.

³²Net ja Paablu esu Silus tkajxwa'xy ja Jesusū 'yayuk mut nidugekyu nū'uuun tsyuunudu mā ja pujxndijk ja'ay kywentu'ajtpu tyujk. ³³Nan ja koots ja pujxndijk ja'ay kywentu'ajtpu oj tmuejxy ja Paablu esu Silus mā ja tyujk. Netyu ja koots nubajtaaydyu niduk juun niduk tujk. ³⁴Net twooy ja Paablu esu Silus mā tyujk, es dyajkaaydyu, es ja pujxndijk ja'ay kywentu'ajtpu mudu pánuty tsyuunaydyup mā jyueun tyujk jyotkujkudyaaydyu mut ko naty tmubuktu ja Dios.

³⁵Jakumbom ja justisū tkejxy ja polusiiu mā ja pujxndijk ja'ay kywentu'ajtpu, es tnasmátsut ja Paablu esu Silus. ³⁶Net ja pujxndijk ja'ay kywentu'ajtpu t'anmaay ja Paablu:

—Yu justisū tu kyaajxykyéy es miits nnasmátsudut. Es tyam mnajxtut jotkujk.

³⁷Peru Paablu t'anmaaydyu ja polusiiuty:

—Uudsuty romanu ja'ayuty. Es tuuts xywyoptu mayjya'ayóty es kyaajnūmts xyajjustisupaaattuts, es tu xypyuuta'aktuts pujxndugóty. ¡Es tii, tyámudsu net xyñasmatsuya'andu ayu'udsuy? ¡Pes kyaj! Wa'an ku'um tmiñ es xyajpudsámuuduts.

³⁸Ta ja polusiiu oj t'anuamtu ja justisuty ko Paablu esu Silus romanu ja'ay yu'ajuty. Net ja justisū tsyu'kudu es jyotmay'o'ktu. ³⁹Net myiindu ja justisū es tpujktsoodu ma'xun mā ja Paablu. Es net dyajpudsuumdu Paablu esu Silus, es t'anmaaydyu:

—Tunu may'ajtun, tsoondu ja yaajuty.

⁴⁰Ko pyudsuumdu pujxndugóty ja Paablu mudu Silus, net nujxtu mā Lidyu tyujk. Es jap t'ijxtu ja myugu'uktujk, es tjotmukmooydyu nidugekyu. Net tsyo'onnuadu ja Paablu esu Silus.

Paablu jap Tesalóniku

17 ¹Ta nujxtu mā Anfípolis kajpn esu Apoloñu kajpn, es net jyajtua mā Tesalóniku kajpn. Jap tu'ugu israelítudyu tsyajptujk. ²Paablu, éxtum jaayumtu naty ttuñ, ñejxy saabuđu saabuđu jap tsajptugóty tuguk sumaan, es tmumadya'aky, ³d'u'un ttuk'ixy es wa'ats t'awa'lanu wi'ix ja Diosu jyaabyajtu jyuna'añ ko koonum yu Kristu 'yayówut es jyikypyákut mā ja o'kun, es jyunañañ:

—Tyadu Jesús di'ibut uj ngajxwa'xypy mut miidsuty, yu'u Kristu di'ibu Dios wyin'ijx es tkejxy.

⁴Net naaguty ja israelítuty tmubujktu es ñaymyujku mut ja Paablu esu Silus. Nandu'un tmubujktu maygyrieegu ja'ayuty di'ibu 'yawdajttup ja Dios, es mayu toxytyujk di'ibu ijttup windsu'ugu. ⁵Paaty ja israelítuty di'ibu kyaj tmubujktu tja'adu naywyinnaxu, es ñaymyujku yedyujk di'ibu axuk ja'ay es yax jyojktu mā tugekyu kajpn. Net nujxtu mā Jasonu tyujk, tyukuya'andu

es dyajpudsumā'añ ja Paablū mut ja Silas, es tpajta'aga'andu mayjya'ay winduuuy. ⁶Per ko kyaj tpattu Paablū mut ja Silas, net tpajudojttu ja Jasón es mut ja myugu'ugutu di'ibu naty jap, es dyajnūjxtu mā justisū, es yax jyojktu:

—Tyadu yedyujkutu di'ibu yajma'ttaapy tugekyu naxwíñudu, tu yaa jya'ttu, ⁷esu Jasón tu dyajjajtta'aky mā tyujk. Nidugekyu yu'çjutu myudsip'ajtypu ja yajkutujkru kopku 'yana'amun, es jyuna'andu ko ta jatu'ugu rey di'ibu xyu'ajtypu Jesús.

⁸Ko tmoodoodu tyaqdu ja ja'ayutu esu justisutujk, net jyotmay'o'ktu. ⁹Net ja Jasón esu myugu'ugutu tkumultuyaiktu, es yajnasmajtsudu.

Paablū esu Silas yap Bereeu

¹⁰Ko kyoodshu, net di'ibu myubujktu Jesús dyajtso'ondu Paablū esu Silas, es ñuixtu Bereeu. Ko jyajttu yap, ta ñuixtu mā ja israelítutu tsyajptujk. ¹¹Tyadu israelítutu ni'ligu t'axájedu amumdu'uk jot ja 'yuhrpukun kudiinamu Tesalóniku, es bom bom t'uxtaqaydyu mā ja Diosu jyaaybyajtu puh tay'ajtu exátmu jyuna'andu Paablū mut ja Silas. ¹²Es nimayu taadu tmubujktu, es nandu'un tmubujktu di'ibu greegu ja'ayutu, yedyujk es nandu'un toxytyujk di'ibu ijttap windsu'ugu. ¹³Es ko tnija'adu Tesalóniku israelítutu ko tamu Paablū esu Silas tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk jam Bereeu, net ñuixtu jam es dyajnayníbu'kudu. ¹⁴Per ja Paablū myugu'ugutu tkajxtu mā ja jikymyejyñbyā'a, es ja Silas esu Timotee wyu'umdu Bereeu. ¹⁵Es di'ibu jyamyudajttu Paablū myunujxu extu mā ja Atenus kajpn. Net jyumbijttu mut ja Paablū 'yayuk esu Silas mut ja Timotee ñaybyaqdudut tsojk Atenus.

Paablū yap Atenus

¹⁶Ko ja Paablū t'awixy ja Silas mut ja Timotee yap Atenus, net jyantsyjyotmay'e'ky ko t'lijxy yap kajpnóty oymyaaty tapu agojwinnáx.

¹⁷Paaty ttukmamadyaktu mā ja tsajptujk mut ja israelítutu es mut di'ibu kyaj 'yisraelítutu di'ibu Dios 'yawdajttap yap, es nandu'un ttukmamadyaky bom bom di'ibu mut ñaybyaadyutu mā maay. ¹⁸Jap tpaty ja ja'ayutu di'ibu ñi'uxrpujku epikuureus esu wiinkpu di'ibu 'uuxpejkyu ja estoykus. Net yu'çjutu ñaymyugajxudu mut ja Paablū. Tap di'ibu júnán:

—¿Wi'ix xy'anuamuya'anumtu tyadu yedyujk di'ibu ku'ayuk es kyaj ti tnijawa?

Esu wiinkpu jyunañdu:

—Yu tyaqdu ya'uxrpuka'añ es n'axájum wiink ja'ayu dyios.

Tyadu jyunañko Paablū tkajxwa'xy ja ayuk ko ja Jesús jyikypyeyky es ja'aguyjxmu ja'ay jyikypyéktut nandu'un. ¹⁹Netu Paablū dyajnūjxtu ma tu'ugu it txu'aty Areópagu, mā ñaymyúkudu es ñaywyinmā'añmyo'oyudu. Jap t'anmaaydyu Paablū:

—¿Ti uxprujkun myajmiimpy tyamu jembyu? Uudsutu nnijawuýandupts.

²⁰Paadyuts nyajtú ko xomyadu'aky yu'wiinkpu. Yu'uts nnijawuyaambyuts ti 'yandijpy.

²¹Paaty jyunañdu mut ko nidugekyu Atenus ja'ay es nandu'unu wiink ja'ay di'ibu tsuñaay yap, yu'u myudowaampy ja jembyu uxprujku es tmadya'aga'añ ja jembyu ayuk.

22 Netu Paablus tyunaaye'ky mä jam ja ja'ayuty Areópagu, es t'anmaay:

—Miits Atenus ja'ayuty, tuts n'ixy oymyaaty ko miits xyjantsy'awdattu di'ibu mwindsu'kudup. **23** Es kots tu njadity kajpnóty, tuts n'ixy ma tu'ugu m'artáluty 'ity kuxja'ay: “Yaq n'awdajtum ja Dios di'ibu kyaj n'ixy'ajtum.” Pes oy. Ja di'ibu miits m'awdajtup, oy xykya'ix'attu, ja'ats miits ndukmugajxandup.

24 Ja Dios di'ibu yajkoj ja tsajp esu nax es nu'un ya naxwiiñ 'ity, yu'u windsun'ajtp mä tsajp es naxwiiñ. Kyaj ja'a tsyuunua tsajptugóty di'ibu ja'ay kyojtup, **25** nan kyaj tyugoy'ajtxuty es ja ja'ay pyudukudut, ja'a ko yu'u nidugekyu xyajxájum, es xymyo'oyum ja njiky'ajtun'ajtum es tugekyu di'ibu nmudajtum.

26 'Yu'u tugekyu tu dyajkoj ja naxwíñudu ja'ay mut je'eyu ti'igyu ne'pyñ, es tu dyaky ja lugaar esu tiempu mä tsyuunudut nidugekyu naxwíñudu ja'ay.

27 Es ja Dios tu tpüjta'aky tugekyu es ja ja'ay 'yuxta'ayudut es pyaadudut, mut ko tuy'ajtun kyaj jagam 'ity ja Dios. Taa ja'a mä udsajtum nido'uk nido'uk.

28 Ja'a ko Dioskyujxm njiky'ajtum, nyu'xum es n'ijtum. Extum nandu'un jyunáñ nido'uguty miidsu mjaabyuty: “Udsajtum xy'u'unk'ajtum ja Dios.”

29 Ko udsajtum xy'u'unk'ajtum ja Dios, kyaj njuna'anum ko Dios yu'u éxtum awinnaxu oor, platu o tsaa, di'ibu ja'ay kyejpy éxtum kyu'um winmä'añ. **30** Dios kyaj ttukkumudooy yu ja'ayuty ko kyaj 'yawdátyuty mä naty kyajnam tnijáwudu. Per tyam 'yane'empy mut nidugekyu naxwíñudu ja'ay es dyajtugátstut ja wyinma'añ es t'awdátut ja Dios. **31** Paaty ja Dios tpüjtaky tu'ugu xuu mä tpayo'oya'añ yu naxwíñudu ja'ay mut ja tuy'ajtun mut ja'agyuujxm ja ja'ay di'ibu tu twin'ixy; es twinma'añ'ijxy nidugekyu ja'ayuty mut ko dyajjikupyejky tadu ja'ay.

32 Ko tmudoodu Atenus ja'ay mä jyikupyejky ja o'kpusty, tam ja ja'ayuty di'ibu tyukxiktu, esu wiinkpu jyunandu:

—Jaadsu tadu nmudoo'ittut ko jatugok mgajxut.

33 Net ja Paablus tsyo'oñ. **34** Es nija'ajuty di'ibu myudoodu tmubujktu es tpanujxtu Paablus. Es tu'uk txelaty Dyonís, di'ibu ijtp justis uap Areópagu, es nandu'un tu'ugu toxityujk di'ibu xyu'ajtypy Dámarus, es nandu'unu wiingátypu ja'ayuty myubujktu.

Paablus jap Korintu

18 **1** Netu Paablus tsyo'oñ Atenus es ñejxy mä Korintu kajpn. **2** Es jap tpaty tu'ugu israelitu di'ibu xyu'ajtypy Akilu, jap kyugajpnuty mä Pontu nax es naqmnumu naty tsyooñ Italyu mut ja ñudo'oxy Prisilu, es jyajty Korintu, ja'a ko ja yajkutujkpu kopk Klaudyu tni'ana'amu es nidugekyu israelítuty tsyoondu Romu. Netu Paablus ñejxy tku'ixa'añ ja Akilu esu ñudo'oxy Prisilu, **3** es mut ko yu'ajuty nandu'un ya'o'oyudup yu wit tujk éxtum Paablus dya'oyu, paadyu Paablus oj wye'emy mut yu'ajuty, es tmüttuunmijky. **4** Es saabudu saabudu Paablus ñejxy mä tsajptujk es t'anummu israelítuty es di'ibu kyaj 'yisraelítuty, ko Jesúz yu'u du'un ja Kristu es tmubáktut.

5 Tsyo'ondu Masedoñu yu Silas mut ja Timotee es jyajty Korintu. Net ja Paablus tmastuty ja wyit tujk tuunk es tkajxwa'xnu mut ja israelítuty ko

tuy'ajtunu Jesus yu'u du'u n ja Kristu di'ibu yu'ujuty 'yawijxtu. **6** Per ja israelítuty net jyot'ambujktu es t'anmaaydyu wi'ixáty ja Paablu. Net u wyit twinxijty ja Paablu éxtum*u* ijkwu'umu ko kyajpu israelítuty tmubuka'ñ, es t'anmaay:

—Miidsuty ku'u'm mmudajttup ja peky mut ko kyaj xytsyeky ja nitsokun. Es uj kyajtsu peky nmudaty. Es tyam nujx ngajxwa'xuañuts mu ja'ay di'ibu kyaj 'yisraelítuty.

7 Net ja Paablu tsyo'oñ mu tsajptujk es ñejxy mu tyujku Tisyu Justu di'ibu Dios 'yawdajtypy, di'ibu tsyuñaapy yap tsajptujk pu'aay. **8** Esu Krispu yu'u naty windsán ijtp mu ja tsajptujk, es mut nidugekyu di'ibu naty tsuñaaydyu mu ja jyuñun tyujk myubujktu ja Nindsun'ajtum Jesus ko tmudoodu di'ibu Paablu kyajx, es nandu'uñ may ja Korintu ja'ay tmubujktu ja Jesus es ñubajttu. **9** Net ja Nindsun'ajtum Jesus t'anmaay ja Paablu koots mu tu'ugu ijkma'tu, es jyuñanáñ:

—Katu mdsu'ugu. Kajxwa'xuadu'uts. Katu m'amóñ. **10** Ujts mij mut n'ity. Ni pun wi'ix mgatúnudt. Taa may ja ja'ay di'ibuts uj xymyubukándup ma tyadu kajpn.

11 Net ja Paablu wye'emy Korintu tuk jumujt jakujm, es dya'uxpeky ja ja'ay mut ja Diosu 'yayuk.

12 Es óknum 'yijty gobernadoor yu Galyón mu Akayu ñax. Es net ja israelítuty ñaymyujku es tmudisiptso'ondu Paablu, es dyajnuxtu mu justisutujk. **13** Es t'anmaaydyu gobernadoor:

—Tyadu ja'ay yu'u 'yanmaapy ja ja'ayuty ko t'awdáttu ja Dios es kudii éxtum jyuña'añ ja n'ana'amun'ajtum.

14 Paablu myugajxaambyu naty ja gobernadoor ko ja gobernadoor t'anmaay ja israelítuty:

—Punu tyadu ja'ay tu tyuundugóy o pun mupyeky, tyámuts nmudowuta yajxón es ndúnut ja justisu mut miits israelítuty; **15** per ja'ko ko kyaj dyu'untuty, miidsuty tyam m'uundu mut je'eyu ayuk es ja'ay xymyujty es miidsu m'ana'amun^uty, paatu ixtu ku'u'm miidsuty. Uj, kyajts n'ity fwez mudu tadu winma'añ.

16 Es net dyajpudseemy mu yap ja justisutujk. **17** Net nidugekyu grieeguty tmajtstu ja Sóstunus di'ibu ijtp windsán mu ja tsajptujk, es twojptu justisutujk wyinduuy mu ja gobernadoor Galyón. Per ja Galyón kyaj ttuuñu kwentu yu tyadu.

Paablu jya'ty jatugok Antyokiiu es tsyo'oñ myuduguk ok Dios 'yayuk kajxwa'xpu

18 Paablu wye'emy kanak xuu yap Korintu. Es net ñayjyugajxu mut ja myugu'uktujk. Taa tyujku barkoty es ñuajxtu mut ja Akilu esu Prisilu ma Siryu ñax. Ko kyajnu tyuku barkoty yap Senkreeu, Paablu ñaygyuka'ptaayu es tkuydyúnut éxtum twandaky. **19** Es ko jyajty mu Éfesu kajpn, netu Paablu tniukeky ja Prisilu esu Akilu es ñejxy mu tsajptujk, es myadu'aga'añ mut ja israelítuty di'ibu yap naymyujkudu. **20** Es ja israelítuty myunu'xtáku es waanu 'yakwu'umut, pera Paablu kyaj t'a'ijxu. **21** Net ñayjyugajxu mut yu'ujuty, es t'anmaay:

—Ja'a kots n'ita'añ Jerusalén es nduna'añuts ja xuu di'ibü wingoomp. Per míñupts jatugok püñ jünaqamp ja Dios.

Net tsyo'oñ Éfesü es ñüjxnu barkoty. **22** Ko jyajty Sesareeu, ta ja Paablü pyatüjkü Jerusalén es tkajxpe'xy ja muñukpütkü di'ibaty naymyujkudüp jam. Es net jyüpüktáky Antyokiia. **23** Jap wye'emy jekyjyawü. Net tsyo'oñ jatugok es tku'ixxy kajpngajpn mañ Galasyu ñax es Frijyu ñax, es dyajmujwiinudu myubujkun nidugekyu püñutu 'yaxájudu Jesú extumü Kristü.

Apolüs jap Éfesü

24 Es mañ tadu tiempu jyajty jap Éfesü tu'ugü israelitu di'ibü xyü'ajtypu Apolüs. Jap kyugajpnüty Alejandriu. Es jantsy oy tkajxwa'xy, es ñija'ap yajxón ja Diosü jyaaybyajtun. **25** Tu tjaty ja Nindsun'ajtum Jesusü 'yuxrpujkun es tsuj es wa'ats tkajxwa'xy ja Jesusü jya'a, oy yu'ayu je'eyu tnijawü di'ibü Fwank Yajnubajtpu tyuk'uxrpüjk ja ja'ayu. **26** Netu Apolüs muk aña muk jot tkajxwa'xy mañ ja tsajptüjk. Es ko tmüdoodu Prisilü esü Akilu, net yajwooy abeky es ya'uxrpüjknuñ waanu oy mut ja Jesusü 'yuxrpujkun esü ñitsokun. **27** Ko Apolüs ñüjxáñ mañ Akayu ñax, ja myugu'uktüjk di'ibü myubujktü jat Éfesü tjaaydyu tu'ugü neky mut di'ibü myubujktü jat Akayu, es t'axájut yajxón yu Apolüs. Ko Apolüs jyajty Akayu, net tpudujkudu ja'ayu di'ibü tu t'axájudu Jesú extumü Yajnitsókpü mut ja Diosü myay'ajtun. **28** Es mayjya'ayóty ja Apolüs oj ttukkutukü israelitu ja'ayu ko tpüjtáky yajxón ja ñiwiin ñidu'u, es ttuk'ixy mañ Diosü jyaaybyajtun jyuna'añ ko Jesú yu'u Kristü di'ibü Dios wyin'ijx es tkejxy. Es kyaj mbaat ja israelítuty ñakyjyuna'añdu ko kyaj tuy'ajtun.

Paablü jat Éfesü

19 **1** Es ko Apolüs 'yijity Korintu, netu Paablü tninajxnu tun kopk. Ta jyajty Éfesü mañ tpaty naagüdyu ja'ay di'ibü myubujktü. **2** Esü Paablü dyajtuuy:

—¿Tu xy'axájudu miidsüty ja Espíritu Santu ko xymyubujktu?

Net 'yadsoodu:

—Ni je'eyuts tu ngamüdoy ko jyaadyu Espíritu Santu.

3 Netu Paablü dyajtuuy:

—¿Di'ibü nubajtun muñut tu mnubety miidsüty?

Es 'yadsoodu:

—Extum ja Fwank Yajnubajtpu oj yajnubéty.

4 Esü Paablü 'yanmaayu:

—Fwank oj dyajnubéty ja ja'ay di'ibü naty tu jyodumbittu, es t'anuumudu es tmubáktut di'ibü ja miimp óknüm, ja'a 'yandijpy ja Jesú.

5 Es ko tmüdoodu tyaadu, net ñubajtaaydyu mut ja Nindsun'ajtum Jesusü xyuu. **6** Es ko ja Paablü tkü'unkooñ ja ja'ayu, net ja Espíritu Santu ñimiinuñdu, es ja ja'ayu tkajxtu wiingátypu ayuk es tkajxwa'xtu ja Diosü 'yayuk. **7** Nimajmajtskun ja yedyujk wyinu.

8 Tagük po'o Paablü oj yo'oy mañ ja tsajptüjk, es ni nu'un kyaja'aw kyatsu'ku tmugajxy ja ja'ay es tmubáktut wi'ix ja Diosü kyutujkun. **9** Per tap

ja ja'ayuty di'ibü kyaj tmäbükta di'ibü Paäblü kyajxypy, es kyajxtü axüük müt ko yü'ü tpanüjxtü ja Jesús éxtüm ja Kristü. Net ja Paäblü tsyo'oñ ma ja tsajptüjk es tmänejxy ja di'ibü myäbük ma Tiranü 'yeskwellü, es yap mäut ñaygyajxüdü bom bom. ¹⁰Dü'ün ya'üxpejky majtsk jumüjt, paaty nidügekyü ja ja'ay ojts tnijawüdü ja Jesusü 'yayuk jam Asyu ñaqaxóty, du'ün di'ibü israelítuty es nandü'ün di'ibü kyaj 'yisraelítuty. ¹¹Es ja Dios ttuuñ jantsy müj ja müj'ajtün müt ja Paäblü. ¹²Esü ja'ay ttuknimiindü Paäblü yu payü esü wit, esü Paäblü je'eyü yajtukpáty ja wit, es yajtukninüjxtü ja puma'ay es 'yagüdaktaaydyü. Es pánu ka'oybyü myüdajttüp, nandü'ün pyüdsüümnda'ay.

¹³Es yap nija'ajtuty ja israelítuty di'ibü judijttüp kajpngajpn es dyajpuðsümdü ja ka'óybyüty di'ibü ja'ay myüdajttüp. Ta tjayajpuðsumandü ja ka'óybyüty müt ja xyuu ja Nindsun'ajtüm Jesús, es t'anmaaydyü ja ka'óybyüty:

—Üjts mij n'anempy Jesús xyügyüjxm di'ibü Paäblü kyajxwa'xypy, ipüdsümdü!

¹⁴Es du'ün tyuundü nijüxtüjk tukka'ax yu Eseevü, israelitü teedywyindsünu myaangüty. ¹⁵Es tugok ko du'ün ttunandü, ja ja'ay di'ibü ka'oybyü myüdajtypu net 'yadsooju:

—N'ixy'ajtypu ja Jesús, es nnija'abüts pún ja Paäblü, per miidsüty, ñmbánu du'ün miidsüty?

¹⁶Es tyädu yedyüjk di'ibü myüdajtypu ja ka'oybyü, net kyüxpüjty ja'ay ñiküjxy es axüük ttuuñ nidügekyü, yajwojptaaydyü tügoty, es dyakaktaaydyü niwa'ats üxwa'ats es tsyayujtaaydyü. ¹⁷Es ko tnija'adü nidügekyü di'ibü tsunaaydyüp jap Éfesü, israelítuty es di'ibü kyaj, net tsyä'küdyaaydyü es twindsü'küdü ja Nindsun'ajtüm Jesús.

¹⁸Nandü'ün may di'ibü myäbükta myiindü mayjya'layóty es tnigajxtü ja pyeky di'ibü tu ttundü, ¹⁹es may yu ja'ayuty di'ibü tu ttuñ yu brujü winma'añ, dyajmiindü ñeky es tnino'ktü mayjya'ay wyinduuy. Es ko twijstü ja kywentü nu'ün ja ñekyu tsyoo, ja'a twijspuðsüümdu justyikxymyajk milü platu meeñ, es tu'ukpü platu du'ün éxtüm tuk xüü yajmäjüy yu tuumbü.

²⁰Es du'ün oj ñejxy ja Diosü 'yayuk oymyäaty es dya'ijxü myük'ajtün.

²¹Es ko tyädu ñajxy, net ja Paäblü jyuñanäñ ñüjxa'añ Jerusalén, es ñaxa'añ Masedoñü es Akayü. Nandü'ün jyuñanäñ ko tsyoonü Jerusalén, ta ñüjxa'añ Romü. ²²Net tkejxy jap Masedoñü nimajtsku pyüdükübu, Timotee mädu Erastü, esü Paäblü 'yakwe'emy ma Asyu ñax.

Mayjya'ay ñayya'ax ñayjyóküdü Éfesü

²³Es ma tadü tiempü ja ja'ay ni'igü ttuk'ya'ax ttukjoktu jam Éfesü müt ja'agüyjxm pünüty pyanüjxtüp ja Jesús éxtüm ja Kristü. ²⁴Tamü naty tu'ugü plateerü di'ibü xyü'ajtypu Demetru. Tadü Demetru ya'agojwinnajxypy mädu platu ja tsajptüjk ma t'awdattü Dyanü, es net tteeky ja tsajptüjk'uunk. Ni'igü myeeñbyäattü ja Demetru es pánu mäut tyundü. ²⁵Paädyü Demetru dyajnaymyujküdü ja ja'ay di'ibü tyuunk'ajttübü tadü tuunk, es t'anmaaydyü:

—Mägu'uktüjk, miits mnija'adüp ko tyädu tuunk, yu'ü mäut ja jiky'ajtün ñaxy yajxon. ²⁶Per miits m'ijxtüp es mmüdoodüp ko tadü Paäblü jyuña'añ

ko yu dios di'ibü yedyük kyoj ya'o'oysüdüp, kyaj yu'ü Dyiósaty. Es dä'unü mayjya'ay ttukmübeyk, kyaj yaayüty Éfesü, nandü'un ma tugekyü Asyü ñaxwíñüdu. ²⁷Nugoo tyaadü t'okkudsü'ugü'ajnu, kyaj yu'ü je'eyü ko nduunk'ajtüm kyutügöyt, nandü'un tsojk nüjkx pán kyaj t'okmüsüjtáknu yu ndaak'ajtüm Dyanü tsyajptük, nan tsojk nüjx kyutügooyü ja myü'ajtün yu ndaak'ajtüm Dyanü, di'ibü tyam 'yawdajtypy ja ja'ay ya Asyü es tugekyü naxwíñüdu.

²⁸Ko tmüdoodü tyaadü ja ja'ayüty, net jyot'ambujktaaydyü es yax jyojktü:

—¡Muç kujxm yu Dyanü di'ibü Éfesü ja'ay wyindsü'küdüp!

²⁹Es dä'un ja ja'ayü wyinma'län jyo'ptaaydyü ma tugekyü kajpn. Es net tmajtstü ja Paablü jyamyüüt di'ibü xyü'ajttypy Gayü esü Aristarkü, nimajtskü tadü yedyük jap kyugajpnüty Masedoñü, es dyajnüjxtü tpawijts tpajüdojttü ma ja kyumdatteük, ma ñaymyujküdü mayjya'ay. ³⁰Net ja Paablü nandü'un jyatüküyáñ jap es tjamügajxáñ ja mayjya'ay, per ja di'ibü myübükta kyaj ñasmajtsü. ³¹Es nandü'un naagüütü ja Paablü myütnaymyaayübü di'ibü kuduunk'ajtüp Asyü, 'yanmaayü ko kyaj tyükü jap. ³²Es ma ja mayjya'ayü naty jap ni'igü jyantsyya'ax jyantsyjyoktu, tam tuk peky di'ibü wiink jünändüp, es jatuk peky nan wiink. Ni kyayajjaygyükü ti dün kyajxtüp o ti dün ko ñaymyüküdu. ³³Es nija'ajüty di'ibü jap ttukmümadyaktü yajxón ja Alejandrü wi'ixü naty 'yadü'utstu. Es ja israelítüty tsyojktü esü Alejandrü ñiwü'kpüdsámüdüt ma ja mayjya'ayün. Net t'adjiwü'xtü ja ja'ayüty es dya'awatstu ja tu'u es tmünenüjxtü ja Alejandrü mayjya'ay wyindum. Es yu'ü ttuk'ijxy ja kyü'ü es 'yamóndüt es jyakajxáñ mut yu'üjüty. ³⁴Per ko tnija'adü ko yu'ü 'yisraelítüty, net yax jyojktü nidügekyü oy majtsk oorün:

—¡Muç kujxm yu Dyanü di'ibü Éfesü ja'ay wyindsü'küdüp!

³⁵Net ja Éfesü uskribaañ dya'amooñ ja ja'ayüty, es t'anmaay:

—Muç uktueük, Éfesü ja'ayüty, nidügekyü naxwíñüdu ja'ay nija'adüp ko tyadü Éfesü kajpn yu'ü 'yawdajtypy yu Dyanü es tkwentü'attü yu Dyanü 'yawinnax di'ibü kudak tsajpótum. ³⁶Es kyaj mbaat pán jyuna'añ ko kyaj tyüy'ajtünaty. Paaty amondü es winmaydyü yajxón pun ti mdunández. ³⁷Yu tadü yedyüküty di'ibü miits tu xyajmíndü, kyaj tu tmaatstu tiity jap tsajptügöty es kyaj wi'ix jyuna'landü axüük mudiñ ndios'ajtüm Dyanü. ³⁸Es punü Demetru esü di'ibü muut tyundü myüdajtypy ja tħu'ajtün, es pun ni'ünpuyaaampy, pes taa yu fwez es taa yu justisütük. Jam mbaat t'awanü es tkħu'ajtün ja tyu'ajtün nidu'uk nidu'uk. ³⁹Es pun miits mmüdajttüp jatu'ugü ü'nun, pes mugajxtü justisütük ko ja'ay yajnaymyüküdu esü juntu xytyúndüt yajxón. ⁴⁰Ja'a ko pun yu'ü gobyerernü tnijáwüt di'ibü tyam mduundüp, mbaat xypyekymo'oyüm éxtümü tsiptuumbü, mut ko kyaj mbaat nmo'oymü yu tħu'ajtün di'ibü tyam mduundüp.

⁴¹Es ko tyaadü dä'un jyunañañ, net t'anmaay ja ja'ay es ñüjxtaayünt.

Paablü jyüdity Masedoñü es Gresyü

20 ¹Es ko ñajxy ma ja'ay ya'ax jyoktu, net ja Paablü dyajnaymyujkü ja di'ibü tu tmübeyk ja Jesús, es tmooydyü ja kajxwíjan. Net ñaymyastuttaayüdu. Ta ñejxy Masedoñü, ²es tku'ijxy kajpngajpn, es ni'igü

tjotmäkwingajxädu ja myugu'uktujk mut ja 'yayuk, es óknäm jyajty Gresyu.
³Jap wye'emy tughk po'o. Es ko jap tsyoonän es ñüjxánnu barkoty Siryū, net tmädooy ko ja israelítuty tyuna'añutu axħuk. Paatty ja Paablù jyħnān ko jyħumbitut tekykyu'um es náxut jatugok Masedoñu. ⁴Net jyamyuħut'ajtudu ja Sópatru, myaħangu Pirru, di'ibu kugajpn Bereeħ, ja Aristarku mut ja Segundu di'ibu kugajpn Tesalóniku, ja Gayu di'ibu kugajpn Derbe, ja Timotee, es nandu'nnu Tíkiku mut ja Trófimu di'ibu tso'ondup ma Asyu nax.
⁵Tyädu mägu'uktujk tu ñajxtu jawyiin es tu xy'awixtuts ma Trous kajpn. ⁶Es uħdsutu n'awijxxyuħts ja pasku xħu, es óknäm ndso'oñħuts Filips barkoty. Ja kyummugoxk xħu nnaybyáttuts mut ja nmägu'uktujkuts ja Trous, es ja pnu'umħuts jħajtujk xħu.

Paablù mudeu mubujkprutujk ja Trous

⁷Es ma ja domingu xħu, net uħdsutu nnaymyujkudu mut ja mubujkprutujk, es ja tsajkaaky yajtu kwa'xu extu Nindsun'ajtum Jesúsnastu'u. Paablù yu'lu ya'uxpru kħadu tsu'p paat, mut ko tsyoona'añu naty jakumbom. ⁸Es tapu naty tu ñaymyúkudu ma tu'ugħu kwartu knejxmbu, ma naty mayu lampru tyoy. ⁹Es tu'ugħu unqalik di'ibu xyu'ajtypy Eutiku, tamu naty 'yu'uñu ventanu agħi'ux. Ko Paablù jantsy jeky kyajxy, ta ja Eutiku ja tsuu pyátun. Ko myanajxy, ta kyumaanajxy ma tħegħik niku'ux tujk. Ko oj dyajprudu'uktu, tu naty 'yo'knu. ¹⁰Net ja Paablù jyħnajky ma ja Eutiku es tmuñeeñ, es t'anmaaq ja myugu'uktujk:

—Katu mjotmay'ooktu. Jiigyu'lu.

¹¹Net ja Paablù pyejty jatugok es dyajwa'xy ja tsajkaaky, es kyaaydyu. Es net tmugajxtu extu ko xuhañu. Ta tsyo'oñ. ¹²Ja ja'ay di'ibu jam dyajnejxtu ja Eutiku jiiky, ni'ligh ja'a wyu'umdaaydyu jotkujk.

Paablù ñejxy Miletu

¹³Es ko Paablù ñüjxa'añ tekykyu'um, net jyħnān ko uħdsutu nüjxtuħts jawyiin barkoty es nnaybyaqdudħuts Asu. ¹⁴Es ko nnaybyáttudħuts mut ja Paablù jaq Asu, ta yu'lu tħejku barkoty ma uħdsutu, es oj nnüjxtuħts ma Mitilene. ¹⁵Es ndso'oñħuts jaq jakumbom es nnajxtuħts Kiiu. Ja kyumdugħuk xħu njaġġiħtħus ma Samos. Ja kyummajtaxxuħ nbe'xyuħts waanu jaq Trojilyu. Taanum njaġġiħtħus Miletu. ¹⁶Es kom ja Paablù kyaj mayu tiempu tmuñat Asu, kyaj ñüjxān Éfesu, ja'a ko tsejkyu jya'ta'añ jaq Jerusalén es dyajnaxa'añ ja Pentekostés xħu.

Paablù tmugajxy ja Éfesu mubujkprutujk

¹⁷Es ko 'yijty jaq Miletu, net tnigajxu ja muija'aydyujk di'ibu ijtihħop ma mubujkprutujk ñaymyúkudu jam Éfesu. ¹⁸Es ko myiindu, net ja Paablù t'anmaay:

—Miits mnija'adup wi'ixħts uj nħażżejjaygyéryuħty extu ma nmiiñ jawyiin ma yu Asyu naxwixiñu. ¹⁹Tugekyu ja tiempu mats n'iżji mut miidsutu, nmuđu uñħuts ja Nindsun'ajtum Jesúsu yuunk naxypy, es nya'axyuħts mudeu winnux, es kanak peky di'ibuħts tsip nyajñajx ja'agħixm kots axħuk xytyuundu ja israelit u ja'ayħty. ²⁰Ngajxwa'xyuħts tħegħixu di'ibu oy mut

miidsuty, es nya'uxpjktu tsajptugóty es mä mdækty. ²¹ Es tuats n'anuumu ja israelítuty es di'ibü kyaj 'yisraelítuty, es jyumbíttut mä Dios es tmabúktut ja Nindsun'ajtum Jesukristu. ²² Tyámuts nnejxy Jerusalén, es xykyéxyuts yu Espíritu Santu, ni nganijáwuts wilixuts jap njátut. ²³ Je'eyuts nnijawü ko majatyü kajpn mäts nnaxy, yu Espíritu Santu xy'anuumuts kots ndákut pujxndugóty es n'ayowduts. ²⁴ Per mädu tyaqadu kyajts ndsu'hgu. Esu njiky'ajtunuts kyaj ti ttsooty mut üj, ko je'eyü nyajkáxut yu nduunguts di'ibuts tu xymyo'oy yu Nindsun'ajtum Jesús es n'anuumut ja oybyü ayuk ko Dios tsyejpy yu naxwíñudu ja'ay.

²⁵ Es tyam nnija'abuts tuy'ajtun ko ni pán miidsuty di'ibü tu nya'uxprékyuts wilix ja Dios yajkutíky, kyajts xyñakywyin'íxtut. ²⁶ Paaty tyam n'anuumuya'andu ko kyajts üj miits xypyeky'íxtut ko m'ooktut pekyoty, ²⁷ mut ko tu n'awanu tugekyü yu Dios ja 'yayuk es kudiibü myajtugóyudut. ²⁸ Naygywentu'átudu, es nandu'un kwentu'attu ja mbuþjkruþtujk mä yu Espíritu Santu tu mbuþta'agyuty es xykywentu'áttut nidugekyü ja ja'ay di'ibü pyoþruty tu tkubajtxuty yu Nindsun'ajtum Jesukristu mut ja kyu'um ne'pyñ kruuzkujxm.

²⁹ Es nnija'abuts kots nnjejxut, net myínut wiink ja'ay di'ibü yajtugoyaampy yu di'ibü myubujktup ja Kristu, éxtumu waxka'uk di'ibü awa'an es dyajtugóy yu borreegu. ³⁰ Nandu'un nija'ajuty miidsuty kua'um pyuðu'uþa'län, es mmo'oya'anaðu yu wiinkpu uxpujkun di'ibü kyaj tyuy'ajtunuty, es ttukpanuþxa'län di'ibü tyam myubejkypy ja Jesús. ³¹ Paaty mnaygywentu'átudup. Jamyatstu ko tuguk jumujt, xuañ es koots, jiibuts ko nmo'oy yu kajxwíjan nidu'uk miidsuty.

³² Mugu'uktujkuty, tyam n'anuumudu ko wu'umdu mut ja Dios es kuydyundu ja ayuk di'ibü 'yawa'anaðu wilixu Dios xytu'unxum ja may'ajtun. Tadu ayuk tmudaty ja muk'ajtun es xyajmuk'ajtum nidugekyü es xykyupujkum tsajpótum es n'ijtam mut yu'ü di'ibáty myubujktup ja Jesús. ³³ Kyajts üj ni na'a tu ndseky ni pán myeeñuty o ja wyítuty. ³⁴ Yajxón xyñijáwudu ko tuats nduñ mäduñ nge'umgu'ü es tu nbaadyuts di'ibü naty üj xykyä'ijtxup es di'ibü ka'ijtxup ja njamyuñuduayuts. ³⁵ Tuats miidsuty nya'uxpeky es tu nduk'ixtu ko xtyündut es xypyudákuðut di'ibü tugoy'ajtxup, es xyjamýátstut ja Nindsun'ajtum Jesusu 'yuxpujkun ko jyñnáñ: "Ni'igü njotkujk'ajtum ko wiink ja'ay nbudujkum es kyaj ko wiink ja'ay xypyudujkum."

³⁶ Ko dñ'unaña Paablü jyñnáñ, net ñaygyoxtuñaaaydyáku es kyajxtáky mut yu'ajuty. ³⁷ Nidugekyü jyñuñdyaaaydyü, es ñaymyuñanáñudu es ttsu'xtu ja Paablü. ³⁸ Es ta wyu'umdaaydyü jotmaymyut, ja'a ko 'yanmaayü ko kyaj tnaky'íxtut. Es net oj tnaswówudu extu mä ja barkü.

Paablü ñejxy Jerusalén

21 ¹Es ko nmastuttaayuts ja nmugu'uktujkuts, ndujkuts barkoty, es ja barkü ñejxy tuya es jya'ty mä ja Kos kajpn, es jakumbom nnejxyuts Roodus. Nétuts jap ndso'ondu esuts nnjejxtu Pátaru. ²Jap Pátaru mbáttuts tu'ugü barkü di'ibü nujxp Fenisyü, es ndujkuduts es oj nnjejxtuts. ³Najxtuts aga'ländsyoo mä Tsipre es oj nnjejxtuts extu Siryu. Esu kapitangü byarkü, yu'ü myuñejxypy ja tsemy Tiru, paaty ja barkü oj ñejxy jap.

4 Jap nbáttats di'ibü myubujktü ja Jesús, es n'ijttats juxtujk xuu mut yu'ujuty, es yu'ujuty Espíritü Santukyujxm t'anmaaydyü kudiibü Paablü ñíjxut Jerusalén. **5** Es ko ñajxy juxtujk xuu, net ndso'onduts. Es nidugekyü nmugü'uktujkuts oj xyñaswówuduts, yedyüjk toxityujkuty es mut ja una'ku'unguty, es ñuixtaaydyü kajpnbu'ám jam pu'ujótum, es nnaygyoxtunaaydyákuduts es ngajxtáktuts. **6** Nétuts nnayjyugajxudu es nnaymyunánuduts es uudsuty nnuixtuts barkoty, es yu'ujuty jyumbijnuudu ma tyujk.

7 Nyakugujxudu ja nvyajü ma jikymyejyñ Tirü es extü Tolemaydyü. Es jap ngajxpo'xtuts yu nmugü'uktujkuts es nwü'umdues mut yu'ujuty tuk xuu. **8** Es jakumbomu Paablü es uudsuty di'ibüts mut yu'ndso'ondu, njajttuts ma Sesareeu kajpn. Es nnuixtuts ma Felipü di'ibü Jesús ja 'yayuk kyajxwa'xüp. Tadü Felipü yu'tu'uk di'ibü ma yu nijuxtujkru yedyüjk win'ijxudu di'ibü myubujktü ja Jesús, es yu'ujuty tpudákut ja ku'ekytyo'oxyuty di'ibüty ayoodüp. Es jap nwü'umdues mut ja Felipü.

9 Ja Felipü japü ñüük nimajtáxk di'ibü kyaj tu pyuktü es di'ibü ijttü Diosü kyugajxpu. **10** Ko jap n'ijttuts waanu jeky, net jyajty tu'ugu ja'ay di'ibü xyü'ajtypy Agaabü, di'ibü tso'omp Judeeu. **11** Ta oj xyñimíñuts es twijtse'ky ja pyo'owuuñu Paablü, es ñaydyukkawu'ün ñaydyuktekywyu'ün, es jyuñanáñ:

—Yu Espíritü Santu dü'ün jyuña'añ: “Jap Jerusalén yu israelítuty dü'ün tkwuñuuñut yu tadü po'owuuñu ñiwindsún es tkuyákut mut ja romanu ja'ay.”

12 Kots nmudoodü tyaadü es mut ja Sesareeu ja'ay, nétuts nmunu'xtáktü Paablü kudiibü ñíjxut Jerusalén. **13** Perü Paablü 'yadsooy:

—¿Ti ko mjü'uy mya'axtü? ¿Tits ko miits xyajjotmay'ooktu? Nayjya'abüts kyaj je'eyü nyajkutsúm nyajtekytsyúmut, extü nayjya'abüts es ngu'ooguduts ja Nindsun'ajtum Jesús jam Jerusalén.

14 Kom kyajü Paablü wyinmaaydyügatsáñ, nétuts njunandu:

—Wa'an yajtúñ éxtumu Nindsun'ajtum Jesús ttseky.

15 Net nnayjyujp'ijxudu es oj nnuixtuts Jerusalén. **16** Es xyjamuyudajttuts nija'ajuty ja Sesareeu ja'ay di'ibü myubujktü Jesús, es xymyuuñuxtü ma ja tyujku Mnasón, tu'ugü yedyüjk di'ibü tso'omp Tsypire es jeky tu 'yijnu tmubeky ja Jesús, es yu'uts xymyo'oyändüp ja jajttákn jap Jerusalén.

Paablü ñaygyajxudu mut ja Santya'agu

17 Kots njajttü Jerusalén, nétudsü nmugü'uktujkuts xy'axájhudü jantsy yajxón. **18** Jakumbom nnuixtuts mut ja Paablü ngu'ixtu yu Santya'agu, es tamü naty mayü muijja'aydyüjk di'ibáty ja Jesús myubujktü. **19** Net ja Paablü tkajxpo'xtaay, es tmumadyaktaay ti ja Dios tu ttuñ Paablukyujxm ma ja'ay di'ibü kyaj 'yisraelítuty. **20** Ko tmudoodü tyadü ayuk, net t'awdajttü Dios es 'yanmaayudu Paablü:

—Weenü, mägu'uk. Tu xy'ixy ko kanak mil yu israelítuty tu tmubeky yu Jesús es nidugekyü yu'ujuty tpanuixtu ja Moisesü 'yana'amun, **21** es tu jyuña'añ ja ja'ay ko mij mya'uxpeky mut nidugekyü israelítuty di'ibü tsunaaydyüp ma ja ja'ay di'ibü kyaj 'yisraelítuty, es kyaj tpanuixut ja Moisesü 'yana'amun es kyaj yajtsükut yu 'yu'unguty waanu ma ja

yedyujk'ajtun, es nan kyaj tpanuixut di'ibü jaayum ndu'unum. ²² Ti ndu'unum? Niýawüdubü net yu ja'ay ko tu mja'ty. ²³ Nik oy ko du'un xytyúnt. Tyaa nimajtáxku yedyujk di'ibü pyadunaampy yu wändakün. ²⁴ Nujx muht es mnayyajwa'adsudut mut yu'ujuty, es mij mgujúyubü tadü gastü tugekyu. Es ko ñáxudu tadü wändakün, net yu mwäay xykyaaptut mut yu'ujuty es net nidügekyu ja'ay tmüwinma'ñbyaadut ko kyaj tyuy'ajtunaty éxtum tu jyuña'añ mut mij, es ko mij nandu'un oy xypyanejxy yu Moisesü 'yana'amun. ²⁵ Es mut di'ibü kyaj 'yisraelítuty es tmübaktu Jesú, tu nja'ayum wi'ix ngajxmujküm ko kyaj tju'xtut yu tsu'utsy di'ibü tu yajtukwindsu'ugu agojwinnáx, kyaj tju'xtut ja ne'pyñ o tsu'utsy di'ibü kyaj wa'ats tu wyindajxta'ay, es nandu'un kyaj myu'indündut.

Paablu yajmátsy ma muj tsajptujk

²⁶ Net ja Paablu tmünejxy ja majtáxku yedyujk, es jakumbom ñayyajwátsudu nidügekyu. Netu Paablu jyajty ma ja muj tsajptujk es t'awánut ja teetytyujk na'a dyajjujpüküxt ja wändakün es na'a dyajmíntu ja windsu'kun.

²⁷ Ma kyajnum kyexy ja juxtujk xuaebü wändakün, nija'ajuty yu israelítuty di'ibü tso'omp ma Asyu ñax, t'ijxtu ja Paablu ma ja muj tsajptujk tuja'a es ma yu'uyuty ja israelitü ja'ayuty mbaat tyákudu. Net ni'igü yax jyojktu ja ja'ayuty, es tmajtstu Paablu, ²⁸ es muk tmugajxtu ja ja'ayuty:

—¡Miits israelitü mugu'uguty, pudujkuguts! Tyaadu du'un ja yedyujk di'ibü jüdijtp oytyim di'ibü kajpnuty, es ttuk'uxpeky tugekyu naxwíñudu es kyaj twindsu'ugudu nmugunax'ajt nmugugajpn'ajtum, ni ja Moisesü 'yana'amun es ni yu nmuj tsajptujk'ajtum. Es nandu'un tu tmüdakü ma tyadu muj tsajptujk ja grieegu ja'ayuty, es du'un kyaj tmuj'íxyu tyadu wa'ats lugaar.

²⁹ Du'un jyuña'añ tyadu israelítuty ko tu t'ixy ma Jerusalén kajpn yu Paablu mut ja Trófimü di'ibü Éfesü kugajpn. Paaty jyuñandu ko Paablu tu tmüdakü ma muj tsajptujk tuja'a yu Trófimü di'ibü grieegu ja'ay.

³⁰ Tugekyu kajpn tnijawuandyu ti tuun jajtup, es ja ja'ay myiiñ puye'egyu. Net tmajtstu Paablu es pawitsy pajudoty dyajpuðsuumdu ma ja muj tsajptujk, es netyu dya'adujktäaydyu ja muj tsajptujk'aa. ³¹ Tamu naty tim ya'oogánudu ja Paablu ko oj ya'awanu ja soldaadu windsungopk ko nidügekyu Jerusalén ja'ay ya'ax jyoktu. ³² Net ja soldaadu windsungopk dyajnaymyujku ja syoldaadutujk es ja soldaadu windsúnuty, es jyajttu puye'egyu ma mayjya'ayuty. Es ko ja ja'ayuty t'ijxtu ja soldaadu windsungopk mut ja syoldaadutujk, net ja Paablu tnasmajtsudu es kyaj tnakywojptu. ³³ Net ja soldaadu windsungopk tnimiñ ja Paablu es tmajtsy. Ta dyajnejxy kewuuñ mut majtsku kadenu. Es ko waanu 'yijty, net dyajtuuy ja soldaadu windsungopk:

—¿Mbúan mijts, es ti tu xytyuñ?

³⁴ Peru ja'ayuty yaxkaktu wiingátyuty éxtum kyaj mbaat yu soldaadu windsungopk tmüdoogúk di'ibü dun tuy'ajtun. Es net ja Paablu yajmunejxy ma kwartel. ³⁵ Ko jyajty ma ja kwartelu 'yeskaleeru, net ja soldaadutujk kyuyu'ku es yajmunejxy ja Paablu, ³⁶ ja'a ko pyamíñuty ja mayjya'ay pyaya'axy pyajékyuty:

—¡Ya'ooktu!

Paablu kyama'añ ma nimayjya'ay

³⁷ Es ko Paablu dyajtukuyándu ma kwartel, net t'anmaay ja soldaadu windsungopk di'ibu ijtp ma ja batayonk:

—¿Tits mbaqat nnigajxy?

Es ja soldaadu windsungopk 'yadsooy:

—¿Mij majtypy mgajxut grieegu? ³⁸ ¿Tii mij kyaj m'ejiptuja'ayuty di'ibu tuuyup mat tsyiptuun yu yajkutujkpu es dyajpudseemy ma muj ittum taxk mil yu yajja'ay'o'kputy?

³⁹ Net ja Paablu 'yadsooy:

—¡Kyaj! Israelitu ja'ayuts uj, japets ngugajpnuty Tarsu, di'ibu ijtp muj ma Silisyu ñax, romanu ja'ayuts uj. Tunu may'ajtun, meegyuts ja tiempu esuts ja ja'ay nmugajxuts.

⁴⁰ Es ja soldaadu windsungopk tmooy ja tiempu. NetuPaablu tyunaaye'ky ma ja eskaleerues ja kyu'u ttuk'ijxy ja ja'ay es 'yamóndu. Es ko 'yamoondaaydyu ja ja'ay, net oj tmugajxy mat ja ebreeu ayuk, es t'anmaay:

22 ¹—Miits mujja'aydyujkuty es miits mugu'uktujkuty, mudowdu wi'ixuts nnayñikajxtu'uda'añuts.

² Ko tmoododu tkajxy ja ebreeu ayuk, net ni'igu 'yamoondaaydyu. Es ja Paablu 'yanmaayudu:

³—Uj israelítuts, japts nmaxu'unk'ajty Tarsu, Silisyu ñaqoxóty, es yaats nye'ky Jerusalén es Gamalyéluts xya'uxpujk. Yajtuk'l'ijxuts oy ja n'aptujk'ajtum 'yana'amun es amumdu'uk jótuts nmudun ja Dios, éxtum miidsuty nidgekyuu tyam xytyundu. ⁴ Ujts tuuyup nmudsip'ajtuts yu di'ibu pyanejxupy ja Jesuu 'uuxpujkun, extu nya'oogánuts es nyajnejxyuts tsimy yedyujk toxtyujk, mbujta'aga'añuts pujxndugóty.

⁵ Es ja teedywyindsungópk es nidgekyuu di'ibu ana'amdup muj tsajtugóty ñija'adup ko yu'ujuty dyajktu neky mat ja nmu'israelitu'uajtum di'ibu Damaskuu tsunaaydyuu. Nuxpudsu naty jam, n'uxta'aya'añuts di'ibu myubujktup ja Jesus, es nyajmina'añuts ya Jerusalén es ndukkumadowa'añuts.

⁶ Ko nja'tánuts Damaskuu, éxtu kijkyxyu, nétuts n'ijxy jyajy nikuxmuts tu'ugu muk jajun di'ibu tsajpótm tso'omp, ⁷ es ngudaayuts. Nétuts nmodooy tu'ugu ayuk ko jyuna'añ: "Saulu, Saulu, ¿Tits ko xypyajudy?" ⁸ Nétuts nyajtuu: "¿Mban miuts?, Windsan." Es xy'anmaayuts: "Ujtsuts Jesus nazarenu di'ibu mij mbajudijtypy." ⁹ Ja njamyuudtuts t'ijxu ja jajun, per kyaj tjaygyujkutd ja ayuk di'ibuts uj xymuugajx. ¹⁰ Nétuts uj n'anmaay: "¿Tits ndunu?, Windsan." Nétuts xy'anmaay ja Nindsan'ajtum: "Pudu'uk es nujk jap Damaskuu es jap m'anumuudtuts tugekyuu ti mdunu."

¹¹ Es ko ja jajun oj xyajwiinduts, nétuts ja njamyuudtuts xyajnejxy witsy extu njajtyuts Damaskuu.

¹² Jap tu'ugu yedyujk di'ibu xyu'ajtypy Ananiius. Yu'u jyantsy'awdajtypy ja Dios es tkuydyun ja Moisesu 'yana'amun, es nidgekyuu israelítum di'ibu tsunaaydyuu Damaskuu yajxón mututs 'yijty yu'u. ¹³ Es ja Ananiius xyñimiñuts

es xy'anmaayuts: "Mugu'uk Saulu, ijkwa'x jatugok." Es netyu jatugok oj n'ijxwa'xyuts es net n'ijxwyuts ja Ananiius. ¹⁴Nétuts xy'anmaay: "Yu Dios di'ibu n'aptujk'ajtum wyindsu'kudu jékyup, tu mwin'íxyatty es xy'ixy'átut di'ibu yu'u tsyejpy, es xy'ixut ja Di'ibu Jiky'ajtp Tuy'ajtun Muut es xymyudowut di'ibu yu'u kyajxypy. ¹⁵Esu Dios mbujta'agánu es xykyajxut ja 'yayuk ma niðugekyu naxwíñudu ja'ay, es xtyukmumadya'agut di'ibu tu xy'ixy es di'ibu tu xymyudoy. ¹⁶Es tyamyu, katu m'ak'awix. Pudu'uk es mnubátut, es munu'xta'ak ja Dios esu mbeky mniwa'adsudut."

¹⁷'Kots njumbijty Jerusalén, tats nnejxy ma muj tsajptujk es ngajxtákyuts. Nétuts n'ijxma'ty. ¹⁸N'ijxwyuts ja Nindsun'ajtum Jesú, es xy'anmaayuts: "Jottugoy es mbudsámut ya Jerusalén, mut ko kyaj tyadu ja'ay tmubuk'añ kots uj nGrístuty."

¹⁹'Nétuts uj n'anmaay: "Windsán, yu'ajuty nija'adup niðugekyu kots uj nnejxyuts ma tsajptujk es nmunejxyuts pujxndugóty di'ibu myubejkypy ko mij mGrístuty, es uj tu nyajwépyudyuts. ²⁰Es ko ja ja'ay dya'e'ky ja Esteebu, mij ja mduumbu di'ibu pyajták ja tuy'ajtun mijtskyujxm, támudsu naty mut n'ity ko dya'e'ky, extu ngwentu'ajtuts ja wyit." ²¹Es xy'anmaayuts ja Nindsun'ajtum: "Nuix. Ujts mij ngaxaampy jagam ma ja'ay kyaj 'yisraelítuty."

Paablu 'yijty soldaadu windsungopk ky'ujóty

²²Tmuðoo'ijty ja ja'ay yaabaat ko jyhnán ko nuixa'añ ma ja'ay di'ibu kyaj 'yisraelítuty. Net ja ja'ayuty yaxkaktu:

—¡Ya'ook tadu ja'ay! ¡Kyaj pyaadyuty jyiky'átut!

²³Es maqanum ja ja'ayuty ni'ligh ttuk'yalax ttukjoktu, tjandu wyítuty es t'uxjubiptu, es ja naxway tjantswywyu'uktu, ²⁴net ja soldaadu windsungopk tni'ana'amu es ja Paablu yajmuniyxut ma kwartel, es yajwóput es tnigajxut ti ko ja'ay ya'axy jyeky mut yu'u. ²⁵Es ko two'onduuñu es twopandu yu Paablu, net yu Paablu dyajtuyu ja soldaadu windsán di'ibu naty jam:

—¿Mmuðajtypy miidsu kutujkun es xywyóput tu'ugu romanu ja'ay, es kyajnam yajpayo'oyu?

²⁶Es ko tmudooy yu soldaadu windsán, net oj t'awanu ja wyindsán, ja soldaadu windsungopk, es t'anmaay:

—Mnaygywenu'átudup mut di'ibu mdunaampy. Tyadu yedyujk, romanu ja'ay yu'u.

²⁷Net ja soldaadu windsungopk tñimjwa'ky ja Paablu, es dyajtuyu:

—Tuy'ajtun ko mij mromanu'ja'ayudyu?

Es ja Paablu 'yadsooy:

—Tuy'ajtun.

²⁸Es ja soldaadu windsungopk 'yanmaayu:

—Ujts kajaats xytsoobátxu kots uj nromanu'ja'ayuty.

Es ja Paablu 'yanmaayu:

—Per ujts romanu ja'ayuts na'abuts nmiiñ njajty ya naxwiiñ.

²⁹Es yu soldaadu di'ibu naty wopánup yu Paablu, net níkaktaayudu, es yu'ubaat ja soldaadu windsungopk tsyu'ku ko yu Paablu tu tkewuuñ es romanu ja'ay yu'u.

Paabla tmugajxy di'ibu ana'amdap muij tsajptugoty

30 Es jakumbom yu soldaadu windsungopk tnijawuyan ti ko Paabla ni'uunaty yu israelituty. Net tni'ana'amu es jyunakut ja kadenu di'ibu Paabla ky'u'uwu'un'ajtypy, es dyajnaymyujku yu teedywyindsunaty es nidugekyu di'ibu ana'amdap muij tsajptugoty. Netu Paabla dyajpuusuumdu es tpuitakut mayjya'ay wyinduuy di'ibu naty tu naymyukudu.

23 ¹Paabla tni'ijxe'ky di'ibu ana'amdap muij tsajptugoty, es t'anmaay:
—Mugu'uktujkutu, tutu njiky'aty extu tyambaat wi'ixuts kyaj nbekyjyawu ma ja Dios.

2 Net ja Ananiius di'ibu ijtp teedywyindsungopk, t'anmaay ja ja'ay di'ibu jiky'ajtp tuy'ajtun muut. **3**Ti ko yaa m'u'uñu esuts xypyayo'o'yut extum ja Moisesu 'yana'amun jyuna'añ, es mijts ku'um kyaj xykyuydyuñ ja Moisesu 'yana'amun ko mjuna'añ esuts nya'labojtstsulugut?

4 Es ja ja'ayutu 'yanmaayudu:

—¿Tii du'un xywyiningajxpety yu teedywyindsungopk?

5 Es ja Paabla t'anmaay:

—Mugu'uktujk, kyajts nnijawu puñ yu'u teedywyindsungopk. Pes du'un ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: "Katu xykyajxpety di'ibu ana'amp mgajpnóty."

6 Nija'ap ja Paabla ko tamu saduseeu ja'ayutu esu fariseeu ja'ayutu, es t'anmaay muk:

—Mugu'uktujkutu, uj nandu'un fariseeu esu n'aptujkuts nandu'un fariseeuty, es tyamuts xyajjustisupaaty kots nmubeky es n'awixyuts ja jyikupyujkun di'ibu tu 'yeeky.

7 Es ko du'unu Paabla jyuna'añ, net ja ja'ay naygyajxytsyi'kudu ak yu'ujuty di'ibu naty tu naymyukudu, ta naybyujtakudu abekyu fariseeuty es abekyu saduseeuty, **8**mut ko yu saduseeuty jyuna'andu ko di'ibu tu 'yeeky kyaj nakyjyikpyeky, ko kyaj jyaadyu anklus es kyaj jyaadyu anmuja'an. Per yu fariseeuty myubejkypy ko yu o'kru jyikupyeky jatugok, ko jyaaty yu anklus es jyaaty ja anmuja'an. **9** Es di'ibu ana'amdap muij tsajptugoty nidugekyu nay'oojudu ak yu'ujuty. Es pyuduktu nija'ajutu ja fariseeuty di'ibuty tsajptugoty ya'uxruijktup, es t'anmaaydyu:

—Tyadu yedyujk kyaj pyeky nbatum. Yu'u da tu'ugu anklus o tu'ugu anmuja'an tu myugajxyutu.

10 Es ni'igü jyantsymyujwinduku ko ja'ay nay'oo nayya'axudu ak yu'ujuty. Ta ja soldaadu windsungopk jyotmay'e'ky ko yu Paabla ja'ay ya'oogudut. Net ja syoldaadutujk tkejxy es nujx ja Paabla dyajtsoondu es dyajmínut jatugok ma kwartel.

11 Ja ux ja Nindsun'ajtum Jesúz kyuxe'ky ma Paabla, es 'yanmaayu:

—Paabla, jotmuk mnaybyujta'agudut. Extum tu xykyajxy ja tuy'ajtun mut uj ja yaa Jerusalén, nandu'un xykyajxut ja tuy'ajtun ujtskyujxm jap Romu.

Tkajx'yáttu pün wi'ixu Paäblu 'yoogut

12 Es jakumbom nija'ajuty ja israelítuty ñaygyajxudu es dya'ooga'añ ja Paäblu, es jyñnandu:

—Wa'an ja Dios xytyukkumüdo'om pün ka'ay úkum mä kyajnum nya'o'kum ja Paäblu.

13 Di'ibü du'un tyunándezu naty naxy nijustyikxy ja yedyükuty. **14** Net ñujxtu mä ja teedywyindsánuty es ja mujjä'aydyükuty, es jyñnandu:

—Uudsuty túts nnaygyajxudu es Diósúts xytyukmudówdut kots ngáyut pün kyajnumts nya'oooktu Paäblu. **15** Tyam miidsuty es di'ibü ana'amdu mnej tsajptugóty, amdowdu tadu soldaadu windsungopk es bom dyajmínadu tadu ja'ay mä miidsuty, es xywyin'usunat ko miits xyñijawhya'andu yajxón ja pyeky. Es uudsuty, támuts n'awixtu esuts nya'oogut mä kyajnum naty jya'aty.

16 Es ja Paäblu ja tsyojmäank myudoo ti tyunándezu, net ñejxy mä ja kwartel es t'awa'anu ja Paäblu. **17** Net ja Paäblu tmugajxy tu'ugü soldaadu windsún, es t'anmaay:

—Muñujxu tyadu mixy mä ja soldaadu windsungopk, ja'a ko myadyä'aga'añ waanu mut yu'ü.

18 Es ja soldaadu windsún tmuejxy ja Paäblu tsyojmäank mä soldaadu windsungopk, es t'anmaay:

—Tadu Paäblu yu'üts tu xy'amdoe esuts nyajmínut ja yaa tyadu mixy. Yu'ük madyä'agaamp waanu mut mij.

19 Es ja soldaadu windsungopk tkü'umumajtsu ja mixy, es dyajnejxy wiink tssoo, es dyajtusuy:

—¿Tits xy'awanhyäamp?

20 Net ja mixy t'anmaay:

—Yu israelítuty tu ñaygyajxudu es bom m'amadowä'añuty es xyajnijxut ja Paäblu mä di'ibü ana'amdu mnej tsajptugóty, es 'yanda'aga'andu es ttseky es xypyayo'oyut. **21** Kyaj mij xymyubákut, ja'a ko nijustyikxyñaxy ja jya'ayuty di'ibü awijxp ayu'udsyu, es tu jyuna'andu ko Dios tyukkumudówdut pün kaaydyüp es kyajnum dya'oooktu Paäblu; es tyam tap t'awixtu na'qä xyajmín.

22 Net ja soldaadu windsungopk ñayjyugajxu mut ja mixy es kyaj pán ya"awánut éxtum tu yajmumadya'aky.

Paäblu yajkéxy mä gobernadoor Felüs

23 Ta ja soldaadu windsungopk tmugajxy majtsku soldaadu windsún, es t'anmaay:

—Anuuñadu majtsk mugo'pxu msoldaadu es ñay'uxkúkudut, es tuge'px majk di'ibü kwaaygyajxy, es majtsk mugo'pxu di'ibü mut ja lyanzu, es ñujxut Sesareeu tyam mnej koots. **24** Es nandu'un ñay'uxkúkudut yu Paäblu es ttukpátut ja kwaay, es yajkwentu'áttut kudiibü ti jyátudut es yajkuyákut mä ja gobernadoor Felüs.

25 Es ja soldaadutujkuty yu'u tmuñujxtu ja neky mä jyuna'añ: **26** “Újts Klaudyu Lisyüs, ngéxyuts tu'ugü neky mut mij, gobernadoor Felüs, es ngajxpo'xa'añ. **27** Yu israelítuty tu tmastu tadu yedyük es dya'ooga'añ,

per kots uj nnija'aju ko yu'adyu romanu ja'ay, nētuts oj nnejxu māduts ja nsoldaqdutujk es nyajtsékyuts. ²⁸Nētuts nyajnejxu mā israelítuty di'ibu ana'amdu māj tsajptugóty, mut kots nnijawuya'añ ti ko tu tni'uunudu. ²⁹Māj ja pyeky tpujtákudu mut kē'um ja 'yana'amun; per kyaj tmādaty yu peky es dya'oogut o dya'ítut pujxndugóty. ³⁰Kots uj nnija'aju ko yu israelítuty ttukniwinmayu dya'ooga'lāñu tadtu ja'ay, paqty tyāmuts ngexy mā mijts; es nandu'un tuuts n'anuumu ja di'ibu ni'u'unup es nājx dyaky yu tyuy'ajtun mā mijun. Ja nnaybyátum."

³¹Net ja soldaqdutujk dyajnujxtu ja Paablū extu ya"anuumudu, es dyajnujxtu koots extu Antípatrus. ³²Jakumbom jyumbijtu ja soldaadu ye'ebu mā ja quartel, es ja kwaaygyuujxypyu t'akpanujxtu ja Paablū. ³³Ko jyajty Sesareeu, ta tkuyajktu ja Paablū es ja neky mā ja gobernadoor. ³⁴Es ko t'ijxy ja neky ja gobernadoor, net dyajtūuy ja Paablū:

—¿Madsoo m'it mlugaar?

Es ja Paablū 'yadsooy:

—Silisyu ja'ayuts uj.

³⁵Net ja gobernadoor Felus 'yanmaayu:

—Tyāmuts n'awíxut ko kyuda/agut ja ja'ay di'ibu tu mni'uunuty, esuts nmudowut wi'ix jyuna'añ.

Es ja Paablū yajpuitáky mā ja tujk di'ibu Eroodus pyalasyu'ajt, es kwentu'átudu ja soldaqdutu.

Paablū, ja gobernadoor Felus wyinduuuy

24 ¹Kyummagoxk xuu kyudaky Sesareeu ja Ananiius di'ibu ijtp teedywyindsangópk, mut ja mājja'aydyujk es tu'ugu wingajxpu di'ibu xyu'ajtypy Tértulu. Tyādū twinguwā'ku ja gobernadoor Felus es tjapuita'agáñ ja pyeky ja Paablū. ²Es ko ja gobernadoor dyajmiin ja Paablū, net ja Tértulu tni'u'unu ja Paablū, es t'anmaay ja gobernadoor Felus:

—Nja'aygyudákyput mā mij, windsán gobernadoor, ko mijtskyúxim jyaadyu oy'ajtun mā tyādū naxwíñudu, es mij m'anem'emy yajxón mut ja oybyu mwinma'añ. Paaty kyaj mā tsip mut uudsuty. ³Es mij tu xytuñ yajxón tugekyu mā tyādū israelítuty ja ñaxwíñudu. Nja'aygyudákyput mījts, gobernadoor Felus. ⁴Per kādiibuts mij nāgoo ja mdiempu nyajtagóyut, tunu may'ajtun es xymyudoo'ítut di'ibuts uj ngajxaampy. ⁵Tyādū yedyujk yu'u axuk ja'ay, es nējxy oytyim māaty es dyajtsiptuñ yu israelítuty; es nandu'un yu'u ñigopk'ajtypy ja ja'ayuty di'ibu yajtijp nazarenu ja'ayuty. ⁶Nandu'un tmādūjku wiink ja'ay mā māj tsajptujk. Paadyuts nmajtstu es nduydyunānduts extu mdsu n'ana'amun jyuna'añ. ⁷Net ja soldaqdū windsangopk Lisyus myiiñ es tyujku amuejaña, es dyajnejxu ja Paablū, ⁸es xy'anmaaydyuts uudsuty di'ibu u'undup nmíndut mā mij. Es tyam mījts kē'um xyñijáwut ja tuy'ajtun nidugekyu ti kots nni'uunudu.

⁹Esu israelitu ja'ayuty di'ibu naty jáputy, nandu'un jyunaandu ko tyuy'ajtunuty.

¹⁰Net ja gobernadoor ja kyu'u ttuk'ijxy ja Paablū es kyajxut. Ta Paablū jyunaán:

—Tyam uj jotkujkuts nnayjyáwut es nnayñikajxtu'uda'añudyuts mā mij, mut ko nnija'aþuts ko mij tyam m'ity jeky es myajkutíky mā tyādū naxwíñudu.

¹¹ Mijts ku'um mbaat xypyayo'oy ko je'eyuñam majmajtsk xuu kots n'ojsy Jerusalén esuts n'awdata'añ ja Dios. ¹² Es kyaj tuy'ajtunuty kots xypyattu nnay'oojuduts, es kyajts pán nyajnayñibudu'ku, ni ma maj tsajptujk es ni ma justisutujkut, es ni di'ibu kajpnats pán muut ngatsiptúñ. ¹³ Tyadu ja'ayuty kyaj mbaat dyajtuydyukdu tits xytyukni'ñ'upnudup. ¹⁴ Di'ibu tuy'ajtun, nbanejxypyuts ja Jesús éxtum Kristu, di'ibu yu'u tyijtup anuu uxrijkun. Nmudiimbyuts ja Dios éxtumdsu n'aptujk tmuduuñ. Nmubejkypyuts tugekyu Moisesu 'yana'amun es tugekyu di'ibu Diosu kyugajxpu kyajxtu. ¹⁵ Es uj nmubejkypyuts éxtum yu'ujuty nandu'un ko yu Dios dyajjikypyukal'añ tugekyu o'kpu di'ibu ijt oyjya'ay es nandu'un di'ibu ijt ka'oyjya'ay. ¹⁶ Es paadyuts du'ññum nduna'lan di'ibu oy Dios winduuuy es nandu'un ja'ay winduuuy.

¹⁷ Es kanak jumujtuts njudijty wiink nax wiink kajpn, es njumbijtuts madsu nnaxu ngajpn es nyaka'ñuts yu limosnu es ja windsu'kun. ¹⁸ Es jawyiinuts nnayyajwátsu. Jápudsu naty maj tsajptujk ñabotsoty es mbujsa'aga'ñuts yu limosnu es ja windsu'kun, es kyaj mut ja mayjya'ay es ni nganayñibudu'ñguduts ni pán muut. Es jap tsajptugoty xypyattuts ja israelítuty di'ibu tso'omp ma ñaxwiñudu Asyu. ¹⁹ Es japts xypyattu ja israelítuty di'ibu tso'omp ma ñaxwiñudu Asyu, ¿Ti ko ku'um tu kyamindu ja yaa es xyñi'ñunaduts ma mij, puñ tuy'ajtun myudajttup ma u'ñuna? ²⁰ Mut ko yu'ujuty kyaj myindu di'ibu tyam juñandup ja yaa, wa'an yu'ujuty tuy'ajtun tjuna'andu puñ ti peky tu xypyattuts ko nwindunaay wyinduuuyty di'ibu ana'amdup maj tsajptugoty. ²¹ Je'eyu puñ yu'ujuty xyñi'ñunuyaqmbuts ko njunáñuts muk jap ma di'ibu ana'amdup maj tsajptugoty: "Miidsuty tyam xypyekymooydyupts kots uj nmubeky ko yu o'kpatu jyikypyukal'andu."

²² Ja Felus oy tnija'aju wi'ix tmubaktu di'ibu pyanuixtup ja Jesús éxtum ja Kristu, paaty ko tmudooy yu taadu, net jyuñanáñ:

—Ko myínut ja soldaadu windsungopk Lisyus, n'akmudówupts miju m'ñ'ñuna.

²³ Es net ja Felus t'anmaaq ja soldaadu windsáñ es ja Paablu yítut tsimy, per tmo'oyut nandu'un yu awa'ats'ajtun es dyajtakut yu myutnaymyaayubutujk es kyu'íxudut.

²⁴ Es ko 'yijty kanak xuu, ta jyajty jatugok ja Felus mut ja ñudo'oxy Drusilu, di'ibu israelítu ja'ay. Ta tnigajxu ja Paablu es myínut. Es tmudooy ko Paablu myugajxudu wi'ix ja jiky'ajtun ko Jesukristu yajmubéky. ²⁵ Es ko ja Paablu 'yawa'ñuu es ja ja'ay jyiky'átut tuy'ajtun muut es ñay'aguwitsudut ku'um, es ko ja'ay yajpayo'oydyut, net ja Felus ñay'adsu'ku es t'anmaaq ja Paablu:

—Winwa'ktútakuts tyam. Kots ja tiempu nmudátut, net nnigáxut.

²⁶ Es ja Felus yu'u jyatsojk es ja Paablu myo'oyudut ja meeñ es tñasmátsut; paaty janaqamuty tnigaxu. ²⁷ Du'un tuyun jyajtu majtsk jemujt. Net ja Felus pyudsuumnu gobernadoor, es tuyuku ja jembyu di'ibu xyu'ajtypy Porsyu Festu. Es ko ja Felus wyu'ñmáñ oy mut ja israelítuty, paaty dyajwe'emy ja Paablu tsimy pujxndugoty.

Paablu, ja gobernadoor Festu wyinduuuy

25 ¹Ko ja Festu jyajty es oj t'axaju ja kyutujkun es 'yítut gobernadoor, kyumduuguk xuu tsyo'oñ Sesareeu es pyatujku Jerusalén. ² Es

net ñimiinudu ja teedywyindsúnaty es ja israelítuty ja myújja'aydyijk, es tni'u'umbajttu ja Paablù, ³t'amdooy ja may'ajtun es tnigáxut ja Paablù es dyajmínut Jerusalén. Du'un t'amdooy ko tu naty ñaygyajxudu ja israelítuty es dya'ooga'andu tu'aay. ⁴Per ja Festu 'yadsooy ko Paablù tap 'yity tsimy Sesareeu, es yu'u ku'um jujpta'agaamp jap. ⁵Es jyuñáñ:

—Miits nidu'uguty di'ibù myudajttup ja kutujkùn, mnújxtup Sesareeu kots uj nnújxut, es pùnu tадu yedyijk jamu pyeky, mbaat xyñi'u'umbáttu.

⁶Festu je'eyu yap 'yijty Jerusalén tuktujk majk xuu es ta net jyuñajky jatugok Sesareeu. Es jakumbom t'axaju ja 'yuñaaybyajn ma 'yana'amä'añ. Ta tnigajxu ja Paablù. ⁷Ko Paablù tyujku, net yajnadujkudu ja israelítuty di'ibù tu tsyoondu Jerusalén, es tpuytákudu pyeky kanak nax, per kyaj tyuy'ajtundujku. ⁸Es net ja Paablù ñayníkajxtútú:

—Uj, ni tits tu ngatuundugóy mut ja israelítuty ja 'yana'amuu, ni mut ja muj tsyajptujk es ni mut ja yajkutujkpu kopk.

⁹Per ja'a ko yu Festu wu'umaamp oy mut ja israelítuty, paaty ja Paablù t'anmaay:

—¿Tii mnújxaamp Jerusalén es jámuts ndúnut ja tuy'ajtun?

¹⁰Net ja Paablù 'yadsooy:

—Tyámuts n'ity ma yajkutujkpu kopkù kyutujkùn, ma mbagaduts ja nduy'ajtun yajtúñ. Mnija'ap oy ko kyajts uj ti tu nduundugóy mut ja israelítuty. ¹¹Es pùn tuy'ajtun ko tu tsu ti nduundugóy di'ibuts ngumudowùp es xya'oogaduts, wa'ants xya'oooktu; per pùn kyaj ti tyuy'ajtunuty di'ibù xytyukni'u'upuñ, kyaj pán ja kutujkùn tmudaty esuts xykyuyákut ma yu israelítuty. Paaty n'amdóyuts esuts xyajnújxaduts ma ja yajkutujkpu kopk es yu'u ku'um xypyayo'oyaduts.

¹²Ko naty ja Festu tu myadya'aky mut ja jya'ayuty, ta t'anmaay ja Paablù:

—Mut ko tu xy'amdoi es nyajnújxut ma yajkutujkpu kopk es yu'u jyustisatúnut, oy nyajnújxut.

Rey Agripù jya'ty es tku'ixi ja Festu

¹³Ko 'yijty majtsk tuqák xuu, net jyajty yap Sesareeu ja rey Agripù mut ja toxytyujk di'ibù xyu'ajtypy Berenise, es tkajxpo'xa'añ ja gobernadoor Festu.

¹⁴Es kom kanak xuu yap 'yijtu, ta ja Festu tmumadyaky ja rey wi'lixu Paablù 'yity tsimy, es t'anmaay:

—Tyap tu'ugù yedyijk 'yity pujxndugóty di'ibù Felus tu dyajwe'emy.

¹⁵Kots n'ijty Jerusalén, net ja teedywyindsúnaty esu israelítuty ja myújja'aydyijk tni'u'umadu tадu yedyijk, es xy'amdooyuts es uj njuna'añaduts ko peky tmudaty es wa'an dya'oooktu. ¹⁶Es uj n'adsooyuts ko yu romanu 'yana'amuu kyaj ñigutíkyuty es nya'o'kum ja ja'ay pùn kyajnumu tyuy'ajtun dyaky es ñaywyindánadut mut ja di'ibù u'ump, es ñayníkajxtu'udadut. ¹⁷Paqaty ko yu'ujuty myiindu ja yaa, netyu jakumbom nnaxwe'tsy ma uñaaybyajn mats n'ane'emy, es nétuñ nnigajxu tадu yedyijk. ¹⁸Ja israelítuty kyaj oj 'yuñundu éxtumts uj tu n'okwinmay. ¹⁹Yu'u je'eyu oj ttukni'uñadu éxtumu israelítuty myubaktu, es muñut ja Jesúz di'ibù o'k; per ja Paablù jyuñáñ ko yu Jesúz jyiky'aty. ²⁰Es kom kyajts

nm̄winm̄a'ñbyaaty wi'ix̄ts ja tuy'ajt̄n ndúnat, nét̄ts ja Paqblu nyajt̄us yuñ nñjxaamp Jerusalén es jáp̄ts ja tuy'ajt̄n ndúnud̄ts. ²¹ Per ja'a ko yu'ñ 'yamdo es ja yajkutujkpu kopk Augustu ttúnat ja tuy'ajt̄n, paaty uj nya'itȳts tsimy ext̄ kots uj mbaat ngexy.

²² Net ja Agripu t'anmaay yuñ Festu:

—Uj nanduñ un nm̄dowaambȳts wi'ix jyuna'añt̄ tadu ja'ay.

Es ja Festu 'yadsooy:

—Bom xymyudówut.

²³ Jakumbomu Agripu es ja Berenise jyajtt̄ es ni'ligh dyajniguxu'ktu ja myu'ñajt̄n, es tyujkudu ma ja kumoñdyujk mut ja soldaadu windsungópkut̄ es mut ja Sesareeu myu'ñja'aydyujk. Net yuñ Festu tnigajxu yuñ Paqblu. ²⁴ Net ja Festu t'anmaay yuñ Agripu:

—Rey Agripu es miidsut̄ nidugekyuñ di'ibu tuñaymyúkudu mut újuty, tyaa ja yedyujk. Mayu israelítutu tuñy'anuñm̄ts mut yuñ ja'ay jap Jerusalén es yañañ nanduñ un Sesareeu, es duñ un jyuna'añdu esuts nya'oogut. ²⁵ Per ni wi'ix tsoots ngapatu pyojpu es 'yoogut. Es kom yu'ñ ku'ñum tuñ t'amdoj es ja jyustis̄ yajt̄n mut ma yuñ yajkutujkpu kopk Augustu, paaty tut̄s njuna'añ kots ngaxa'añ jam. ²⁶ Es kyajts nnijawu wi'ix̄ts nnijáyut yuñ nwindsán yajkutujkpu kopk mut yu'ñ. Paaty tyaañts nyajmíñ mañ miits nidugekyuñ, es waanu ni'ligh mañ mij, yajkutujkpu Agripu. Tundu may'ajt̄n, yajt̄awdu tyadu ja'ay esuts xy'awánut wi'ix mbaat nja'aȳts, ²⁷ ja'a ko kyajts njawu tyuñ'ajt̄nuty esuts ngáxut mañ ja yajkutujkpu kopk p̄un kyajts n'awanu wi'ixu 'yu'ñunun.

Paqblu, ja rey Agripu wyinduuuy

26 ¹ Net ja Agripu t'anmaay yuñ Paqblu:

—Mbaat mij xyaky ja mduy'ajt̄n.

Ta ja Paqblu ttuk'ixy ja kyu'ñ es 'yamóndut, es jyunañ:

² —Jotkujkuts nnayjyáwut̄ esuts ngajxut mut mij, rey Agripu, esuts nnayñikajxtu'udud̄ts nidugekyuñ di'ibu israelítutu tuñtyukni'ñunuts, ³ es waanu ni'ligh ja'aguyjxm ko mij mnija'ap tugekyuñ wi'ix̄ts jaayum tii ndunduñ, ñuñdut̄ israelitu ja'ayut̄, es mjaygyujkup di'ibuts nmadyakupy. Paaty tunu may'ajt̄n, mñdoo'ít yajxón.

⁴ Yüñ israelítutu nidugekyuñ tnijawu wi'ix̄ts n'ipty mut yu'ñjut̄ madsuñ ngajpn es nanduñ un Jerusalén, kots nm̄utsk'ajty es ext̄ tyambaat. ⁵ Es yu'ñjut̄ nanduñ un ñija'añdu, es p̄un tsyojkt̄p jyuna'añduñ tuy'ajt̄n, kots uj n'ñna'ñk'ajty fariseeu ja'ayut̄. ⁶ Es tyam xyajmíñts es xyñi'ñunuts kots uj nm̄abékyuts ko Dios dyajjikypyuka'añ yuñ o'kp̄u éxt̄um wyändaky mut ñuñduduñ n'aptujkut̄. ⁷ Nidugekyuñ israelítutu 'yawijxt̄p ko Dios tkuydyúnut di'ibu wyändak, es ja'aguyjxm t'awdattuñ Dios xuañ koots. Mij rey Agripu, yu'ñguyjxm̄t̄ tadu israelitu ja'ay xyñi'ñunuts kots uj duñ un njuijp'ixy. ⁸ Ti kyaj miits xymyabuktu ko Dios dyajjikypyuka'añ ja o'kp̄u?

⁹ Ujts ku'ñum nñwinmaaȳts tññyup kots uj nduna'añ mayuñ winma'añ es nm̄udsip'átud̄ts di'ibu pyanejxypy yuñ Jesúñ nazarenu. ¹⁰ Es duñunuts nduuñ kots n'ipty Jerusalén. Ja teedywyindsúñut̄ xymyooydȳts ja kutujkæn esuts uj nbujta'agut̄ pujxndugoty ni nu'ñ un di'ibu myubejkypy yuñ Jesúñ;

es ko dya'o'ktu, uj tu'dsu naty nnaygyajxudu mut ja teedywyindsúntu.

11 Kanak ókuts uj nduydyusun es agwanu tmastu'udut yu myubujkun. Du'un tu ndúntu tu'uk tu'ugu tsajptujk. Njantsytyukmudsip'ajtyuts yu'uajuty es nbanujxuts extu wiink kajpn.

12 Es kots uju naty nnejxy ma Damasku, yu teedywyindsúntu tu xymyo'oyuts yu kutujkun esuts nujx nmatsy di'ibu myubujktup ja Jesús.

13 Rey Agripa, kotsu naty nnejxy, net jam tu'am n'ljixyuts kijkyxhu tu'ugu jajun di'ibu miimp tsajwínm. Jantsy muk jyajy es kyaj dyu'upnuty yu xuu jyajy. Tadu jajun jyajty mats uj nbu'aay es madsu njaymyuudutu. **14** Net uudsutu nidugekyu ngudaadaaydyuts, es nmudooyuts kots xymugajxy mut ja ebreeu ayuk, es jyuña'añ: "Saulu, Saulu, ¿tits ko xypyajudity? Ku'um mnayyajtsayúntu, éxtum yuuba ko tnepy yu kepyjuyjptsétsy." **15** Nétuts uj n'anmaay: "¿Mbán mij?, Windsún." Esuts xy'adsooy: "Ujtsuts Jesús, di'ibu mij mbajudijtypy. **16** Pudu'uk es mdánu. Tu nnimíñ es mij nmugajxa'añ es ngajxa'añ esu ja'ay xy'awánut di'ibu tyam tu xy'ixy es di'ibu m'líxup óknüm. **17** Es ujts mij nyajtso'ogup ma israelítuty es nandu'un ma kyaj 'israelítuty. Es tyam ngeoxy es mnajxut **18** ma ja'ajuty es xyal'ijxwa'xut ja ja'ayuty es kyaj ñakyyo'oydyut ma ja koots it, wa'an dyo'oydyu ma ja xuuñ it, kudiibu 'yok'ijnudut Satanás kyujoty, Dios kyu'ejoty 'yíttut; esu du'unuts xymuubuktut es yajtuknima'kxtut ja pyeky es yajmo'oydyut ja kuma'añ mut púnuty ijtut ja Diosu jya'ayuty." Du'unuts xy'anmaay ja Nindsun'ajtum Jesús.

19 Paaty, rey Agripa, nmudooyuts di'ibuts ja Jesús xytyuk'lijx tsajwínm es di'ibuts xy'anmaay. **20** Jayujpts ngajxwa'xy ja oybyu ayuk ma ja'ayuty di'ibáty jap Damasku, ta net di'ibáty Jerusalén es ma tugekyu Judeeue ñax, es nandu'un ma di'ibu kyaj 'israelítuty; es n'anmaayuts nidugekyu es dyajtugátstut yu wyinma'añuty es jyumbíttut ma Dios es ttúnut éxtum ja Dios jyuña'añ. **21** Paadyuts xymyajtstu ja israelítuty muj tsajptujk ñabotsoty esuts xyjaya'oogándu. **22** Peru Dios xypyudujkuts es tyambaqduts ngajxwa'xy ja 'yayuk mut nidugekyu ja'ayuty ko yu Jesús yu'u du'un ja Kristu. Es je'eyu njuna'añuts di'ibu nandu'unu Moisés es ja Diosu kyugajxpu kyuxjaaydyu. **23** Yu'chjuty jyuñandu ko koonum yu Kristu 'yayowut es taanum 'yoogut; es ko 'yoogut, yu'u tim jayujp jikupyúkjup jatugok es dyákut ja nitsokun mut di'ibu israelítuty es di'ibu kyaj 'israelítuty.

24 Es ko du'un jyuñáñ yu Paablù, net ja Festu yaxkeky:

—Tu mlokù, Paablù! Mut mayu m'uxruijkun tu mjumbity loku.

25 Per ja Paablù 'yadsooy:

—Kajts nlokù, gobernadoor Festu. Tugekyu di'ibuts ngajxypy, tuy'ajtun yu'u. **26** Esu tyadu rey Agripa myudajtypy ja tuy'ajtun di'ibuts ngajxypy, paadyuts nnigajxta'ay yajxón ma yu'un, mut ko kyaj tyadu tuyuun jyajtu ayu'udsyu. **27** Mij, rey Agripa, ¿tii mmubujk éxtum jyuñáñ yu Diosu kyugajxputy? Nnija'abuts ko mmubejkypy.

28 Net ja Agripa jyuñáñ:

—Mut waanabu mij yu m'ayuk xytsyeky es nbanujxudsut yu Jesukristu, du'un, ¿kudii?

29 Net ja Paablu jyuuñáñ:

—Pes müt jawaanubu o müt jamaybyu, Dios tsyejpy ko mij, rey Agripu, es nidugekyu ja'ayatü di'ibüs yam xymyudoo'ijttüp, nandu'unxyüp mij nujx m'ittü éxtüm ej, je'eyu ko kyaj mudek kadenu.

30 Net ja rey Agripu pyude'ky, es nandu'unpu Festu esu Berenise, es nidugekyu di'ibu naty jap uñaaydyup, **31** es ñuixtu wiink tsoo, es ñayjyuñáñdu:

—Tyadu ja'ay ni ti tu tkatúñ di'ibu pátüp tku'oogut o 'yítut pujxndugóty.

32 Net ja Agripu t'anmaay ja Festu:

—Tuuxyup yajnasmátsu tyadu ja'ay kooxyüp ku'um tu tka'amday esu yajkutujkpu kopk pyayo'oyudut.

Paablu yajmunejxy barkoty Romu tsoo

27 ¹Ko twinmaaydyu xyajnujxa'anduts jap Italyu, net ja Festu tkuyajky ja Paablu esu wiingátypu tsimyjya'ay ma ja soldaadu windsán Julyu, di'ibu jap ijtp ma byatayongu Augustu. ²Nétuts ndukhdu ma tu'lugu barku di'ibu naty tsoonaamp Adramityu es ñuixq'añ Asyu. Yu Aristárkuuts maut nnuixtu, y'u jap kyugajpnuty Tesalóniku, Masedoñu ñaxwíñudu. ³Jakumbom njajttuts Sidón. Es jap yu soldaadu windsán Julyu tmudajty yu oyjyot es tnasmajtsu Paablu es nujx tku'ixy yu myutnaymyaayubuty. ⁴Kots ndso'ondu Sidón, nuixtu aga'lañdsyoo ma Tsipre, müt ko muk jyantsypyoyj es kyaj mbaat tuyu neejxyuts. ⁵Es nnuixtu aksesnáx tsoo Silisyu pyu'aay esu Panfilyu, es njajttuts Miiru, Lisyu ñaxwíñudu.

⁶Jap yu soldaadu windsán tpaty jatu'ugu barku di'ibu tso'omp Alejandriia es ñuixq'añ Italyu. Nétuts xyajtujku es nnuixtu. ⁷Es kanak xuujuuts ndu'uyo'oydyu odya'agyu, es jantsy nimujaaq njajttuts wyinduuuyu Gniidu. Es nandu'unpu naty jyantsypyoyj. Nétuts nnajxtu wyinduuuyu Salmón es n'awdijttuts ma Kretu, ⁸es nnuixtu nimujaaq mejyñbyu'aay extu njajttuts ma tu'lugu it di'ibu xyu'ajtypu Oybyu Jyikymyejyñ'aq, Laseeu kajpn wingón.

⁹Es dyajtugoodyu tiempu kanak xuu es kuds'ugu kots n'aknijxtut müt ko wyingoonu ja xux po'o. Net ja Paablu dyajky ja kajxwíjhu, ¹⁰es t'anmaay:

—Mugu'uguty, ni'igu 'yaxhuuguty yu tiempu. Pun n'aknijxum, n'ayo'ombátumu net es nyajtugo'oyumu net ja barku esu tsemy, es extu njiky'ajtun'ajtum.

¹¹Per yu soldaadu windsán yu'u pyanuixj éxtumu wyinma'añ yu barku ñiwindsán es yu barku ñigapitank, kyaj ja Paablu kyajxwíjhu tmudooju.

¹²Es kom nik oy jatu'ugu kajpn di'ibu xyu'ajtypu Fenise ma ja islu, es jap tu'ugu jikymyejyñ'aq madsoo xuu pyudsemy, ja'agyuixm may twinmaaydyu waanu oy ko ñuixtu ja xux po'o.

¹³Ko tyugajtsy ja poj es myiiñ naje'eyu yu jumboj, net ñay'anmaayudu:

—Oy njo'omum.

Ta ñuixtu ma myuwingón ja Kretu myejeñbya'a. ¹⁴Per ko waanu 'yijty, net tyugajtsy ja poj es myiiñ jantsy muk tuboj, ¹⁵es dyajnejxy ja barku wiink tsoo. Es kom muk pyojoj, kyajts mbaat nnuixtu éxtumts nnuixq'añdu. Nétuts nmatstuttu ja barku es ja poj myuñuixhudut madsoo

myunajxa'ñuty. ¹⁶Nétuts nnajxtu pyu'aay mu tu'ugu mutsk islu di'ibu
xyu'ajtypy Kaudu, mu waanu poj myooñ. Es jantsy nimujaa nyajtujkuts
mu barku ja barku'unk di'ibudsu naty tu nwoondu. ¹⁷Kots nyajtujkudu ja
barku'unk, nétuñ nwo'onda'tstu ja muj barku mut kanaagu tejxyñ kudiibu
jyaanwa'xut. Es ndsu'kuduts ko ñejxy ja barku pu'ujotm mu txu'aty Sirte. Es
net nyajjunaajktuts ja barku wit es yu poj yajnejxyuty d'u'ññu. ¹⁸Jakumbom
kyajpu muk poj myooñ. Net ja barku tsyemey ñugujubijptsondáky. ¹⁹Es ja
myunduguk xuu uudsuty nyajpudsuamdu di'ibu mudu barku tyu'uyo'oy.
²⁰Kanak xuu kyajpu xuu 'yok'ya'ljxnu, es ni mudsu'a, ja'a ko ja poj es ja tuu
muk jyantswywyep. Nja'aydyugoooydyaayñuts tugekyu wi'ixuts nmits'oogut.

²¹Es ko jeky 'yijnu, kyajts n'okkaayñu, net ja Paablu jyuñáñ:

—Mugu'uguty, tuuxyup xymuudooguku es kudiibuxyup tu ndso'onuñ
Kretu es kyajxyup du'un n'ayo'om. ²²Per tyam katu mjotmay'oooktu, ni
pán kya'oogu, oy tyadu barku wyindugóyt. ²³Pes tsu'uuy tu'ugu Diosu
'yanklus n'ljxyuts, ²⁴es xy'anmauayuu: "Katu mdsu'ugu Paablu, mja'tup ma
ja yajkutujkpu kopk. Nandu'unuñ Diosu may'ajtun mdu'unxu es nidugekyu
di'ibáty mij mmuudu**u** barkoty, kudiibu pán 'yoogu." ²⁵Paaty mugu'uguty,
jotkujk'áttu. Uj nmubejkypyuu éxtum ja Dios jyuña'añ. ²⁶Per yu jikymyejyñ
yu'u net xyajnujxum mu tu'ugu islu.

²⁷Es ko 'yijty majtsk sumaan mus ndu'uyo'oydyuu, net koots jápudsu
naty Adriyátiku Jikymyejyñóty es ja muk poj xyajnejxyuu anajn aga'añ. Es
tsu'pun yu marineeruu wyinmauaydyuu ko tpaadu'andu nax. ²⁸Net tkijxtu
nu'unuñ kyákuty ja jikymyejyñ, es t'ljxtu ko je'eyu i'px majmókx tu'uk
metru. Es waanu n'aknujxtuts, net tkijxkojkpu jatugok. Je'eyu i'px juxtujk
metru. ²⁹Es tsyu'kudu ko nujx kyotu mu jamu tsuaq nujoty. Net dyajjuunajktu
taxku pujxn ajo'kn uxku'p tsoo es t'awixtu jotmaymyuu wi'ix xyuuñu.

³⁰Es ja marineeruu twinmauaydyuu, net dyajjuunajktu ja barku'unk
es kya'aga'andu. Nuugoobu jyuñandu ko dyajjuunaka'andu pujxn ajo'kn
mu barku kopk. ³¹Es ja Paablu t'awa'anau ja solduadu windsun es yu
syoldaudutuujk, es t'anmauay:

—Punu tyadu kyaj wyu'uumdu barkoty, kyaj ndsókum.

³²Net ja solduadutuujk ttsujktujktu ja barku'ungu tyejxyñ es dyajkunajxtu
mejyñóty.

³³Es kajamóñuu Paablu t'anmauaydyuu nidugekyu:

—Tyam majtsk sumaan miidsuty kyaj mma'adu es kyaj mgaydyuu.

³⁴Tyam nmunu'xtáktup es mgáydyuu oynu'uññuñ es xymuudátut ja mujau es
m'akjiky'áttut. Ni tu'uk pán kya'ooga'añ.

³⁵Es ko du'un ja Paablu jyuñáñ, ta tkone'ky tu'ugu tsajkaaky, es
tja'aygyuudáky ja Dios mu 'yittu nidugekyu. Net dyajwa'xy ja tsajkaaky es kyaay.
³⁶Net nidugekyu jyotkujkudyaaydyuu es kyaaydyuu nandu'un. ³⁷Ja'a naty udsuty
nidugekyu majtsk mugo'px jatugu'px majmókx tu'uk. ³⁸Es ko kyaaydyaaudyuu,
net tkujubijpnajxtauaydyuu yu triigu mejyñóty es ja barku waanu tyo'tkyuu.

Barku wyindugoy

³⁹Ko xymuñu yu marineeruu kyaj t'ixy'attu ja nax, per t'ljxtu tu'ugu pu'u
jot es jyuñandu pun mbauat ñejxy ja barku jam. ⁴⁰Es tmudsujkudyaaydyuu ja

tejxyň di'ibü wyiint'ajtypy ja pujxn ajo'kn, es wyü'ümdaay jap mejyñóty. Es dyaj'yuungüdü ja kepy di'ibü ja barkü tu'umooyüp. Net tpujtákü jatügok ja barkü wyit es ja poj pyudáküdut ñüjxüt mä pu'u ñipety. ⁴¹ Ja barkü oj ñejxy. Esü net ja barkü kyopk tyaltspejky pu'ujótm es kyaj mbaat ñakyyi'xy, es ja jikymyejyň myüjwojppéty jam barkü ux'am es tsya'pxtso'oñ ja barkü. ⁴² Net ja soldaadutüjk tjaya'oogändü nidügekyü tsimyjya'ay küdiibü kya'agüñ nüguyaapy. ⁴³ Per ja soldaadü windsán yü'ü yajtso'ogaampy ja Paablü es kyaj dyajky yü kutujkün es ja syoldaadutüjk dya'oogüt ja ja'ay. Net dyajkutijky di'ibü jyajtypy ñüawoonut es ñüjxüt jawyiin es tpaadüt ja nax. ⁴⁴ Di'ibü kyaj tjattu ñüawoonut, ta tmajstu taqblü pedazu di'ibü ja barkü tu tyuktujüdyä'ay, es du'un pyüdsüümndaaydyü nidügekyü jikymyejyňóty, es jyajttu mä nax.

Paablü jap Maltü

28 ¹Ko nbüdsüümndaaydyüts nidügekyü mä jikymyejyňün, nétuñ nnija'adü ko ja islu txü'aty Maltü. ²Es ja ja'ayüty di'ibü jap kugajprüty jantsy oyjya'ayüty, oj dyajmájduñ jüñün, ja'a ko xyuxy es tuu'uyü naty, es xywyoodaaydyüts nidügekyü es njokxpüküduts. ³Net ja Paablü dyajmiiñ yü ja'axyü tu'utspü es tpujtáky mä jüñün. Es tuu'ugü awa'andsa'añ pyüdseemy mä ja ja'axyün, ja jüñün naty kyugekypy, ta tkümüdsu'tsu ja Paablü, es jamyü oj wyü'umü kyü'ugüjxm. ⁴Es ko t'ijxtü ja ja'ayüty di'ibü jam kugajpn ko Paablü tu tsyu'udsüüty yü tsä'añ es tam tyuuýñü kyü'ugüjxy, net ñay'anmaayü ak yü'üjuty:

—Paaty du'un tu jyatüü tyadü yedyüjk ko tuy'ajtun axük ja'ay yü'ü. Oy tu jyatse'eky jikymyejyňóty, perü Dios kyaj tu pyüjta'agyüty es jyikyl'ätüt.

⁵Perü Paablü je'eyü twinxijty ja tsä'añ jüñónóty es kyaj ti jyajtu. ⁶Ja ja'ayüty nidügekyü t'awixtu na'a ja Paablü kyü'ü kyixe'eky o pojün 'yoogüt. Es ko jeky 'yijty es kyaj ti jyátyüty ja Paablü, net dyajtugajtstü wyinma'añ es jüñandu ko Paablü yü'ü tu'ugü dios.

⁷Es wingón mä ja it, tam tu'ugü yuudáknü ja'ay di'ibü xyü'ajtypy Publyü, es ana'amp ma tadü islu. Yü'üts xymyooy yü jajttákn es xyajkaaydyüts jantsy oy tugek xuu. ⁸Es ja Publyü tyeety tap kyo'knü mut ja ne'pyübyü'äm esü jüñün. Net ja Paablü oj tku'ixy ja puma'ay, es kyajxtáky es ja kyü'ü tpujtáky mä ja puma'ay. Es net 'yagüdaky. ⁹Net dyajmiindaaydyü yü pyuma'ay di'ibü jap tsunaaydyüp mä islu, es 'yagüdaktaaydyü nidügekyü. ¹⁰Es xyjantsywyindsü'küduts, es ok kots ndüjkü mä jatu'ugü barkü, xymyooydyaaayüts tugekyü di'ibüts nnidu'uyo'oyüp.

Paablü jya'ty Romü

¹¹Es ko n'ijttüts tugek po'o jap Maltü, taats ndüjkü mä tu'ugü Alejandriiü byarkü di'ibü jap yajnjx yü xuxpo'o es tmüdaty kuxtsetsy di'ibü yü'ü dyios'ajttüp, di'ibü tyukxü'ajtypy dios xeeñ, Kástor esü Pólukts. ¹²Nétuñ üüdsüty njajttu Sirakusu. Es jápüts nwü'umüdu tugek xuu. ¹³Jápüts ndso'ondü es ndu'uyo'oyüts mä tugekyü mejyñbyü'a extü njajtyüts Rejyu. Es jakumbom ndso'ondüts, es kom jumbojp, myümajtsk xuu njajttüts Puteoli. ¹⁴Es jápüts nbattu nija'adyü nmügu'uktujküts di'ibüts xyajwa'ümdü tuk sumaqan, es óknümts nja'ttu Romü.

15 Ko ja nm̄ugu'uktujkuts jap Romu t̄ tu tm̄adowdu ko uudsuty nn̄uixtu, net tsyo'ondu es xyuyjp'yo'oja'anduts tu'aay. Jamts nnaybyátudu ma txu'aty Apu Maay. Es ókn̄umts nnaybyátudu mut ja wiinkpu nm̄ugu'uktujkuty ma txu'aty Tuḡuugu Jajttákn. Ko Paabl̄u t'ijxy, net jyotkujku es tja'aygyudáky ja Dios.

16 Kots nja'ttu Romu, net ja Paabl̄u yajmooy yu kutujku es abeky tsyuuunut mut tu'ugu soldaqadu di'ibu kwentu'átudup.

Paabl̄u Diosu 'yayuk tkajxwa'xy jap Romu

17 Es ko 'yijty t̄uguk xuu, Paabl̄u tnigajxu ja israelítudyu myuija'aydyujk di'ibu ijttup Romu. Es ko ñaymyujkudu, net t'anmaay:

—M̄ugu'uktujkuty, ni ti tsíp̄uts ngatúñ mut ja nm̄u'israelítuty es ni ja'a di'ibu jaayuñ tyuundup ja n'aptujkuduyuts. Per ja nja'ay'ajtum di'ibu Jerusalén xymyajtstuts es xykyuyajkyuts ma romanu ja'ay. **18** Es ko xyajtuaðaayuts yu'ujuty, net jyuuandu ko kyajtsa nbeky wi'ixuts n'oogut. Es nétuñ xyjanasmatsuyánduts. **19** Per ja nja'ay'ajtum kyaj ttosjktu esuts nyajnasmátsut. Paadyuts uj n'amdooy esuts nm̄inut ya Romu es yu yajkutujkpu kopk ttúnut yu njustísuts, óyuts ni tits wi'ix ngatukn'i'uuñ ngu'um ja'ay'ajtum. **20** Paaty tu nyaxuðya'aydyu es nnay'ijx nnaybyátum es nm̄ugajxut. Kadenu ku'uxótsyuts uj n'ity ja'ayguyxim di'ibu njuipl'ijxum, uðsajtum israelitu ja'ayuty.

21 Net jyuuandu ja israelítudyu myuija'aydyujk:

—Uudsuty kyajnumts n'axaju ni tu'ugu neky mijtskyuyxim di'ibu tso'omp Judeeu, es ni pán nm̄ugu'uk'ajtum israelítuty di'ibu jajtp kyaj jyuna'añ ko axuuñ mij tu mduñ. **22** Uudsuty nm̄adowaambyuts di'ibu mij mwinmaapy es di'ibu mij mgajxaampy, ja'a ko nnija'abuts ko oytyim maataj ja ja'ay jyuna'andu ko kyaj 'yóuytu nm̄ubujkum ko Jesúñ yu'ñ Kyrístuty.

23 Net tpujtákta tu'ugu xuu es jyajtu may ja ja'ay ma yu Paabl̄u. Es jépyup tsyondaky es extu kyudsu'uji Paabl̄u tnigajxy ja Diosu kyutujku, es du'un ttuk'ijxtu ja ja'ay pán wi'ix jyuuandu yu Moisés es ja Dios kyugajxputy es ja ja'ay ttukmubáktut ko yu Jesúñ yu'ñ du'un ja Kristu.

24 Es nija'ajuty tkupujktu éxtum ja Paabl̄u jyuuñ, per yu wiinkpu kyaj tm̄ubujktu. **25** Es ko kyaj ti'igyu tu ñaygyajxudu, net tsyo'onnudu ogá'an, tu ja Paabl̄u jyuna'añ:

—Oy tu jyuna'añ yu Espíritu Santo mut ja n'aptujk'ajtum éxtum ya'anuñmu yu Diosu kyugajxpu Isaiii:

26 Nuix anuñmu tadu ja'ay:

Oy miidsuty xyjamudowdu,
ni na'a xykyajaygyúkudut;
oy xyja'ijxpudu,
ni na'a xykyamuwini'ma'añbyaattut.

27 Mut ko tadu ja'ayudu jyot tu jyumbittu juun,
kyaj myudowdu
es tu ja wyiin dyajpi'itstu,
du'un tka'íxtut mut ja wyiin
es tkamudowut mut ja tyatsk,

es kyaj tjaygyúkudat mut ja jyot,
es kyajts uj xyñimíndat esuts nyajnitso'ogut.

28 Esu Paablū 'yakjunañ:

—Jaygyúkudu miidsaty ko tyam Dios t'awanuya'añu tyadu nitsokun mut
di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es yu'ujuty myudowándap.

29 Ko Paablū d'u'un jyuñáñ, net ja israelítuty ñaygyajxudu ak yu'ujuty es
ñujxta.

30 Es ja Paablū 'yijty majtsk juñejt ka'pxy ma tyujk ajuydyiky es t'axaju
nidugekyu di'ibu nimiinap, **31** es tkajxwa'xy wi'ix ja Diosu kyutujkun. Es
ttuk'uxpuktu nandu'un mut yu'ugyujxm ja Nindsun'ajtum Jesukristu. Ni
pún kya"adsípyuty.